

Stichting PCOU

Jaarverslag 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Bestuursverslag	5
1. Over PCOU Willibrord	6
2. Verantwoording over het gevoerde beleid	15
3. Verantwoording van de financiën	35
4. Bericht van de raad van toezicht	40
5. Bericht van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad	46
Jaarrekening	48
6. Geconsolideerde jaarrekening	49
6.1. Geconsolideerde balans per 31 december na resultaatbestemming	49
6.2. Geconsolideerde staat van baten en lasten	50
6.3. Geconsolideerd kasstroomoverzicht	51
6.4. Grondslagen geconsolideerde jaarrekening	52
6.5. Toelichting op de geconsolideerde balans	59
6.6. Niet in de balans opgenomen rechten en plichten	68
6.7. Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	69
6.8. Toelichting op het geconsolideerd kasstroomoverzicht	77
6.9. Gebeurtenissen na balansdatum	78
7. Enkelvoudige jaarrekening	79
7.1. Enkelvoudige balans Stichting PCOU per 31 december na resultaatbestemming	79
7.2. Enkelvoudige staat van baten en lasten Stichting PCOU	80
7.3. Grondslagen enkelvoudige jaarrekening	81
7.4. Toelichting op de enkelvoudige balans	81
7.5. Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	84
8. Goedkeuring en vaststelling	85
Overige gegevens	86
9. Statutaire regeling resultaatbestemming	87
10. Controleverklaring	87

Voorwoord

Ik weet nog goed hoe we 2 maart 2020 een geweldige kennisdag hadden met ruim 700 PCOU-collega's. Achteraf zou dat de laatste grootschalige bijeenkomst zijn, een week later was het gedaan met fysieke bijeenkomsten en gingen we over naar telefonisch overleg en snel daarna naar online-vergaderen. Toen nog konden we ons geen voorstelling maken van hoe lang het zou gaan duren en hoe het verder zou gaan. En terwijl ik dit schrijf, bevinden we ons al in het tweede jaar van de wereldwijde coronacrisis.

Daarmee kijken we terug op een onvoorstelbaar en taai jaar. Een jaar vol uitdagingen en veel onzekerheden. Fysiek onderwijs in scholen was niet meer mogelijk en dus moest er afstandsonderwijs worden georganiseerd. In de eerste lockdown was dat aanvankelijk nog zoeken, in de tweede lockdown ging het al snel soepeler.

De perioden van afstandsonderwijs waren zwaar voor iedereen. Er werd een groot beroep op – thuiswerkende - ouders gedaan en ook voor leerlingen was het ingrijpend: naast het dagelijkse gemis van klasgenoten, zagen leerlingen traditionele hoogtepunten aan hun neus voorbijgaan: geen schoolreis of -kamp, geen musical met groep 8, geen eindexamen.

De coronacrisis vroeg en vraagt ook veel van onze collega's: anders lesgeven, soms zelfs de combinatie van afstands- en fysiek onderwijs, minder direct contact met collega's en leerlingen, onzekerheid over veiligheid en gezondheid, plus de uitdagingen die corona in de privésfeer met zich meebracht.

Terugblikkend ben ik enorm trots op de prestaties, flexibiliteit en daadkracht van iedereen. Ik ben onder de indruk van de stappen die zijn gezet, bijvoorbeeld om digitaal onderwijs mogelijk te maken en om alternatieven te bedenken voor de belangrijke momenten zoals de diploma-uitreiking en de eindejaarsmusical. Iedereen heeft zich vanuit de eigen positie ingezet om het onderwijs zo goed mogelijk voort te zetten.

In maart zijn we al snel gaan werken met een coronacrisisteam om ondersteuning te bieden aan de schoolleiders. Het contact van het bestuur met schoolleiders is het afgelopen jaar geïntensiveerd, bijvoorbeeld in de unit-overleggen met de schoolleiders primair onderwijs. Dat geldt ook voor de samenwerking met onze externe partners - gemeente, collega-schoolbesturen en besturen in aanpalende sectoren, de samenwerkingsverbanden, jeugd(gezondheids)zorg, leerplicht, vrijwilligersorganisaties. We hebben elkaar veel vaker opgezocht, met als doel continuïteit van onderwijs, het in beeld houden van kwetsbare kinderen en jongeren en het organiseren van de gezamenlijke lobby voor veilige leer- en werkomstandigheden. In gezamenlijkheid hebben we afwegingen gemaakt en soms moeilijke beslissingen genomen, een samenwerking die we na de coronacrisis graag voortzetten.

Hoewel corona ons in de ban heeft gehouden en veel anders is gegaan dan verwacht, hebben we voortgang geboekt op een aantal belangrijke beleidsdossiers. Ik denk aan het gemeenschappelijke aanmeldbeleid in het Utrechtse basisonderwijs, de ontwikkeling van concepten voor nieuwe scholen, de verdere versteviging van de centrale ict-infrastructuur en de huisvesting van een aantal scholen. Een belangrijk deel van de voortgang kan op het conto worden geschreven van Marc Mittelmeijer, die tot ieders verrassing vlak voor het einde van het jaar zijn vertrek aankondigde als voorzitter van

het college van bestuur. Op deze plek willen we hem nogmaals bedanken voor zijn grote inzet voor PCOU Willibrord.

Ook wil ik de gemeenschappelijk medezeggenschapsraden van de stichtingen en de raad van toezicht bedanken voor hun kritisch-opbouwende houding.

Het was in dit jaar soms moeilijk om voorbij de crisis te kijken: welke vertraging is ontstaan en hoe halen we dat in? Welke nieuwe inzichten en vaardigheden, die tijdens de crisis zijn ontstaan, nemen we mee naar de toekomst? Zo maar terug naar normaal ligt niet voor de hand. Het wordt nu belangrijk om te onderzoeken op welke wijze corona een *gamechanger* zal worden. De extra middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs geven aan deze verkenning een extra impuls. Ten slotte een persoonlijke noot: als ik terugblik op alle gebeurtenissen van 2020, realiseer ik me hoe belangrijk het was om vertrouwen te hebben en te houden in de eigen kracht en in de kracht van gezamenlijkheid, een les die ik heb meegenomen naar 2021.

Fawzia Nasrullah

College van bestuur van Stichting PCOU en de Willibrord Stichting

Bestuursverslag

1. Over PCOU Willibrord

1.1. Organisatie

Contactgegevens

- Naam schoolbestuur: Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht, kortweg Stichting PCOU
- Bestuursnummer: 62662
- Adres: Atoomweg 111, 3542 AB Utrecht
- Telefoonnummer: 030 - 272 31 23
- E-mail: info@pcouwillibrord.nl
- Website: www.pcouwillibrord.nl

Met vragen over het bestuursverslag kan contact worden opgenomen met bestuurssecretaris Arie Olthof: a.olthof@pcouwillibrord.nl.

Overzicht scholen

STIP VSO

www.stipvso.nl

Directeur: dhr. C.J.C. (Kees) de Bruin (interim tot 1 augustus 2020)
 mw. W. (Willemijn) Pott (vanaf 1 augustus 2020)

Rafael

www.rafaelschool.nl

Directeur: mw. P.C. (Pien) van Gendt

SBO Belle van Zuylen

www.bellevanzuylenbo.nl

Directeur: mw. M. (Marlies) Toet

Blauwe Aventurijn

www.blauwe-aventurijn.nl

Directeur: mw. S. (Shirley) Verloop

Da Costaschool Hoograven

www.dchu.nl

Directeur: mw. S. (Susan) Wessels Boer-Blom

Op Avontuur

www.bsopavontuur.nl

Directeur: mw. drs. M. (Marieke) Boer-Jansink

Lukasschool

www.lukasschool.nl

Directeur: mw. A. (Annelies) Maas
 mw. J.H.A. (Jolanda) Snoek

Da Costaschool Kanaleneiland

www.bsdacosta.nl

Directeur: dhr. Y. (Yücel) Aydemir

De Odyssee

www.deodyssee.net

Directeur: mw. F.M. (Frédérique) van Bruggen-Louw

Taalschool Utrecht

www.taalschoolutrecht.nl

Directeur: mw. J. (Jenny) Olsthoorn

Parkschool

www.parkschool-utrecht.nl

Directeur: mw. drs. J.E. (Annet) Baart

Jenaplanschool De Brug

www.jenaplantdebrug.nl

Directeur: mw. M.F. (Marijke) Gastelaars-Jansen
mw. J. (Jannetje) Bisschop (vanaf 1 augustus 2020)

Koningin Beatrixschool

www.beatrixdemeern.nl

Directeur: mw. H.W. (Rina) Vonk-de Nijs

De Krullebaar

www.dekrullebaar.nl

Directeur: mw. L. (Lorance) Janssen

2e Marnixschool

www.2emarnixschool.nl

Directeur: mw. drs. J.D. (Josette) Groenewegen

Van Asch van Wijckschool

www.aschvanwijckschool.nl

Directeur: mw. K.L. (Katinka) van der Wal-van Raaij

De Fakkel

www.bsdefakkel.nl

Directeur: mw. I.J. (Iris) Hekkert

De Kleine Vliegenier

www.dekleinevliegenier.nl

Directeur: mw. M. (Marijke) den Decker-van Staverden

De Piramide

www.cbspiramidebis-utrecht.nl

Directeur: mw. drs. L.L. (Lotte) Brente

De Wereldwijzer

www.wereldwijzerutrecht.nl

Directeur: mw. M. (Monique) Reijmer

Torenpleinschool

www.torenpleinschool.nl

Directeur: mw. D. (Danique) Zelissen-Daems

De Schakel

www.cbs-de-schakel.nl

Directeur: dhr. A. (Anne) van der Zaag (interim tot 1 augustus 2020)
mw. J. (Janet) Klein (waarnemend vanaf 1 augustus 2020)

Op Dreef

www.opdreefovervecht.nl

Directeur: dhr. R.L. (Rohan) de Groot

De Regenboog

www.onzeregenboog.nl

Directeur: mw. drs. M.H.F.E. (Myriam) Rijks-Muijtjens
mw. drs. J. (Janine) Ziemerink

De Boomgaard

www.deboomgaard.nl

Directeur: mw. N.M. (Nicole) Verdier

Jenaplanschool Zonnewereld

www.zonnewereld.nl

Directeur: mw. M.G.G.H. (Monique) Gadellaa-Kortman (tot 1 augustus 2020)
dhr. C. (Coen) de Hoop (vanaf 1 augustus 2020)

De Ridderhof

www.deridderhof.net

Directeur: hr. ir. E.R. (Emile) Vermeulen RDO

De Boemerang

www.deboemerangutrecht.nl

Directeur: mw. M. (Mirjam) Gielissen-Knevel

De Oase

www.basisschooldeoase.nl

Directeur: dhr. B. (Bas) van der Zanden

Kindcentrum Leeuwesteyn

www.kcleeuwwesteyn.nl

Directeur: mw. A. (Annemieke) Veeneman MSc

Tabel 1.1. *Leerlingenaantallen*

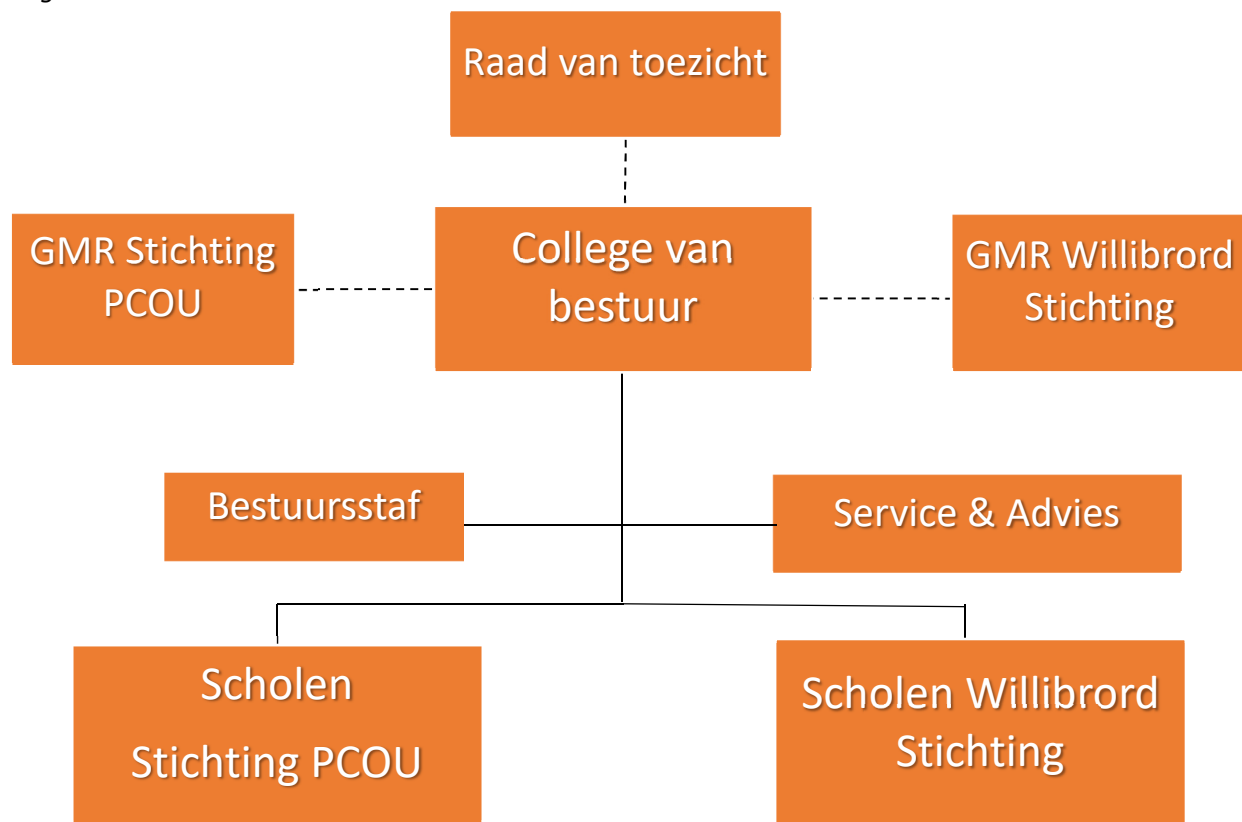
School	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21
Rafael	173	190	201	204	216
2e Marnixschool	220	217	221	220	216
Torenpleinschool	271	290	299	299	325
Koningin Beatrixschool	274	268	248	226	209
STIP VSO Utrecht	314	299	309	300	287
SBO Belle van Zuylen	101	111	128	134	122
De Boemerang	207	200	186	183	182
De Schakel	252	265	263	259	244
Parkschool	185	178	166	162	157
Op Dreef	189	176	163	153	148
Blauwe Aventurijn	169	178	191	199	204
De Regenboog	353	365	360	359	340
De Kleine Vliegenier	224	219	236	245	254
De Piramide	197	181	175	173	172
Van Asch van Wijck	201	198	197	222	232
Wereldwijzer	113	97	99	144	138
Jenaplanschool De Brug	311	300	288	290	284
De Fakkel	228	235	241	247	255
Lukasschool	228	232	219	198	182
Da Costaschool Kanaleneiland	195	193	197	165	143
Taalschool Utrecht	280	319	284	251	228
Op Avontuur	130	120	118	120	114
Da Costaschool Hoograven	185	189	186	201	211
De Boomgaard	609	597	618	601	629
De Krullebaar	339	339	354	342	357
Jenaplanschool Zonnewereld	363	390	392	397	405
De Ridderhof	658	628	584	545	494
De Oase	586	641	654	647	651
De Odyssee	340	333	335	358	362
Kindcentrum Leeuwesteyn			1	6	50
TOTAAL	7895	7948	7913	7850	7811

Juridische structuur

Stichting PCOU is statutair verbonden met de Willibrord Stichting. Samen presenteren de stichtingen zich als PCOU Willibrord. Het college van bestuur van beide stichtingen bestaat uit dezelfde personen. Dit geldt tevens voor de raad van toezicht. Er is een sterke samenhang tussen de stichtingen en in de praktijk fungeren ze op onderdelen steeds meer als een geheel. Geen van beide

stichtingen is bepalend in de beleidsvoering van de andere stichting. Stichting PCOU is ook verbonden met Stichting Steunfonds van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht.

Organisatiestructuur

Schema 1.1. *Organisatiestructuur van PCOU Willibrord*

De organisatiestructuur is gebaseerd op een heldere taakverdeling van de drie basiselementen van de organisatie, namelijk: besturen, ontwikkelen en uitvoeren van het primaire proces en het ontwikkelen en uitvoeren van de ondersteunende processen.

- Het college van bestuur draagt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de gehele organisatie. Hiertoe stelt het bestuur beleid vast, monitort het de uitvoering en stuurt het bestuur de scholen en de ondersteunende diensten binnen Service & Advies aan op basis van de beleids- en prestatieafspraken. Het college van bestuur voert twee keer per jaar een managementgesprek met iedere schoolleider. Hierin worden de resultaten en de voortgang van de schoolontwikkeling besproken. Daarnaast brengen bestuursleden jaarlijks een of meer bezoeken aan de scholen.
- De scholen zijn binnen de door het bestuur gestelde kaders, verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijs en voor hun interne organisatie. Daartoe maken de scholen afspraken met het bestuur en faciliteert het bestuur de scholen. Scholen hebben een integrale resultaatverantwoordelijkheid op alle bedrijfsfuncties en ook een procesverantwoordelijkheid voor onderwijs en onderwijsinnovatie. Schoolleiders zijn medeverantwoordelijk voor het goed functioneren van Stichting PCOU en werken samen in het Directiebestuur. Ook is er nauwe samenwerking met de directeuren van de scholen van de Willibrord Stichting.

- Service & Advies ondersteunt het bestuur en de scholen bij de uitvoering van hun taken met betrekking tot onderwijs-, kwaliteits- en innovatiebeleid, personeelsbeleid en organisatie, financieel beleid, ICT- en informatiemanagement en huisvestings- en facilitair beleid. Service & Advies heeft op deze gebieden een procesverantwoordelijkheid en ondersteunt vanuit een expertiserol scholen en bestuur in hun resultaatverantwoordelijkheid.
- Iedere school heeft een medezeggenschapsraad (MR); per stichting is er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De raad van toezicht houdt toezicht, adviseert en is werkgever van het college van bestuur.

Governance code

Conform wat hierover is bepaald in de sectorale governancecodes hebben het college van bestuur en de raad van toezicht binnen PCOU Willibrord ervoor gekozen de code Goed Onderwijsbestuur VO 2019 van de VO-raad toe te passen voor zowel Stichting PCOU als voor de Willibrord Stichting. PCOU Willibrord voldoet aan de zogenaamde pas toe-bepalingen uit deze code. Bestuur en toezicht zijn organiek gescheiden ('two-tier' model).

College van bestuur

De heer drs. ir. M.A. Mittelmeijer RI, voorzitter

Nevenfuncties (allen op persoonlijke titel):

- vicevoorzitter Raad van Toezicht Koraal Groep (bezoldigd)
- voorzitter bestuur Stichting Technasium (bezoldigd)
- lid Programmaraad NWO (onbezoldigd)

Mevrouw drs. F.M. Nasrullah, lid

Nevenfuncties (allen op persoonlijke titel):

- lid Bestuur ZonMw (bezoldigd)
- lid Raad van Toezicht Bevolkingsonderzoek Midden-West (bezoldigd) (tot september 2020)
- voorzitter Raad van Toezicht Pharos (bezoldigd) (tot september 2020)
- lid Raad van Advies KWF Kankerbestrijding (onbezoldigd) (tot september 2020)
- lid Raad van Toezicht Voedingscentrum (bezoldigd) (sinds september 2020)

1.2. Profiel

Identiteit en kernwaarden

De scholen van PCOU Willibrord zijn ontstaan in de protestants-christelijke of de katholieke traditie. Hierdoor laten we ons inspireren. We vinden het belangrijk om bezielde verhalen en inspirerende voorbeelden te delen en samen te vieren. Iedere school geeft in de eigen specifieke context nadere invulling aan de identiteit.

De scholen van PCOU Willibrord staan open voor leerlingen van iedere levensbeschouwelijke achtergrond. Van belang is dat kinderen zichzelf én de ander leren kennen, zodat ze elkaar begrijpen en respecteren. We denken samen na over vragen als: voor welke (levensbeschouwelijke) waarden staan we en hoe geven we daar uiting aan? De dialoog staat voorop, vanuit de overtuiging dat wat ons onderling bindt, groter is dan wat ons scheidt.

PCOU Willibrord stimuleert identiteitsontwikkeling in de scholen, op een manier die past bij de grondslag van de beide stichtingen, de kernwaarden en het uitgangspunt in de besturingsfilosofie dat

scholen – gegeven de specifieke schoolcontext - invulling geven aan gemeenschappelijke kaders met betrekking tot onderwijs en identiteit.

PCOU Willibrord werkt vanuit de vier kernwaarden:

- durf
- verbinding
- ontwikkelingsgericht
- verantwoordelijkheid

Missie

PCOU Willibrord wil dat iedere leerling zich optimaal kan ontplooien binnen onderwijs vanuit een christelijke inspiratie. Dit betekent dat de scholen:

- Een praktische vertaling hanteren van christelijk geïnspireerde waarden en normen, zoals respect, zorgzaamheid en tolerantie in een pluriforme samenleving.
- Oog hebben voor de potentie van iedere leerling.
- De potentie van de leerling optimaal benutten voor de ontplooiing van elke leerling als mens, met een goede balans tussen individuele ontplooiing en maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- Ernaar streven dat elke leerling een optimale start krijgt in het vervolgonderwijs of in de maatschappij (PCOU), of een diploma of ten minste een startkwalificatie in de maatschappij behaalt (Willibrord).

Visie

Het hart van onze onderwijsvisie is de lerende leerling: het gaat om zijn of haar ontwikkeling. Die ontwikkeling is alleen mogelijk als ook de medewerkers zich blijven ontwikkelen: geen lerende leerling zonder lerende leerkracht of docent. Daarom zien wij elke school op zich, en de stichtingen als geheel, als lerende organisaties gericht op de ontwikkeling van de leerlingen. Dit vraagt ook om een uitdagende leeromgeving met open vensters naar de samenleving. Voorwaarde is een duidelijk gestructureerde schoolorganisatie, waarbinnen elke persoon gekend, herkend en erkend wordt en zich veilig voelt. Hiertoe:

- hebben binnen de school mensen positieve verwachtingen van elkaar;
- zorgt de school voor een duidelijke verantwoording aan en communicatie met de ouders;
- Is het systeem van kwaliteitszorg helder en inzichtelijk voor medewerkers, ouders en leerlingen.

Strategisch beleidsplan

In 2020 heeft de ontwikkeling van een nieuw strategisch beleidsplan 2020-2025 plaatsgevonden. Ten gevolge van de coronacrisis is besluitvorming over dit zogenaamde koersplan vertraagd.

Besluitvorming zal plaatsvinden in de eerste helft van 2021. De acht strategische thema's die in het concept koersplan zijn onderscheiden, hebben wel hun weg gevonden in de strategiebrieven 2020:

- We bieden eerlijke kansen aan leerlingen (kansengelijkheid).
- We bereiden leerlingen voor op (hun bijdrage aan) een duurzame en mondiale samenleving (duurzame en mondiale samenleving).
- We bieden medewerkers ruimte voor ontwikkeling en groei (aantrekkelijk werkgeverschap).
- We dragen bij aan de ontwikkeling van stad en regio (grootstedelijke dynamiek).
- We inspireren elkaar en durven keuzes te maken (leiderschap en leiderschapontwikkeling).
- We leren van en met elkaar en anderen (lerende organisatie).
- We creëren het onderwijs van de toekomst (innovatie en ontwikkeling).

- We bieden optimale ondersteuning aan het onderwijs in de scholen (professionele onderwijsorganisatie).

Langs deze lijnen vindt besturing en ontwikkeling van de organisatie plaats.

Toegankelijkheid & toelating

Volgens het aanmeldbeleid is in principe iedere leerling welkom; door middel van ondertekening van het aanmeldingsformulier verklaren ouders gebruik te willen maken van het onderwijsaanbod van de school, alsmede de levensbeschouwelijke identiteit van de stichting en de betreffende school te respecteren. Elke school van de stichting spant zich in om zoveel mogelijk leerlingen die toelaatbaar zijn, daadwerkelijk te plaatsen. Elke school bepaalt in overleg met de medezeggenschapsraad een gemotiveerde norm, waarin het maximaal aantal leerlingen per groep is opgenomen. De toelating van een leerling is niet afhankelijk van een geldelijke bijdrage van de ouders. Iedere school beschrijft de toelatingsprocedure met de daarbij behorende praktische informatie in de schoolgids.

In het voorjaar van 2020 verscheen een rapport naar aanleiding van een stedelijk onderzoek naar aanmeldbeleid en -praktijk van basisscholen. Het onderzoek liet zien dat niet alle scholen voldeden aan de wet- en regelgeving en dat er hierdoor bij de aanmelding geen sprake was van een gelijk speelveld voor alle ouders. Op korte termijn hebben alle scholen ervoor gezorgd dat hun aanmeldbeleid voldoet aan wet- en regelgeving. Stedelijk zijn we actief betrokken bij de ontwikkeling van een gemeenschappelijk aanmeldbeleid. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2021.

Samenwerking

Het college van bestuur werkt op verschillende niveaus samen met externe partners en belanghebbenden:

- landelijke vertegenwoordiging, onder andere bij de VO-raad, PO-Raad, LECSO (thans GO-raad), Inspectie van het Onderwijs, ministerie van OCW, overige ministeries en andere landelijke gremia;
- gemeenten, collega-schoolbesturen, ketenpartners in voorschoolse educatie, kinderopvang, onderwijs en zorg, samenwerkingsverbanden passend onderwijs en zakelijke partners;
- in toenemende mate met maatschappelijke organisaties, ouderinitiatieven en jongerenorganisaties.

Het college van bestuur legt op verschillende manieren horizontaal verantwoording af, onder andere door de publicatie van strategiedocumenten en jaarverslagen via de website en door op stedelijk niveau te participeren in verschillende overleggen; specifiek de participatie in de samenwerkingsverbanden PO en VO en de Utrechtse Onderwijs Agenda waarin schoolbesturen uit alle onderwijssectoren en de gemeente Utrecht participeren. Ook wordt verantwoording afgelegd door te voldoen aan informatieverzoeken vanuit de gemeente (B&W of gemeenteraad).

Klachtenbehandeling

Bij een verschil van mening, conflict of een onplezierige gebeurtenis komen de betrokkenen er meestal met elkaar uit. Soms lukt dat niet en leidt een gebeurtenis tot een formele klacht. Op die situatie is de klachtenregeling van toepassing. De regeling biedt mogelijkheden voor het indienen van een klacht bij de schoolleider, het college van bestuur of de Landelijke Klachtencommissie. Periodiek worden lopende klachtenprocedures in het college van bestuur besproken. Wanneer er sprake is van trends of patronen in de klachten op bestuursniveau, dan wordt dat besproken met de schoolleiders.

Op twee ontvangen klachten die betrekking hadden op situaties binnen (een school van) stichting PCOU heeft het bestuur een besluit genomen:

- over een klacht van ouders over een pleinverbod dat aan hen was opgelegd door de directeur van de betreffende school besloot het bestuur dat de klacht ongegrond was;
- over een klacht van een medewerker over het besluit van de directeur van de betreffende school om de medewerker over te plaatsen besloot het bestuur dat de klacht deels gegrond was.

Externe vertrouwenspersoon

De externe vertrouwenspersoon is een functionaris van buiten de organisatie, die op een deskundige en onpartijdige manier medewerkers en ouders die een klacht hebben, kan bijstaan en adviseren. PCOU Willibrord kent twee externe vertrouwenspersonen. De gegevens in onderstaande tabel geven een indruk van de aard van hun werkzaamheden. In de meeste gevallen ondersteunt de vertrouwenspersoon de ouders of medewerkers bij te voeren gesprekken. In een enkel geval blijft de rol van de vertrouwenspersoon beperkt tot het verstrekken van informatie.

Tabel 1.2. *Omschrijving van de aard en werkzaamheden van de externe vertrouwenspersonen*

Contact met	Aanleiding
Ouders	Verstoorde communicatie ouders-school (in totaal twee gevallen)
Medewerker	Conflict met schoolleiding over het al dan niet moeten werken op school in de corona-crisis
Medewerker	Arbeidsconflict van medewerker met direct-leidinggevende (in totaal twee gevallen)
Medewerker	Verstoorde communicatie medewerker-leidinggevende (in totaal twee gevallen)
Ouders	Ouders met vitaal beroep willen noodopvang voor hun kinderen
Medewerker	Medewerker ervaart onvoldoende steun schoolleiding bij bedreiging door ouders
Ouder	Conflict met de school over sluiting van de school tijdens de coronacrisis
Ouder	Kind voelt zich onveilig in de klas

Eens per jaar vindt overleg van de vertrouwenspersonen met het college van bestuur plaats. Hierin geven de vertrouwenspersonen een niet tot personen of situaties herleidbare schets van hun werkzaamheden en kunnen zij advies geven en om advies worden gevraagd.

2. Verantwoording over het gevoerde beleid

2.1. Onderwijs & kwaliteit

Onderwijskwaliteit omvat de brede ontwikkeling van onze leerlingen en alles wat binnen ons bereik ligt en wat wij doen om daaraan bij te dragen. Brede ontwikkeling van leerlingen betekent dat zij met vertrouwen, nieuwsgierigheid en enthousiasme kennisnemen van onze samenleving en hun unieke rol hierin ontdekken en die zich eigen maken. Het leveren van deze onderwijskwaliteit zien wij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. College van bestuur, schoolleiders, onderwijzend (en ondersteunend) personeel en medewerkers van Service & Advies werken samen aan die verantwoordelijkheid, met respect en ruimte voor ieders rol en taak. We zorgen ervoor dat we het systematische, cyclische en integrale proces van kwaliteitszorg continu optimaliseren. Hierbij hebben we oog voor het dynamische karakter van de context waarin we opereren. Zo kregen we in 2020 te maken met de coronacrisis en de uitdagingen hiervan voor de continuïteit van onderwijs en onderwijskwaliteit. Naast het organiseren van die nieuwe realiteit op de scholen, is er zo goed mogelijk voor gezorgd dat alle leerlingen zich in de eerste plaats veilig voelden. Daarnaast hebben we, door de continuering van toetsing en het voeren van dialogen als onderdeel van de kwaliteitscyclus, de onderwijskwaliteit zo goed mogelijk weten te waarborgen en te ontwikkelen. We hebben intensief samengewerkt met de intern begeleiders van de individuele scholen en het IB-netwerk door middel van diverse online bijeenkomsten. Ook de samenwerking met het samenwerkingsverband en de kernpartners was in deze periode intensiever. Samen optrekken in de stad kreeg nader vorm in het stadsnetwerk gelijke kansen en in de diverse overleggen vanuit de Utrechtse Onderwijs Agenda.

Zicht op de onderwijskwaliteit

In ons kwaliteitshandboek is in 2020 beschreven hoe we onze visie op onderwijs en kwaliteit bespreekbaar en verbeterbaar maken. Het bestuur voert in het kader van de cyclus van planning en verantwoording minimaal twee keer per jaar managementgesprekken met de schoolleiders, waarbij de managementovereenkomst als basis dient. Hierin staan de resultaten, ambities en beleidsinterventies beschreven aan de hand van een viertal perspectieven; onderwijs & omgeving, organisatieontwikkeling & leiderschap, bedrijfskundig leiderschap en het leer- en groeiperspectief. Daarnaast voert de afdeling Onderwijs, Kwaliteit & Innovatie tweemaal per jaar kwaliteitsgesprekken met de scholen, waarin de onderwijsresultaten, het onderwijsproces, het schoolklimaat, het kwaliteitsmanagement en de ambities van de scholen worden besproken. Op deze domeinen verzamelen en analyseren scholen data met behulp van verschillende kwaliteitszorginstrumenten. Het bestuur monitort en analyseert deze data vervolgens aan de hand van de zogenoemde schoolkaarten. De uitkomsten van de data-analyse door zowel de scholen als het bestuur worden besproken in de kwaliteitsgesprekken en vormen tevens het vertrekpunt voor een planmatige aanpak voor de verbetering van het onderwijs.

Werken aan onderwijskwaliteit

Parallel aan deze kwaliteitscyclus lopen er verschillende initiatieven en projecten die als doel hebben de kwaliteit van het onderwijs verder te verhogen. Een van de initiatieven is het netwerk van intern begeleiders, waarin veelvuldig gesproken en uitgewisseld wordt over kwaliteitszorgvraagstukken. Daarnaast is er een werkgroep actief rondom de Enigma-kwaliteitsaanpak, waaraan schoolleiders, intern begeleiders en leerkrachten van verschillende scholen deelnemen. Een ander voorbeeld is het

project Samen voor Goud. In dit project werken de gespecialiseerde scholen samen aan een kwaliteitsmanagementsysteem om hun (onderwijs)kwaliteit te monitoren en te vergroten om zich uiteindelijk te verhouden tot de kwaliteitsnorm van het Landelijk Expertisecentrum Speciaal Onderwijs (LECSO). Tot slot is het aanbod binnen de PCOU Willibrord Academie volop in ontwikkeling. Het aantal medewerkers dat op bepaalde thema's verder geschoold wordt neemt toe, wat naar verwachting bijdraagt aan de onderwijskwaliteit op de scholen.

Verantwoording van onderwijskwaliteit

Het afleggen van verantwoording over onderwijskwaliteit vindt op verschillende manieren plaats. Er is door alle belanghebbenden in samenspraak een visie op onderwijskwaliteit ontwikkeld, die is vastgelegd in een intersectoraal kwaliteitshandboek. In de schoolplannen van de scholen wordt deze visie verder inzichtelijk gemaakt. De verkregen kwantitatieve en kwalitatieve data uit het cyclisch werken en de informatie uit tevredenheidsonderzoeken, zelfevaluaties en collegiale visitaties ondersteunen de verantwoording over onderwijskwaliteit.

In 2020 zijn zeven basisscholen bezocht door de Inspectie van het Onderwijs in het kader van het themaonderzoek Kwaliteitsverbetering en de leerlingenpopulatie. Het betrof de 2e Marnixschool, De Boemerang, Op Dreef, De Kleine Vliegenier, De Piramide, de Odyssee en Kindcentrum Leeuwesteijn. Alle scholen laten op dit thema volgens de inspectie tijdens de mondelinge terugkoppeling goede voornemens en interventies zien.

Onderwijsdoelen en resultaten

Het bestuur heeft een aantal doelen gesteld ten aanzien van de kwaliteit van de scholen. Voor wat betreft de opbrengsten van het onderwijs is een centraal doel dat alle scholen bij de tussentoetsen gemiddeld voldoende opbrengsten realiseren. Dit doel is in 2020 behaald. We kijken hierbij niet alleen of de resultaten van voldoende niveau zijn, maar ook of er voldoende leerwinst geboekt wordt en welk percentage leerlingen heeft bijgedragen aan de geboekte leerwinst. De tussentoetsen waarnaar gekeken wordt zijn DMT3 en DMT4, RW4 en RW6 en BL6.

Een ander doel is dat iedere school minimaal de gestelde ondergrens voor de eindtoets basisonderwijs bereikt. De resultaten op de eindtoets basisonderwijs vormen een onderdeel van het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs. Mede aan de hand hiervan stelt de inspectie vast of er risico's zijn in de kwaliteit van de school. Voor 2020 is er vanwege COVID geen eindtoets afgenomen; cijfers hierover kunnen we dit schooljaar dus niet weergeven.

De inspectie beoordeelt scholen ook op de behaalde referentieniveaus voor taal (begrijpend lezen en taalvaardigheid) en rekenen en wiskunde. Omdat de eindtoets in 2020 niet is afgenomen wordt beoordeeld op en gerekend met de behaalde referentieniveaus voor 2018 en 2019. Voor 2020 wordt een geëxtrapoleerde waarde 1F en 2F/1S gegeven. 1F kent een ondergrens van 85%, de ondergrens voor 2F/1S is schoolafhankelijk en wordt bepaald door de schoolweging (populatie van de school). Twee scholen scoorden een onvoldoende opbrengst op het referentieniveau 1F; drie scholen lieten onvoldoende resultaat zien op 2F/1S. Dit betreft met name Rekenen en Wiskunde.

Voor wat betreft de waardering door ouders en leerlingen geldt dat alle scholen op één na, de gestelde norm voor de waardering van ouders behalen. Met betrekking tot de waardering van leerlingen geldt dat alle scholen voldoen aan de gestelde norm. Daar waar resultaten achterblijven, benoemen scholen dit als aandachtspunt in hun jaarplan.

Doelen en resultaten scholen gespecialiseerd onderwijs (GO)

De GO-scholen zijn STIP VSO, Rafael SO, SBO Belle van Zuylen en de Taalschool Utrecht. Het stellen van doelen en verzamelen van data op het gebied van onderwijsresultaten verloopt op de GO-scholen anders dan op reguliere scholen, omdat een gemiddelde landelijke norm niet bruikbaar is voor de leerlingen binnen deze gevarieerde doelgroep. Op elke GO-school worden streefdoelen of ambitienormen opgesteld en worden onderwijsresultaten en vervolgsucces gemonitord en geanalyseerd. Op basis daarvan wordt het onderwijs geëvalueerd. Daarnaast werken de GO-scholen met het team OK&I GO samen aan Samen voor Goud, een kwaliteitssysteem waarbinnen door middel van audits, visitaties en kwaliteitsgesprekken processen die leiden tot goede kwaliteit en verbetering worden gemonitord en geëvalueerd.

Alle GO-scholen nemen jaarlijks leerling-, ouder- en medewerkerstevredenheidsonderzoeken af. Vanwege de COVID-19-maatregelen en de daarmee gepaard gaande aanpassingen in het onderwijs zijn deze in 2020 jaar niet volledig afgenomen. In plaats daarvan zal het onderwijs op afstand zorgvuldig worden geëvalueerd.

Tabel 2.1. Overzicht ambitienorm of streefdoel per school

Naam school	Ambitienorm of streefdoel	Gemiddeld voor alle vakken en leerjaren behaald ja/nee
Taalschool Utrecht	65-75% van de leerlingen behaalt het didactisch leeftijdsequivalent dat bij de groep van uitstroom hoort	Nee*
Belle van Zuylen	Streefnorm 75% van de doelen in de onderwijsperspectiefplannen wordt behaald	Ja
Rafael	De ambitie is 75% van de schoolstandaard te behalen	Ja**
STIP VSO	Streefdoelen worden opgesteld en gemonitord per afdeling en per leerjaar, gemiddeld 82% is behaald	Ja

*Nieuwe streefnormen zijn kort geleden geïmplementeerd. Ofschoon we blijvend hoge ambities hebben, ook voor deze doelgroep is er twijfel ontstaan of de streefnormen realistisch en haalbaar zijn. In de evaluatie wordt dit in overweging genomen.

** Vanwege de coronamaatregelen zijn de leerdoelen bij alle leerlingen wel gescoord, maar ontbreken toetsresultaten.

Tabel 2.2. Overzicht uitstroombestendigheid/ vervolgsucces per school

Naam school	Meting vervolgsucces	Gemiddeld vervolgsucces
Taalschool	3 maanden na uitstroom	>75% van de leerlingen is succesvol op de vervolgschool
Belle van Zuylen	3 jaar na uitstroom	75% van de leerlingen zit op of boven het schooladvies
Rafael	1 jaar en 2 jaar na uitstroom	>95% van de uitstroom is bestendig
STIP VSO	1 jaar na uitstroom	84 % van de uitstroom is bestendig
	2 jaar na uitstroom	71 % van de uitstroom is bestendig

Innovatie

Halverwege 2019 heeft het speerpunt innovatie vorm gekregen door het aanstellen van twee programmacoördinatoren innovatie, met als doel de innovatiekracht van PCOU Willibrord verder te vergroten. De belangrijkste activiteiten in 2020 waren het begeleiden van een behoorlijk aantal innovatie-aanvragen vanuit de scholen (zie kader), het organiseren van een laagdrempelig aanvraagproces en het ontwikkelen van concepten voor de drie te bouwen nieuwe scholen [zie: [Animatie Visie 3 nieuwe scholen - YouTube](#)].

Overzicht innovatie-aanvragen 2020

Primair onderwijs

- Da Vinci: pilot deeltijd meerbegaafden aanbod Utrecht Zuid, Op Avontuur, Da Costa Hoograven, Blauwe Aventurijn en De Wereldwijzer
- Voltijds meerbegaafdenaanbod, Odyssee
- Meetbaar maatwerk, De Krullebaar
- Ambitieclub & studium generale, Lukasschool

Primair en voortgezet onderwijs

- 10-14 onderwijs Leidsche Rijn, Zonnewereld en Amadeus
- Ontwikkeling digitaal portfolio, Blauwe Aventurijn i.s.m. KC Leeuwesteyn, De Krullebaar, De Fakkels, De Wereldwijzer en het St-Gregoriuscollege

Het in 2020 geschreven visiestuk 'Durf te veranderen' dient als basis voor onze innovatie-activiteiten. Het komende jaar willen we dit verder uitbreiden met een innovatie-aanbod in de Academie, het organiseren van inspirerende innovatie meet-ups en het opbouwen van een netwerk van onderwijs- en niet-onderwijsmensen die willen meedenken als klankbord bij vragen van scholen.

PCOU Willibrord Academie: opleiden, professionaliseren, onderzoek en innovatie

De PCOU Willibrord Academie is het gezamenlijke platform voor opleiden, professionaliseren, onderzoek en innovatie voor alle medewerkers uit het primair, voortgezet en gespecialiseerd onderwijs van PCOU Willibrord. De academie heeft tot doel om de expertise die binnen de scholen aanwezig is optimaal te benutten, verder te ontwikkelen (o.a. via lerende netwerken) en vooral ook te delen met de andere scholen binnen de stichting. Hierbij wordt ook steeds vaker expertise sectoroverstijgend ontwikkeld en gedeeld. Trainingen worden waar mogelijk gegeven door eigen medewerkers in te zetten als interne trainers. Ook maakt de PCOU Willibrord Academie deel uit van het landelijke netwerk Huisacademies. Het motto is 'Samen in Ontwikkeling'. Het aanbod in de academie sluit aan bij de strategische thema's van de stichting en bij behoeften en ideeën van medewerkers.

Vanwege COVID-19 was ook de PCOU Willibrord Academie genoodzaakt om geplande trainingen en workshops om te zetten in online aanbod. Deze ontwikkeling heeft ervoor gezorgd dat *blended learning* een opmars heeft gemaakt binnen de academie, waarmee het online verzorgen van professionaliseringsaanbod een permanente rol zal blijven spelen binnen de academie.

Om de academie op een hoger niveau te brengen en om nog planmatiger te werken, is er in 2020 een meerjarenplan voor de academie opgesteld, dat aansluit bij het koersplan 2020-2025 van de stichting, dat in ontwikkeling is.

Passend onderwijs

Passend onderwijs betekent dat alle leerlingen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Dit zoveel mogelijk op een reguliere school, al blijft gespecialiseerd onderwijs bestaan voor kinderen die structureel meer en andere onderwijsbegeleiding nodig hebben dan de reguliere school kan bieden. Stichting PCOU maakt deel uit van Samenwerkingsverband Utrecht PO. Samen werken we continu aan het realiseren van passend onderwijs. Het samenwerkingsverband beschrijft in het ondersteuningsplan hoe het de scholen faciliteert om passend onderwijs aan iedere leerling te bieden en zorgt voor een dekkend en passend aanbod van onderwijs en ondersteuning. Ook samenwerkingsverbanden Sterk VO en Utrecht-Zuid maken hiervan gebruik. Hierdoor wordt een doorgaande lijn gecreëerd. Voor de samenwerkingsverbanden Profi Pendi (ten zuiden van Utrecht), Passenderwijs (rondom Woerden) en Utrecht Zuid-Oost verzorgen onze scholen (SBO Belle van Zuylen en Rafael) een passend aanbod in het dekkend aanbod. Daarom zijn we daar actief als PCOU in bestuursvergaderingen, directievergaderingen en bijeenkomsten van orthopedagogen en intern begeleiders. Vaak gaat het dan over afstemmen en expertiseoverdracht. Expertiseoverdracht vindt ook plaats vanuit onze ambulante dienst De Onderwijsbegeleiders.

Alle scholen binnen de Stichting PCOU hebben een eigen schoolondersteuningsplan (SOP). Het bestuur meent dat de behoefte op het niveau van de school moet worden geïnventariseerd passend binnen het concept en bij de situatie van de school. Het bestuur van de Stichting PCOU beoordeelt jaarlijks de door scholen geactualiseerde schoolondersteuningsplannen. Perspectief op School (PoS) is als instrument voor het ondersteuningsplan in gebruik genomen. In oktober 2020 is de vragenlijst aangepast waarmee de input voor het SOP wordt verkregen. De school beschrijft in het SOP hoe de ondersteuningstructuur op school en in de klas is ingericht, hoe de ondersteuningsroute binnen de school loopt, wie hierin welke rol heeft, met welke (kern)partners wordt samengewerkt, hoe cyclisch wordt gewerkt en wat jaarlijks op grond van analyse aan verbeteracties wordt ingezet. De school beschrijft daarnaast hoe zij de kwaliteit van de geboden ondersteuning, de professionaliteit en deskundigheid van het team en de inzet van de kernpartners bewaakt.

De school voegt bij het SOP een begroting die aansluit bij de uit de analyse voortgekomen prioriteiten en waaruit blijkt dat de middelen worden ingezet ten behoeve van passend onderwijs voor iedere leerling en een goed functionerende ondersteuningsstructuur.

Hoogbegaafdheid

In 2019 zijn we doorgegaan met de ontwikkelingen rondom hoogbegaafdheid. Zo is onder andere door vier basisscholen (Op Avontuur, Da Costa Hoograven, Blauwe Aventurijn en De Wereldwijzer) gezamenlijk een onderwijsaanbod voor hoogbegaafde leerlingen voor één dag per week gestart. Sinds maart 2020 is op basisschool De Odyssee gestart met voltijds hoogbegaafdenonderwijs voor de groepen 4, 5 en 6. Ook nemen steeds meer leerkrachten van diverse scholen deel aan het lerend netwerk hoogbegaafden en zijn diverse workshops over meer- en hoogbegaafden onderwijs in de PCOU Willibrord Academie aangeboden.

Pilot inzet eigen orthopedagogen

In 2019 is gestart met een pilot waarbij 'eigen' orthopedagogen worden ingezet voor het uitvoeren van intelligentieonderzoeken binnen de scholen. Er zijn in totaal 25 onderzoeken uitgevoerd op 10 verschillende scholen. De doelen van dit initiatief zijn om laagdrempelige en handelingsgerichte

diagnostiek (zonder wachtlijst) te bieden en de binnen de stichting aanwezige expertise in te zetten en te delen. De pilot is in juni 2020 positief geëvalueerd. Scholen gaven onder andere aan tevreden te zijn over de korte wachttijden, de korte lijnen en de lage(re) kosten van onderzoeken. De pilot is inmiddels voortgezet in een structurele vorm en verder uitgebreid.

Samenwerking met Gewoon Speciaal Onderwijs

De stichting Gewoon Speciaal Onderwijs en PCOU Willibrord hebben elkaar gevonden in een ontwikkelvraag voor het dekkend aanbod voor leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs in de stad Utrecht en omstreken. Doel is om het gespecialiseerd onderwijs in Utrecht en omstreken te verbeteren door met elkaar samen te werken. Deze samenwerking zal zowel inhoudelijk als fysiek zijn. Er wordt gedacht aan het helpen realiseren van extra schoollocaties/lesplaatsen thuisnabij (voor de Utrechtse leerlingen), het delen van expertise op het gebied van gespecialiseerd onderwijs met de gespecialiseerde scholen en het samen ontwikkelen van onderwijs en kwaliteit. Er is een inhoudelijke intentieverklaring getekend en in samenwerking met onder andere het samenwerkingsband Sterk VO zijn nu lijnen en ontwikkelingen uitgezet.

2.2. Personeel & professionalisering

COVID-19

In 2020 werden we in maart concreet geconfronteerd met de gevolgen van de COVID-pandemie. Dit betekende dat we ons moesten buigen over unieke vraagstukken, zoals: hoe gaan we om met de medewerkers in de risicogroep? Wat kunnen we doen om medewerkers een veilige werkplek te geven? Wat betekent de uitbraak van dit virus voor zwangere collega's? Hoe ondersteunen we leidinggevenden bij het voeren van het goede gesprek met angstige medewerkers? Hoe zorgen we voor voldoende capaciteit voor ondersteuning vanuit de Arbodienst? Ondanks alle uitdagingen hebben we de ondersteuning kunnen leveren die nodig was. Als we bijvoorbeeld kijken naar het aantal medewerkers die, omdat ze deel uitmaken van de risicogroep, thuis zitten en niet werken, dan is bij een inventarisatie gebleken dat dit beperkt blijft tot circa vijf medewerkers.

Lerarentekort

Omdat de uitstroom van medewerkers, waaronder die van medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken, groter is dan het aanbod van nieuwe medewerkers, hebben we te maken met een lerarentekort. Zonder gewijzigd beleid zal dat tekort in de komende jaren toenemen. Tegen die achtergrond hebben we dit jaar ingezet op de werving van nieuwe medewerkers en op het verlagen van werkdruk.

PCOU Willibrord is aangesloten bij 'Utrecht leert'. Hierin werken we samen met andere schoolbesturen in de stad Utrecht. In de tweede helft van 2020 is er in dit kader gewerkt aan de contouren van de inrichting voor het optimaal inzetten van de subsidie die volgt uit het convenant Lerarentekort PO. Hiervan is PCOU Willibrord penvoerder. Er is een programmamanager aangetrokken die samen met andere betrokkenen zorgt voor concretisering van de activiteiten in de vier actielijnen van het convenant.

Doeltreffende besteding van de subsidiegelden vormt een uitdaging, omdat onder invloed van de coronacrisis er op dit moment meer aanbod is van bevoegde docenten. Het is onze inschatting op

basis van eerder opgedane ervaringen dat dit slechts een tijdelijke situatie is, waarna het lerarentekort zich weer zal doen gelden.

Vanuit PCOU Willibrord is veel energie gestoken in zij-instromers en onderwijsambassadeurs. Voor wat betreft de zij-instromers is er samen met de andere besturen in de stad Utrecht beleid gemaakt om de kans op succesvol overstappen uit een andere bedrijfstak naar het onderwijs zo groot mogelijk te maken. Op de scholen waar de zij-instromers geplaatst zijn, is ruimte gemaakt voor begeleiding en worden er samen met andere partners regelmatig initiatieven genomen. De komende periode zal het resultaat van deze inspanningen zichtbaar worden.

De gedachte achter het werken met onderwijsambassadeurs is om de samenleving in staat te stellen bij te dragen aan de kwaliteit van het onderwijs. Een onderwijsambassadeur is werkzaam (geweest) buiten het onderwijs (gemeente/bedrijfsleven/zzp'er) en wil zich een dag per week inzetten voor het onderwijs. Een onderwijsambassadeur zet zijn talenten in om leerlingen te inspireren en verbinding te creëren tussen het onderwijs en andere werkvelden. Op die manier vertegenwoordigt een onderwijsambassadeur het eigen werkveld in het onderwijs en andersom. Op De Boomgaard is in 2020 gestart met dit initiatief, dat naar volle tevredenheid verloopt. In 2021 zullen ook andere PO-scholen gaan deelnemen.

Nieuw personeelsinformatiesysteem AFAS-InSite

In 2019 is de keuze gemaakt om te stoppen met het RAET-personeelsadministratiesysteem en over te gaan op het personeelsinformatiesysteem AFAS-InSite. In de laatste maanden van 2019 is hiermee een start gemaakt, maar al snel werd in 2020 duidelijk dat de inschatting die was gemaakt van de tijdslijnen en van de omvang van werkzaamheden door in- en externen niet realistisch waren. Gedurende het hele jaar 2020 is er door alle betrokkenen onder bijzondere omstandigheden hard gewerkt aan de inrichting en implementatie van AFAS-InSite, zodat we daar in 2021 de vruchten van kunnen gaan plukken, onder meer als het gaat om een optimale ondersteuning van de gesprekscyclus.

Ondersteuning bij verzuim

Om de kwaliteit van de verzuimaanpak verder te verbeteren en de daarbij gewenste tijdslijnen te realiseren, hebben we vanaf de tweede helft van 2020 gericht aandacht besteed aan een aantal processtappen in deze dienstverlening. Zo zijn voorbereidingen getroffen die ertoe leiden dat er naast de bedrijfsarts ook een verzuimconsulent wordt ingezet. Het is de bedoeling dat de verzuimconsulent na twee weken verzuim contact opneemt met de leidinggevende van de verzuimende medewerker. In dit contactmoment wordt beoordeeld of en door wie een afspraak wordt gemaakt met de verzuimende medewerker. In 2021 zal met deze aangepaste werkwijze ervaring worden opgedaan.

Functieboek voor funderend onderwijs

In 2020 zijn de laatste stappen gezet in de totstandkoming van een generiek functieboek voor PCOU Willibrord. Alle noodzakelijke en wenselijke functies binnen onze organisatie zijn opnieuw beschreven en gewaardeerd met behulp van het functiewaarderingsysteem FUWASYS. In totaal gaat het om zestig functies. Daarmee is PCOU Willibrord één van de weinige onderwijsinstellingen in Nederland met één functieboek voor funderend onderwijs. Dit functieboek biedt medewerkers meer

inzicht in de ontwikkelingsmogelijkheden, waardoor het uitstippelen van de eigen loopbaan eenvoudiger wordt.

Aan de ontwikkeling van het generieke functieboek hebben werkgroepen van medewerkers van scholen en van Service & Advies actief bijgedragen. De personeelsgeledingen van beide GMR-en hebben ingestemd met het functieboek. In 2020 zijn de functies van alle PCOU-medewerkers omgezet naar het nieuwe functieboek; de Willibrord-medewerkers, inclusief de S&A-medewerkers, volgen voor augustus 2021.

Onder invloed van de uitdagingen die COVID-19 aan onze schoolleiders stelt, is ervoor gekozen om in 2020 alleen de functies van medewerkers van PCOU om te zetten naar het nieuwe functieboek. Voor de omzetting van de functies van medewerkers van Willibrord is 1 augustus 2021 als uiterlijke invoeringsdatum gepland. Hieronder vallen ook de medewerkers van S&A.

Strategisch HR-beleid

Elementen van het strategisch HR-beleid zijn in uitvoering. Zo voeren schoolleiders met hun HR-adviseur het gesprek over professionalisering in de school, gekoppeld aan de ambitie en doelen van de school. De PCOU Willibrord Academie biedt op verschillende terreinen scholing aan, waarvan medewerkers gebruik maken. Leidinggevendenden hebben daarnaast ook overleg met de HR-adviseur over professionalisering van individuele medewerkers. We onderzoeken de mogelijkheid om samen met de schoolleider te komen tot een vlootshouw. We willen hiermee ervaring opdoen ten behoeve van strategische personeelsplanning en om inzichtelijk te maken hoe een schoolteam zich (verder) kan ontwikkelen om de schooldoelen en -ambities te realiseren.

De HR-adviseur van de school heeft in een afgesproken frequentie overleg met de schoolleiding over het personeelsbeleid van de school. Thema's die aan bod komen zijn de kwaliteit van functioneren gekoppeld aan de gesprekscyclus, ontwikkeling van personeel, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid (werkdruk).

Organisatiebreed is de commissie HR, met schoolleiders uit alle sectoren, gesprekspartner van de afdeling HR waar het gaat om te ontwikkelen beleid, bijvoorbeeld voortkomend uit de cao of wet- en regelgeving, of op aangeven van het college van bestuur, directieberaad of managementoverleg. Voor wat betreft de professionalisering van schoolleiders is er sinds 2018 een commissie leiderschap bestaande uit schoolleiders, college van bestuur en managers Service & Advies, die samenwerken aan een visie op leiderschap met een daaruit voortvloeiend leiderschapsprogramma. Eind 2020 is de gemeenschappelijke visie op leiderschap in concept beschreven. Om op een goede manier de strategische uitdagingen aan te gaan is het van belang dat het leiderschap met een zekere mate van eenduidigheid wordt ingevuld binnen PCOU Willibrord. De gemeenschappelijke visie is hiertoe een belangrijke voorwaarde.

Op HR-gebied kennen we verschillende beleidsdocumenten en instrumenten. In 2020 is een start gemaakt om beleid en instrumenten geactualiseerd en wel onder te brengen in een strategisch HR-beleidskader voor PCOU Willibrord. In de eerste helft van 2021 ronden we de ontwikkeling hiervan af.

Tabel 2.3. Inzet extra werkdrukmiddelen

Bestedingscategorie	besteed bedrag kalenderjaar	Toelichting
Personeel	1.662.932	89% van de werkdrukmiddelen wordt ingezet voor extra ondersteuning, zoals administratie, onderwijsassistenten, leraarondersteuners en extra (vak)leerkrachten voor ambulante tijd, gym, kleinere klassen.
Materieel	192.392	Laptops voor extra werkplekken
Professionalisering	16.000	Coaching en trainingen
	1.871.324	

Op basis van het motto 'schoolteams aan zet' is het gesprek op scholen gevoerd met de teams over de knelpunten die medewerkers ervaren. Hierbij is gebruik gemaakt van de ervaringen uit voorgaande jaren, zodat de effectiviteit van de inzet van deze middelen toeneemt. Tijdens deze gesprekken zijn ook mogelijke oplossingen aangedragen voor deze knelpunten. Op basis daarvan zijn de belangrijkste knelpunten verzameld en zijn er verdere (bestedings)plannen gemaakt. Deze zijn vervolgens ook met de (P)MR besproken.

Uit bovenstaande tabel blijkt waaraan de werkdrukmiddelen zijn ingezet. Verder zijn er ook niet-financiële maatregelen genomen om de werkdruk te verminderen, zoals:

- zoeken naar extra stagiaires ter ondersteuning;
- reduceren aantal vergaderingen;
- verminderen administratieve druk;
- gezamenlijk lessen voorbereiden waar mogelijk;
- meer doelgericht werken.

Aan het einde van ieder schooljaar leggen directeuren verantwoording af over de werkdrukmiddelen naar de (P)MR en het team op school.

Uitkeringen na ontslag, voor WW en WOPO, zijn overgenomen door het Participatiefonds. In 2020 is totaal € 9.470,08 niet door het Participatiefonds vergoed.

2.3. Huisvesting

Nadat we in voorgaande jaren moesten constateren dat er sprake was stagnatie in de voortgang van de huisvestingsprojecten, kunnen we voor wat betreft 2020 concluderen dat het een jaar van voortgang was. We hebben belangrijke stappen gezet in het toekomstbestendig maken van de huisvestingsportefeuille. Bij twee scholen zijn belangrijke uitbreidingen afgerond, te weten bij SBO Belle van Zuylen en bij de Torenpleinschool. Verder is de realisatie gestart van een vijftal projecten, te weten:

- De Boomgaard/MFA De Voorn: de renovatie is gestart in 2020, met de gemeente als bouwheer. Oplevering moet plaatsvinden in de zomer van 2021;
- Koningin Beatrixschool: de nieuwbouw op de Rosweydelaan zal eind 2021 gereed zijn;
- De Fakkel: de uitbreiding en renovatie van het schoolgebouw is in 2020 gestart en de oplevering en de verhuizing staan gepland in de zomer van 2021;
- 2e Marnixschool: de uitbreiding en renovatie van het schoolgebouw is in 2020 gestart en de oplevering en de verhuizing staan gepland in de zomer van 2021;
- Kindcentrum Leeuwesteijn: in 2020 is extra tijdelijke huisvesting geplaatst om de groei van de school op te vangen.

De volgende projecten bevinden zich in de voorbereidings-/ontwerpfase:

- Rafael: de nieuwbouw voor deze school heeft te maken gehad met zeer veel vertraging in de vergunningsfase. Eerst was er het opkomende stikstofdilemma, daarna waren er bezwaren van omwonenden;
- Kindcentrum Leeuwesteijn: De ontwerpfase is in 2018 opgestart. Begin 2021 is het definitief ontwerp vastgesteld. Voor de zomer van 2021 zal gestart worden met de bouw van de school, zodat de oplevering van de nieuwbouw in de zomer/najaar 2022 kan plaatsvinden;
- De Regenboog (locatie Wevelaan): in 2020 is getracht om een sluitende businesscase op te stellen voor dit project. De businesscase is eind 2020 afgerond, zodat we in zomer van 2021 kunnen starten met het ontwerp en eind 2021 met de renovatie;
- Jenaplanschool Zonnewereld: het ontwerptraject is in 2020 opgestart, zodat we in de zomer van 2021 kunnen starten met de nieuwbouw aan de Passiebloemweg. De nieuwbouw zal in de zomer van 2022 worden opgeleverd;
- Jenaplanschool de Brug: de ontwerpfase is in 2020 opgestart en in de zomer van 2021 zal gestart worden met de renovatie van de school. De oplevering zal in de zomer van 2022 plaatsvinden;
- De Boemerang: de ontwerpfase is in 2020 opgestart en na de zomer van 2021 zal gestart worden met nieuwbouw aan de Amandelstraat. De oplevering zal in de zomer van 2022 plaatsvinden.

Verder zijn de gesprekken met de gemeente opgestart over:

- Taalschool Utrecht: de school is nu met vier groepen in Leidsche Rijn tijdelijk gehuisvest aan de Emile Hullebroeckstraat. Met de gemeente zijn we op zoek naar goede permanente huisvesting in Leidsche Rijn.
- Nieuwe 0-14 school in de Merwedekanaalzone. Nadat reeds een onderwijs- en huisvestingsvisie, is opgesteld, gaat het overleg met de gemeente over het locatieonderzoek. Streven is dat de nieuwe school van start kan gaan op het moment dat de eerste woningen in de Merwedekanaalzone worden opgeleverd. Naar verwachting zal dit in 2024 zijn.

2.4. ICT & informatiemanagement (IM)

De afdeling ICT & IM is verantwoordelijk voor het inrichten en beheren van de ICT-infrastructuur, zodanig dat deze altijd ter beschikking staat. Daarnaast is de afdeling medeverantwoordelijk voor het applicatielandschap en de gemeenschappelijke data, inclusief privacy en AVG. Nadat in voorgaande jaren de ICT-infrastructuur en de informatiearchitectuur is ingericht, heeft de afdeling in 2020 meer inhoudelijk geadviseerd aan de scholen op welke wijze zij ICT kunnen inzetten in onderwijs en organisatie. In veel opzichten was 2020 een bijzonder jaar: een jaar waarin het programma Fundament voor de toekomst is gestart en waarin door COVID-19 de digitalisering binnen het onderwijs een enorme vlucht heeft genomen.

COVID-19 en digitalisering van het onderwijs

Vanuit een subsidie van OCW en een voorinvestering op de begrote 1.500 IT-werkplekken zijn er tijdens de eerste lockdown ruim 800 leenlaptops ter beschikking gesteld voor onderwijs op afstand. In samenwerking met Microsoft is een digitale klaskoppeling gemaakt die altijd actueel en juist is. Op deze manier is digitaal onderwijs geborgd binnen de school. Naast de technische randvoorwaarde heeft het team informatiemanagement een loket onderwijs op afstand opengesteld voor de gehele organisatie. De onderwijs- en ICT-adviseurs hebben webinars gehouden over het gebruik van Teams, antwoorden gegeven op vragen gesteld aan het digitale loket en een leermiddelenplatform ontwikkeld voor het uitwisselen van digitaal lesmateriaal. Ook is er veel aandacht geweest vanuit de IBP-adviseur rondom de snelle digitalisering binnen de scholen. Er hebben zich geen noemenswaardige incidenten voorgedaan.

Fundament voor de toekomst

Dit jaar is gestart met de realisatie van het driejarige programma Fundament voor de toekomst. Het programma omvat drie ontwikkellijnen met meerdere projecten in samenhang:

- realiseren van een centrale IT-voorziening voor PCOU Willibrord;
- inrichten van een centrale IT-organisatie;
- inrichten van een informatiemanagementorganisatie.

Dit jaar zijn alle PCOU-scholen en twee scholen voor voortgezet onderwijs opgenomen in de centrale IT-voorziening. Daarnaast is SCOOP als stichtingsbreed intranet gelanceerd. Hiermee wordt zowel een centrale nieuwsvoorziening als een nieuwsvoorziening binnen de school mogelijk gemaakt. Op die manier is de IT-voorziening gecentraliseerd, maar blijft die tegelijkertijd passend bij de school. Er is een begin gemaakt met het in kaart brengen van het applicatielandschap waardoor we meer grip krijgen op informatiestromen en -beveiliging, we efficiënter kunnen inkopen en gemakkelijker applicaties kunnen ontsluiten voor de scholen.

Bij het inrichten van de centrale IT-organisatie is een start gemaakt met een centrale servicedesk en een centraal regieteam op wijzigingsbeheer. Op deze manier is de organisatie beter 'in control' op IT-wijzigingen binnen de organisatie.

Op het gebied van IT-inkoop zijn drie Europese aanbestedingen succesvol afgerond: digitale av-middelen, computer hardware en de werkplekdienst PO. Vanuit de aanbesteding computer hardware heeft de IT-organisatie 1.500 IT-werkplekken vervangen binnen de scholen en bij Service & Advies (circa 25% van het totaal aantal werkplekken).

Binnen de afdeling informatiemanagement is een start gemaakt met het inrichten van functioneel beheer bedrijfsvoering. Daarbij is informatiemanagement verantwoordelijk geworden voor het

beheer van de stichtingsbrede bedrijfsvoeringapplicaties, in opdracht van de functionele gebieden binnen Service & Advies en de scholen.

Vanuit informatiebeveiliging en privacy (IBP) is de AVG-basisimplementatie afgerond. Als afronding van de projectmatige basisimplementatie heeft de accountant een eindassessment uitgevoerd. Conclusie daarvan was dat PCOU Willibrord een hoger volwassenheidsniveau heeft bereikt, zowel ten opzichte van de eerdere situatie als in vergelijking met de sector. Vanuit het project is de beheersorganisatie geborgd in het team informatiemanagement en is er een IBP-adviseur aangesteld. Deze adviseur richt zich in 2021 verder op informatiebeveiliging en privacy binnen de gehele organisatie PCOU Willibrord.

Voor de PCOU-scholen hebben we (volgens de in 2019 opgestelde cloudstrategie) de stap naar de centrale Office365-omgeving gemaakt. Daarbij hebben we een deel van de ondersteuning aanbesteed en uitbesteed. Daarnaast zijn er ruim 1.200 werkplekken vervangen en in gebruik genomen. Een groot gedeelte is in het kader van onderwijs op afstand al vroegtijdig ingezet als leenlaptop voor leerlingen thuis.

2.5. Financiën

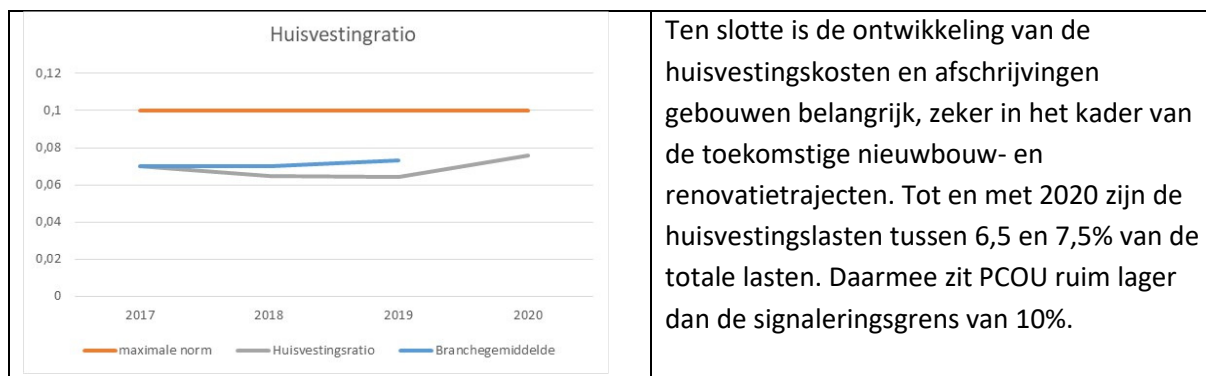
2.5.1. Doelen en resultaten

PCOU Willibrord hecht waarde aan een structureel gezonde organisatie en heeft daartoe een financieel beleidsplan opgesteld. In dit beleid zijn kaders neergelegd ten aanzien van ratio's op het gebied van de exploitatie en op basis van de balansposities. Daarnaast worden in dit kader afspraken vastgelegd over een aantal kengetallen, waaronder een norm voor personele lasten, een norm voor het exploitatieresultaat, maar ook uitgangspunten op het gebied van ontwikkeling van loonkosten en ontwikkeling van inkomsten, gebaseerd op de prognose van het aantal leerlingen.

Het uitgangspunt is dat alle scholen financieel gezond zijn of worden. Met de scholen afzonderlijk is een rendement (exploitatieresultaat) van minimaal 1% van de baten afgesproken. Circa tien scholen kennen een negatieve begroting voor het jaar 2021 en hebben de opdracht gekregen om een plan van aanpak te maken om ervoor te zorgen dat ze gaan voldoen aan deze voorwaarde.

In de volgende grafieken vergelijken we de gerealiseerde waarden van PCOU ten opzichte van de minimale waarden in het kader van het financiële toezicht dat het ministerie van OCW hanteert bij de beoordeling van de financiële continuïteit van instellingen en de eigen financiële doelen. De jaarrekeningen van andere scholen over het jaar 2020 zijn nog niet beschikbaar. Daarom is het branchegemiddelde beschikbaar tot en met het jaar 2019.

Solvabiliteit <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>minimale solvabiliteit</th> <th>solvabiliteit</th> <th>Branche gemiddelde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>0,30</td> <td>0,65</td> <td>0,75</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>0,30</td> <td>0,62</td> <td>0,75</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>0,30</td> <td>0,70</td> <td>0,60</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>0,30</td> <td>0,54</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	minimale solvabiliteit	solvabiliteit	Branche gemiddelde	2017	0,30	0,65	0,75	2018	0,30	0,62	0,75	2019	0,30	0,70	0,60	2020	0,30	0,54	-	De geconsolideerde solvabiliteit 2 (gedefinieerd als het eigen vermogen plus voorziening, gedeeld door het balanstotaal) ligt met een ratio van 0,54 fors lager dan in 2019 maar wel al jaren ruim boven de signaleringsgrens van 0,30. Het eigen vermogen is afgenomen, veroorzaakt door een negatief exploitatieresultaat. Van invloed hierbij is de eenmalige bate in 2019 die in 2020 is ingezet ter dekking van de cao-stijging.
Jaar	minimale solvabiliteit	solvabiliteit	Branche gemiddelde																		
2017	0,30	0,65	0,75																		
2018	0,30	0,62	0,75																		
2019	0,30	0,70	0,60																		
2020	0,30	0,54	-																		
Weerstandsvermogen <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>minimaal weerstandsvermogen</th> <th>weerstandsvermogen</th> <th>Branche gemiddelde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>0,05</td> <td>0,18</td> <td>0,29</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>0,05</td> <td>0,18</td> <td>0,29</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>0,05</td> <td>0,21</td> <td>0,29</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>0,05</td> <td>0,16</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	minimaal weerstandsvermogen	weerstandsvermogen	Branche gemiddelde	2017	0,05	0,18	0,29	2018	0,05	0,18	0,29	2019	0,05	0,21	0,29	2020	0,05	0,16	-	Het weerstandsvermogen wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de totale baten. Voor 2020 ligt de ratio op 0,16, hetgeen ruim boven de norm van het ministerie is van 0,05, maar onder de eigen norm.
Jaar	minimaal weerstandsvermogen	weerstandsvermogen	Branche gemiddelde																		
2017	0,05	0,18	0,29																		
2018	0,05	0,18	0,29																		
2019	0,05	0,21	0,29																		
2020	0,05	0,16	-																		
Liquiditeit <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>minimale liquiditeit</th> <th>liquiditeit (current ratio)</th> <th>Branche gemiddelde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>0,65</td> <td>1,6</td> <td>2,8</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>0,65</td> <td>1,5</td> <td>2,7</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>0,65</td> <td>2,0</td> <td>2,7</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>0,65</td> <td>1,46</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	minimale liquiditeit	liquiditeit (current ratio)	Branche gemiddelde	2017	0,65	1,6	2,8	2018	0,65	1,5	2,7	2019	0,65	2,0	2,7	2020	0,65	1,46	-	De liquiditeitspositie (vlottende activa gedeeld door de vlottende passiva) is in 2020 gedaald ten opzichte van 2019 en is met een current ratio van 1,46 ruim meer dan de eigen doelstelling van 0,65. Ook hier speelt de eenmalige bijdrage een rol die in 2019 is uitbetaald ter dekking van lasten in 2020.
Jaar	minimale liquiditeit	liquiditeit (current ratio)	Branche gemiddelde																		
2017	0,65	1,6	2,8																		
2018	0,65	1,5	2,7																		
2019	0,65	2,0	2,7																		
2020	0,65	1,46	-																		
Rentabiliteit <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>minimale rentabiliteit</th> <th>Rentabiliteit</th> <th>Branche gemiddelde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2017</td> <td>0</td> <td>0,01</td> <td>0,01</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>0</td> <td>0,01</td> <td>0,01</td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>0</td> <td>0,02</td> <td>0,016</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	minimale rentabiliteit	Rentabiliteit	Branche gemiddelde	2017	0	0,01	0,01	2018	0	0,01	0,01	2019	0	0,02	0,016	2020	0	0	-	De rentabiliteit wordt berekend als een gemiddelde van de afgelopen drie jaar en geeft de verhouding weer tussen het resultaat en de totale baten. Dit driejaarsgemiddelde zou moeten liggen op 0. Voor Stichting PCOU geldt al enkele jaren dat de rentabiliteitsratio ruim boven 0 uitkomt, maar in 2020 onder 0 terugloopt.
Jaar	minimale rentabiliteit	Rentabiliteit	Branche gemiddelde																		
2017	0	0,01	0,01																		
2018	0	0,01	0,01																		
2019	0	0,02	0,016																		
2020	0	0	-																		

Ten slotte is de ontwikkeling van de huisvestingskosten en afschrijvingen gebouwen belangrijk, zeker in het kader van de toekomstige nieuwbouw- en renovatietrajecten. Tot en met 2020 zijn de huisvestingslasten tussen 6,5 en 7,5% van de totale lasten. Daarmee zit PCOU ruim lager dan de signaleringssgrens van 10%.

De Inspectie van het Onderwijs hanteert vanaf het jaar 2020 de signaleringswaarde voor een mogelijk bovenmatig eigen vermogen. Het publiek eigen vermogen komt boven de signaleringswaarde uit als het feitelijk eigen vermogen hoger is dan het normatief eigen vermogen (vermogen dat een onderwijsinstelling redelijkerwijs nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen). Toepassing van de rekenmethodiek van de inspectie leidt tot de volgende uitkomsten (Stichting PCOU heeft geen eigen gebouwen):

Totaal eigen vermogen	10.841.427
Privaat eigen vermogen	1.767.107
Feitelijk eigen vermogen	9.074.320
Boekwaarde MVA	7.288.204
Baten x 0,05	3.333.678
Normatief eigen vermogen	10.621.881
Mogelijk bovenmatig vermogen	0
Ratio feitelijk/normatief eigen vermogen	0,85

Het beschreven financieel beleid is in 2020 weer tegen het licht gehouden. Daarbij is gekeken naar zowel de exploitatie als ook naar de kengetallen van de balans. Vooralsnog heeft het niet geleid tot andere kaders en met betrekking tot de te hanteren kengetallen.

2.5.2. Opstellen begroting

Het financieel beleid heeft transparantie als uitgangspunt. Bottom-up begroten waarbij de schoolleiding betrokken is bij de totstandkoming van de schoolformatie is de kern, waarbij de leerlinggerelateerde bekostiging rechtstreeks naar de scholen gaat. Dit geldt ook voor aparte subsidiestromen.

Ieder jaar wordt een strategiebrief opgesteld met inhoudelijke en financiële kaders gebaseerd op het strategisch plan en het financieel beleid. In begrotingsgesprekken wordt in nauwe samenspraak met de schoolleider de begroting per school opgesteld. Hetzelfde geldt voor de begroting die in samenspraak met het college van bestuur en managers wordt opgesteld met betrekking tot de stafbegroting en de begroting van Service en Advies. Deze wordt op stichtingsniveau opgesteld. De begroting wordt per stichting geconsolideerd met steunstichtingen.

Jaarlijks stellen we een bestuursformatieplan op waarbij de formatie wordt bepaald die passend is bij de scholen op basis van de prognose van het aantal leerlingen en de prognose van de bekostiging van het onderwijs. Dit plan wordt in nauwe samenwerking met schoolleiders opgesteld.

PCOU Willibrord hanteert een planning- en controlcyclus waarbij jaarlijks, viermaandelijks en maandelijks verantwoording wordt afgelegd over de voortgang van het beleid en de financiën. Minimaal viermaandelijks wordt ook een prognose opgesteld.

2.5.3. Toekomstige ontwikkelingen

In het najaar van 2020 heeft het college van bestuur een analyse gemaakt van de status van de bedrijfsvoering. Hieruit is het beeld naar voren gekomen dat er veel goed gaat, maar ook dat er nog een flinke professionaliseringsslag nodig is. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de interne dienstverlening. Daarnaast is voor het jaar 2021 een begroting gepresenteerd voor PCOU en Willibrord gezamenlijk waarin een taakstelling van € 1,25 mln. voor 2021 is opgenomen en er structureel minimaal € 3,5 mln. bezuinigd moet worden. Vanaf het vroege voorjaar wordt gewerkt aan de invulling van de plannen aan de hand van de volgende deelonderwerpen:

- Efficiëntie en kostenstructuur;
- Inrichting en taakverdeling met betrekking tot bedrijfsvoering en besturings- en organisatiemodel;
- Verbeteren effectiviteit van de bedrijfsvoering;
- Wijze van verdeling van de bovenschoolse kosten over de scholen.

De verwachting is dat de eerste resultaten van dit onderzoek in 2021 gerealiseerd zullen worden.

Het koersplan 2021-2025 is in ontwikkeling. Het plan beschrijft hoe we zijn en in welke richting we willen ontwikkelen. Het plan is vooral inhoudelijk van aard, maar kan ook gevolgen hebben voor de financiële situatie.

Voor de stad Utrecht wordt een groei van het aantal leerlingen verwacht. Deze groei kan momenteel niet opgevangen worden op de bestaande locaties. Daarom wordt in overleg met de gemeente en de andere schoolbesturen bekeken waar nieuwe scholen gerealiseerd moeten worden en welke schoolbesturen hierbij een rol krijgen. Ook binnen de bestaande portefeuille is het noodzakelijk om bij- of aan te bouwen om de groei van de leerlingen op te vangen. De financiering hiervan verloopt via de gemeente, maar de ontwikkeling van een nieuwe school kent vaak ook aanzienlijke aanlooptekorten. In 2021 worden de plannen duidelijker en met businesscases onderbouwd.

Ten aanzien van het financieel beleid blijft PCOU Willibrord net als alle andere schoolbesturen afhankelijk van de wijze waarop de bekostiging tot stand komt. Bovendien komen regelmatig extra subsidies of middelen beschikbaar. PCOU Willibrord blijft voorzichtigheid als uitgangspunt hanteren en zoekt actief naar subsidiemogelijkheden voor zover deze in lijn zijn met de doelen van de stichting. Verder kijken we uit naar de vereenvoudiging van de bekostiging; dit kan tot verdere transparantie en eenvoudiger begrotingssturing bijdragen.

2.5.4. Treasury

Het treasurybeleid van PCOU Willibrord is uitgevoerd binnen de kaders van het treasurystatuut en de Regeling beleggen, belenen en derivaten van het ministerie van OCW. In 2020 is het treasurybeleid geactualiseerd en aangepast aan de laatste regelgeving. Verder zijn er kleine aanpassingen gedaan. De doelstelling van het beleggingsbeleid van PCOU Willibrord is het behoud van het vermogen. Het kent een zeer defensief karakter. De beleggingsportefeuille van de steunfondsen kent een defensief karakter en heeft dezelfde doelstelling als die van PCOU Willibrord, omdat de vorming van het vermogen ooit ontstaan is uit historische private bijdragen ten behoeve van het onderwijs. Er worden geen derivaten ingezet binnen de beleggingsportefeuille.

In het boekjaar zijn er geen grote wijzigingen in de effectenportefeuille aangebracht. Aangezien er geen noodzaak was liquiditeiten in te zetten voor investeringen of andere kasstromen zijn verkochte beleggingen grotendeels herbelegd. De uitvoering van het treasurybeleid heeft binnen de kaders van het treasurystatuut en beleid plaatsgevonden.

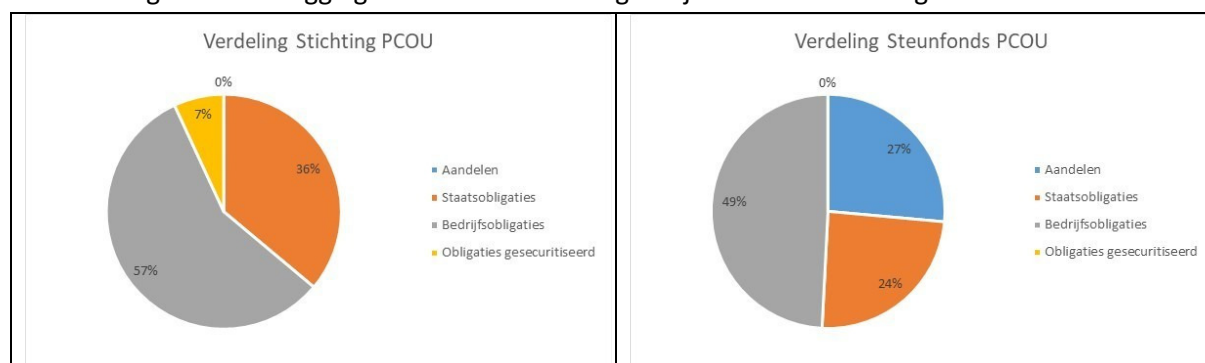
De effectenportefeuille kent het volgende verloop:

	Stichting PCOU	Steunfonds PCOU	Totaal
Saldo 1-1-2020	1.491.303	1.182.861	2.674.163
Investeringen	-	561.421	561.421
Onttrekkingen	-	539.341	539.341
Waardeveranderingen	8.485	-14.535	-6.050
Saldo 31-12-2020	1.499.788	1.190.406	2.690.193

De resultaten in het boekjaar zijn als volgt toe te lichten:

Resultaten financiële vaste activa	Stichting PCOU	Steunfonds PCOU	Totaal
Waarderveranderingen	8.485	-14.535	-6.050
Couponrente/dividend	15.993	31.726	47.719
Kosten en belastingen	-5.427	-5.930	-11.357
Nettoresultaat 2020	19.051 1,24%	11.261 0,90%	30.312

De verdeling van de beleggingen van beide stichtingen zijn in onderstaande grafieken zichtbaar.

De resterende looptijd van de obligaties van de Stichting PCOU is als volgt:

1-3 jaar	21,0%
3-5 jaar	43,0%
5-7 jaar	29,0%
7-10 jaar	7,0%
Totaal	100,0%

De obligaties en aandelen van het Steunfonds PCOU zijn volledig direct te verkopen.

2.5.5. Coronacrisis

In 2020 is een wereldwijde pandemie ontstaan die ook een grote invloed heeft op het leven in Nederland. Fysiek onderwijs was langere tijd niet mogelijk en eindtoetsen en landelijke examens gingen niet door. Gedurende de crisis is een coronateam ingericht dat regelmatig de ontwikkelingen volgt en noodzakelijke besluiten neemt en interne richtlijnen geeft. PCOU Willibrord heeft een corona-risico-analyse (CRA) opgesteld, waarbij het risico is beschreven en mitigerende maatregelen zijn benoemd. Deze CRA is intern gedeeld en periodiek beoordeeld en waar nodig aangevuld. De verwachting is niet dat de coronacrisis tot materiële financiële risico's voor de organisatie zal leiden. De bekostiging vanuit de overheid vindt normaal doorgang en medewerkers worden doorbetaald. Wel bestaat het risico dat sommige investeringen en kosten stijgen en bepaalde inkomsten (zoals huur) achterblijven. Mogelijk leidt de crisis ook tot enige vertraging in interne processen en projecten, verbouwingen of bouwprojecten. Uiteraard zijn er ook risico's op onderwijskundig gebied, online lesgeven, beschikbaar stellen van laptops voor leerlingen, aanpassing programma's, Covid-19 uitbraken op scholen, afzeggen schoolreizen en schoolactiviteiten, e.d.. We verwachten niet dat de risico's de continuïteit van de stichting in gevaar brengt.

Desondanks is het van belang er rekening mee te houden dat, in het geval het 1,5 meter voor langere tijd het uitgangspunt is, er verstrekkende gevolgen kunnen zijn. Ten eerste zien we dat er sprake is van een toegenomen kansengelijkheid. Het risico is dat leerlingen uit minder kansrijke situaties achterstanden op hebben gelopen in hun leerprestaties en in hun ontwikkeling, op cognitief maar ook op sociaal emotioneel vlak. We verwachten dat we in de komende jaren zullen moeten inzetten op het inhalen van deze achterstanden, bijvoorbeeld door intensiveringsprogramma's. Verder moet worden gezien wat een andere wijze van lesgeven vraagt van de docenten. Het vraagt investering en opleiding en wellicht een groter verloop, hetgeen in relatie met de krapte op de arbeidsmarkt tot lastige vraagstukken kan leiden.

In het boekjaar 2020 heeft de stichting PCOU € 47.000 extra kosten gemaakt. Daarnaast hebben de staf service & advies van PCOU Willibrord ca. € 49.000 extra kosten gemaakt waarvan een deel ook voor PCOU bestemd is. Het betreft dan met name kosten die samenhangen met communicatie en extra middelen. Dit laat onverlet de minder zichtbare kosten zoals ziekteverzuim en de grote extra managementinspanning die gedaan zijn om de Coronacrisis op de scholen in goede banen te leiden. In de begroting 2021 en verder zijn geen extra kosten begroot of een structureel hoger ziekteverzuim. Wel is bewust bij de begroting van 2021 uitgegaan van conservatiever aannames dan begrotingen in voorgaande jaren. Dit leidt ook direct tot een financiële uitdaging om de taakstelling die in de begroting zit in te vullen.

2.5.6. *Allocatie van middelen*

Alle baten en lasten worden direct aan de scholen gealloceerd voor zover dat technisch en administratief mogelijk is. De centrale lasten worden aan de scholen toegerekend met een bovenschoolse bijdrage naar rato van de totale baten van de school. Dit gebeurt op basis van de begrote bijdragesleutels voor de PO- en VO-scholen. Het college van bestuur bereidt jaarlijks een strategiebrieven voor waarin de bijdragesleutels zijn toegelicht. Deze worden in overleg met schoolleiders en de GMR goedgekeurd. De bijdragepercentages worden gedurende het jaar herrekend op basis van de werkelijke baten.

De centrale dienstverlening betreft alle gebieden van ondersteuning op het gebied van communicatie, kwaliteit en innovatie, HR, financiën, huisvesting en facilitaire zaken. Scholen gaan zelf over de schoolspecifieke middelen. Deze worden niet centraal verstrekt. De bovenschoolse kosten zijn verdeeld over de twee stichtingen van PCOU Willibrord. Deze bedragen € 11,9 mln., waarvan € 2,3 mln. betrekking heeft op het bestuurlijk apparaat. Dit betreft ook gezamenlijke projecten, zoals innovatie en ontwikkeling.

2.5.7. *Onderwijsachterstandenmiddelen*

Het financieel beleid bepaalt dat alle middelen één op één op basis van de beschikkingen van het ministerie worden toegekend aan de scholen (BRIN-nummers) die op de beschikking vermeld staan. Dit geldt onverkort voor de onderwijsachterstandsmiddelen. Daarover heeft geen afzonderlijke besluitvorming plaatsgevonden, omdat het financieel beleid leidend is. In de gevallen dat onder een BRIN-nummer meerdere scholen vallen, worden de achterstandssubsidies verdeeld op basis van de verhoudingen van de laatste leerlingentelling op basis van de leerlingengewichten. Met betrekking tot de gemeentelijke OAB-middelen geldt dat de verdeling plaatsvindt op basis van de onderwijsachterstanden van de leerlingenpopulaties per school. Dit beleid is ongewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren.

OAB-middelen worden veelal aangewend voor additionele bezetting om extra instructie en extra aanbod op taal en woordenschat te kunnen verzorgen. Hiervoor heeft PCOU stedelijk afspraken gemaakt en werken we samen met diverse partners, zoals:

- Versterkten van Taal: ondersteuning voor de leerlingen met taalachterstand in groepen 1-4, voornamelijk extra personele inzet;
- Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) aan leerlingen;
- VVE-nascholingsactiviteiten; professionals groep 1 en 2 door middel van trainingen en lerende netwerken en observaties op proceskwaliteit door Universiteit Utrecht;
- Schakelgelden: extra taalaanpak leerlingen groep 3;
- BSA: scholing voor leerlingen begrijpend lezen in de bovenbouw ter voorbereiding op het voortgezet onderwijs;
- Leertijduitbreiding: tijdens en naschooltijd extra ondersteuning ten aanzien van taalonderwijs.

2.6. Risico's en risicobeheersing

2.6.1. Intern risicobeheersingssysteem

Risicomanagement is onderdeel van de planning- en controlcyclus van PCOU Willibrord. In het begrotingsproces wordt een analyse gemaakt van de externe en interne omgeving. Op basis daarvan zijn risico's ingeschat, beoordeeld en waar mogelijk in de begroting verwerkt.

De organisatie bevindt zich qua risicobeheersing in de fase waarin risico's bekend en gecalculeerd zijn en de strategie 'het accepteren van het risico' is. Voor enkele risico's geldt een verhoogde alertheid. Dit betekent dat er proactief gehandeld wordt en dat de strategie 'het beperken van het risico' is.

Het in kaart brengen van risico's krijgt steeds beter vorm, zowel in het begrotingsdocument als ook in de verschillende rapportages. Elk jaar wordt gekeken welke risico's de stichting loopt. Er worden maatregelen genomen waardoor risico's zich niet meer voordoen, er wordt beleid gemaakt om risico's te reduceren of om risico's te vermijden. Daarnaast worden businesscases geschreven waarin de verschillende experts op voorhand meekijken om ervoor te zorgen dat het bestuur gedegen beslissingen kan nemen, waarbij risico's zo veel mogelijk in kaart zijn gebracht.

2.6.2 Belangrijkste risico's en onzekerheden

Risicomanagement is onderdeel van de planning- en controlcyclus van PCOU Willibrord. In het begrotingsproces wordt een analyse gemaakt van de externe en interne omgeving. Op basis daarvan zijn risico's ingeschat, beoordeeld en waar mogelijk in de begroting verwerkt.

De organisatie bevindt zich qua risicobeheersing in de fase waarin risico's bekend en gecalculeerd zijn en de strategie 'het accepteren van het risico' is. Voor enkele risico's geldt een verhoogde alertheid. Dit betekent dat er proactief gehandeld wordt en dat de strategie 'het beperken van het risico' is.

Het in kaart brengen van risico's krijgt steeds beter vorm, zowel in het begrotingsdocument als ook in de verschillende rapportages. Elk jaar wordt gekeken welke risico's de stichting loopt. Er worden maatregelen genomen waardoor risico's zich niet meer voordoen, er wordt beleid gemaakt om risico's te reduceren of om risico's te vermijden. Daarnaast worden businesscases geschreven waarin de verschillende experts op voorhand meekijken om ervoor te zorgen dat het bestuur gedegen beslissingen kan nemen waarbij risico's zo veel mogelijk in kaart zijn gebracht.

De belangrijke risico's van de stichting betreft met name de volgende operationele risico's:

- Het (dreigend) lerarentekort leidt tot inhuur van docenten, voor zover beschikbaar, met navenant hogere kosten. De flexpool moet veel leerkrachten inhuren om te kunnen voldoen aan de vraag. Deze inhuur is duurder dan het zelf in dienst hebben van leerkrachten.
- Een hoog ziekteverzuim kan leiden tot een hoge vervangingsgraad en duurdere externe inhuur.
- Meer instroom in de WGA en het effect hiervan op de premie werkhervattingskas.
- Hoge huisvestingslasten in met name multifunctionele accommodaties (MFA's) die niet worden vergoed door de gemeente.
- In de afgelopen jaren is gebleken dat de opgegeven verwachte leerlingaantallen soms fors afwijken van de werkelijke leerlingaantallen. Als gevolg hiervan is er een kans aanwezig dat bij een aantal scholen te veel formatie is opgenomen.

- De verwachte groei in de regio Utrecht: deze groei kan niet meer met de huidige gebouwcapaciteit worden opgevangen. Hierover vindt overleg plaats met de gemeente Utrecht. In 2016 is het besluit genomen om een nieuwe school te starten in de nieuwe wijk Leeuwesteyn, deze is in opbouw. Verdere nieuwbouwplannen zullen ook een aanzienlijke inzet van capaciteit en middelen vergen.
- Het niet behalen van de planning van nieuw- en verbouw van schoolgebouwen waardoor er of extra geïnvesteerd moet worden in de bestaande gebouwen of dat er achterstallig onderhoud ontstaat.
- De voorbereiding op het meerjaren onderwijshuisvestingsplan van de gemeente Utrecht, waarbij bijna de helft van de scholen in de komende jaren met nieuwbouw of renovatie te maken krijgt. Dit levert ook een waarderingsvraagstuk op: sommige gebouwgebonden investeringen kunnen versneld afgeschreven moeten worden.

In het boekjaar 2020 is er extra aandacht geweest voor een aantal risico's, omdat deze een aanzienlijke invloed op de stichting hebben gehad. Dit betreft met name de onderwijshuisvesting, de ontwikkeling van de leerlingaantallen en de gevolgen daarvan voor de exploitatie en het ziekteverzuim.

In het meerjaren onderwijshuisvestingsplan van de gemeente zijn nieuw- en verbouwprojecten opgenomen. De contacten met de gemeente zijn geïntensiveerd om het risico van achterstallig onderhoud bij onze scholen te mitigeren en de noodzakelijke middelen daarvoor vanuit de gemeente inzichtelijk te krijgen. Dit heeft in 2020 geleid tot het nemen van een aantal besluiten voor nieuw- en verbouw van schoolgebouwen.

In het jaar 2020 bleek opnieuw dat vaak wordt uitgegaan van te positieve leerlingprognoses. Omdat dit vaak op een relatief laat moment blijkt is bijsturing in de formatie vaak niet meer mogelijk. Om het risico van de daling en de stijging van leerlingenaantallen op te vangen wordt daarom twee keer per jaar een meerjarenleerlingenprognose opgesteld. Ten tijde van de begroting wordt deze opgesteld om zo de basisbekostiging te kunnen berekenen. Daarnaast wordt in het voorjaar ten behoeve van het bestuursformatieplan een nieuwe prognose opgesteld. Hierdoor is het bestuur in staat om eerder bij te sturen in de formatie en te anticiperen op krimp dan wel op stijging van het aantal leerlingen.

De hoogte van het verzuim is een risico, zeker in combinatie met een dreigend lerarentekort. Daarom heeft de flexpool ook de verantwoordelijkheid gekregen om beleid te formuleren op het gebied van zijinstroom en op loopbaanontwikkeling. Het verzuim is in 2020 opgelopen mede als gevolg van Covid-19 en verdient in de toekomst blijvend aandacht.

Het college van bestuur heeft een risico-averse grondhouding. Bij een onderwijsinstelling is het passend de risico's zoveel als mogelijk te beperken, ook omdat de financiële marges beperkt zijn. De risico's worden gevolgd aan de hand van de managementrapportages. Op basis van de managementrapportages wordt een risico-inschatting gemaakt ten aanzien van het begrote resultaat. Vervolgens wordt een jaarprognose opgesteld waarmee het bestuur in gesprek gaat met schoolleiders. Jaarlijks is er een evaluatiegesprek met schoolleiders over de behaalde onderwijsresultaten.

In het jaar 2020 is een aanzet gemaakt voor een geheel nieuwe risico-analyse. Het college van bestuur vindt het van belang dat deze risicoanalyse in 2021 verder uitwerking krijgt binnen de gehele organisatie. Dit betekent dat risico's voor de stichting in beeld worden gebracht, maar ook dat eventuele schoolspecifieke risico's inzichtelijk zijn.

Doelstelling is de risico's goed in beeld te hebben en waar mogelijk moeten preventieve maatregelen genomen worden om de risico's te voorkomen en repressieve maatregelen moeten zijn voorbereid om de eventuele effecten van optredende risico's zoveel mogelijk te beperken. Als de risico's kwalitatief zijn bepaald, kan de analyse doorgerekend worden, zodat de gewenste minimale vermogenspositie bepaald kan worden.

3. Verantwoording van de financiën

3.1. Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

In dit bestuursverslag zijn de tabellen uit de door de raad van toezicht vastgestelde meerjarenbegroting 2020-2024 overgenomen. Aan deze tabellen zijn de cijfers van de jaarrekeningen 2019 en 2020 vervolgens toegevoegd. Dit betreft de leerlingaantallen, formatie, meerjaren exploitatiebegroting en meerjarenbalans.

Leerlingenaantallen

Stichting PCOU groeit de komende jaren in leerlingenaantal tot naar verwachting 8.902 leerlingen in 2024. De prognose van het aantal leerlingen wordt twee keer per jaar geactualiseerd. De leerlingenprognose is opgebouwd door de prognose voor de scholen op te tellen. Per school wordt gekeken naar de ontwikkeling van het aantal leerlingen door de uitstroom per jaar in te schatten gebaseerd op reguliere doorstroming binnen de groep en de instroom in te schatten door de ontwikkeling van de wijk waarin de school is gepositioneerd. Deze prognose wordt naast de prognose van de gemeente gelegd en waar nodig aangepast. Daarnaast wordt per school ingeschat hoeveel tussentijdse instroom en uitstroom er in de aankomende jaren verwacht wordt in verband met verhuizingen. Er wordt een groei verwacht van het aantal leerlingen in de stad Utrecht waarbij Stichting PCOU haar aandeel van de groei heeft meegenomen in haar verwachting.

Begrote leerlingenaantallen 2019-2024

Teldatum	<u>1-10-2019</u>	<u>1-10-2020</u>	<u>1-10-2021</u>	<u>1-10-2022</u>	<u>1-10-2023</u>	<u>1-10-2024</u>
BO	6.968	7.005	7.236	7.492	7.714	8008
SO / VSO / SBO	888	850	885	889	894	894
Totaal	7.856	7.855	8.121	8.381	8.608	8.902

Bezetting

De formatie wordt in lijn gebracht met de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Gemiddeld zijn de personele lasten 78% van de totale baten. De personele formatie ontwikkelt zich naar verwachting

als volgt. De meerjarige cijfers betreffen de formatieve planning op basis van de formatieplannen van de afzonderlijke scholen.

Begrote personele ontwikkeling, FTE's 2019-2024

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Directie	39,9	37,6	41,4	41,9	41,9	42,1	42,5
OP	492,4	489,9	498,8	492,8	492,8	496,1	502,1
OOP	183,5	183,5	196,7	184,0	180,9	181,5	182,0
Student/lee	5,0	2,8	12,9	1,9	0,0	0,0	0,0
Totaal	720,8	713,9	749,8	720,5	715,6	719,7	726,5

Als gevolg van het toenemende lerarentekort in Nederland in het algemeen en in de regio Utrecht in het bijzonder zal het bezetten van de formatie een voortdurende uitdaging vormen. De Stichting richt zich op een actieve werving van nieuwe medewerkers, maar ervaart ook de knelpunten die ontstaan door het lerarentekort. Daarnaast participeert de Stichting PCOU regionaal samen met andere schoolbesturen in de G5 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Almere). De Stichting PCOU wordt hiervoor de penvoerder binnen Utrecht. Dit moet leiden tot een actieplan gebaseerd op de problematiek van de stad.

3.2. Staat van baten en lasten en balans

Op basis van financiële kaders en uitgangspunten is in december 2020 een meerjarenbegroting 2021-2024 opgesteld. De staat van baten en lasten ontwikkelt zich naar verwachting als volgt.

Geconsolideerde staat van baten en lasten 2019-2024

Stichting PCOU Geconsolideerd	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Rijksbijdragen	€ 60.261.547	€ 59.735.092	€ 61.429.873	€ 64.246.412	€ 64.537.680	€ 65.792.340	€ 66.379.059
Ov. overheidsbijdr. en - subsidies	€ 3.413.126	€ 3.240.811	€ 3.685.926	€ 3.488.050	€ 3.306.100	€ 2.740.733	€ 2.718.858
Overige baten	€ 1.582.316	€ 1.377.472	€ 1.610.845	€ 1.444.545	€ 1.268.368	€ 1.235.638	€ 1.259.513
Totaal baten	€ 65.256.989	€ 64.353.375	€ 66.726.644	€ 69.179.007	€ 69.112.148	€ 69.768.711	€ 70.357.430
Personeelslasten	€ 49.826.194	€ 49.775.735	€ 54.099.200	€ 55.080.435	€ 54.356.784	€ 55.104.740	€ 55.610.478
Afschrijvingen	€ 1.580.577	€ 1.749.428	€ 1.548.415	€ 1.669.852	€ 1.745.687	€ 1.680.949	€ 1.503.272
Huisvestingslasten	€ 3.889.765	€ 4.263.520	€ 4.784.479	€ 4.463.035	€ 4.332.071	€ 4.344.372	€ 4.372.630
Overige lasten	€ 8.341.143	€ 7.909.458	€ 9.040.573	€ 8.695.965	€ 8.504.826	€ 8.289.806	€ 8.343.369
Totaal lasten	€ 63.637.679	€ 63.698.141	€ 69.472.667	€ 69.909.286	€ 68.939.368	€ 69.419.867	€ 69.829.749
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	€ 1.619.310	€ 655.235	€ -2.746.024	€ -730.280	€ 172.780	€ 348.844	€ 527.681
Financiële baten	€ 178.319	€ 13.000	€ 56.008	€ -	€ -	€ -	€ -
Financiële lasten	€ 22.540	€ -	€ 27.645	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo baten en lasten uit de financiële bedrijfsvoering	€ 155.779	€ 13.000	€ 28.362	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal resultaat	€ 1.775.089	€ 668.235	€ -2.717.661	€ -730.280	€ 172.780	€ 348.844	€ 527.681

Het geconsolideerde resultaat van Stichting PCOU komt in 2020 uit op negatief € 2.717.661, ten opzichte van het begrote resultaat van € 668.235. Voor een beoordeling van dit resultaat is relevant

dat in 2019 een bedrag van € 785.564 van het ministerie is ontvangen dat als eenmalige uitkering is betaald in 2020 in het kader van de nieuwe cao. Hiervoor is in het eigen vermogen reeds een bestemmingsreserve gevormd. Het resultaat moet hiervoor worden gecorrigeerd. Dit is bijgaande normalisatie toegelicht.

Normalisatie resultaat 2019-2024

Stichting PCOU	Realisatie	Begroting	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Normalisatie resultaat	2019	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal resultaat	€ 1.775.089	€ 668.235	€ -2.717.661	€ -730.280	€ 172.780	€ 348.844	€ 527.681
Normalisatie	€ -785.564	€ -	€ 785.564	€ -	€ -	€ -	€ -
Genormaliseerd resultaat	€ 989.525	€ 668.235	€ -1.932.097	€ -730.280	€ 172.780	€ 348.844	€ 527.681

Verder zijn de volgende ontwikkelingen relevant voor de beoordeling van het resultaat in 2020:

- In 2020 is een wereldwijde pandemie uitgebroken. Deze heeft ook voor onze scholen forse gevolgen gehad, niet alleen in de aard van het onderwijs en de belasting van het personeel, maar ook in extra kosten en een hoger ziekteverzuim.
- De structurele effecten van de nieuwe CAO slechts zijn slecht gedeeltelijk gecompenseerd in een verhoging van de rijksbijdrage. Daarnaast is er een hogere dotatie aan de voorziening WGA. De inhuurkosten voor zowel onderwijs ondersteund personeel als onderwijzend personeel zijn ten opzichte van 2019 gedaald. Hier was in de begroting al rekening mee gehouden.
- De huisvestingslasten zijn gestegen onder meer als gevolg van hogere energielasten en schoonmaakkosten.
- Beoogde extra baten en besparingen zijn niet zijn gerealiseerd. .

Ten aanzien van de meerjarenbegroting valt het volgende op te merken:

1. Bij de personele lasten is een indicatie opgenomen van een verhoging van de cao, alsmede de bekende verwachte stijging in sociale lasten en pensioenpremies. In de begroting 2021 is het percentage ziektevervanging bij PCOU gesteld op 5% en bij Willibrord op 2%. Het is onzeker of dit een reëel percentage is, zeker gelet op COVID-19-pandemie en de huidige ziekteverzuimpercentages
2. De bovenschoolse kosten worden gedekt uit de bijdragen die de scholen doen. De bijdrage is gebaseerd op de baten van iedere school (6,75% PCOU en 4,55% Willibrord). De bovenschoolse kosten ontstaan nagenoeg uitsluitend binnen de Willibrord Stichting (College van Bestuur, staf en Service en Advies). In de bovenschools kosten zit een bedrag besloten van € 500.000 ten behoeve van de ontwikkeling van een nieuwe PO-school en twee nieuwe VO-scholen.
3. De investeringen in het begrotingsjaar 2021 betreft de aanvraag vanuit de scholen. Voor alle categorieën van investeringen neemt het investeringsvolume in 2021 toe ten opzichte van de begroting 2020. De toename wordt veroorzaakt door investeringen bij bestaande scholen die gerenoveerd worden of nieuwgebouwd.
4. PCOU Willibrord staat voor een grote huisvestingsopgave in de aankomende jaren. Naast het feit dat er veel gebouwen van de Stichting gerenoveerd of vervangen moeten worden, is er ook een uitbreidingsvraag gebaseerd op de voorlopige ontwikkeling van zowel leerlingen als de bevolking van Utrecht en omgeving. In de huidige begroting is waar al besluitvorming is op het gebied van nieuw- dan wel verbouw, voor zover de effecten bekend waren, hiermee rekening gehouden. Dit

betekent ook dat met de nieuwe scholen nog geen rekening is gehouden. Immers noch de omvang van de scholen, noch het tijdspad is onzeker.

5. PCOU Willibrord kent een aantal scholen die in een verzamelgebouw zijn gehuisvest, in zogenaamde MFA's. In de praktijk blijkt het gebouwbeheer van MFA's lastig en in een aantal gevallen duurder te zijn dan het in eigen beheer hebben van de scholen. PCOU Willibrord is in overleg met de gemeente om te kijken of we de optimale constructie hebben en wat de mogelijkheden zijn om de lasten te reduceren.
6. In de begroting 2020 was een forse stijging van de schoonmaaklasten voorzien, samenhangend met het nieuwe onderhoudscontract. De stijging was een gevolg van uitbreiding van het aantal uren schoonmaak om het gewenste niveau te krijgen en een forse stijging van de uurtarieven als gevolg van cao-stijgingen die door vaste contractafspraken nog niet waren verrekend.
7. In 2021 is nader uit te werken lumpsum besparingsdoelstelling ingerekend van € 1.250.000. Het managementteam van Service en Advies als ook de scholen die dit betreft, hebben een bestuurlijke opdracht gekregen om met een plan van aanpak te komen om al in het jaar 2021 uit te komen op de nu begrote resultaatlijn en op termijn (circa twee tot vier jaar) tot het beoogde verbeterd resultaat te komen dat met ingang van 2021 de gewenste besparing oplevert en daarna structureel richting de gewenste financiële doelstelling gaat
8. Het steunfonds is geconsolideerd. Resultaattechnisch is met een nulresultaat gerekend (geen beleggingsresultaten of rente). Bij de balans is uiteraard wel gerekend met de balansposities.

Balans

Het is zaak om een solide vermogenspositie te houden. Vermogensgroei en groei van liquiditeiten blijven nodig om toekomstige eigen investeringen in verband met nieuwe huisvesting te kunnen financieren, zoals meubilair en ICT. In 2019 is voor € 785.564 een bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van de middelen te besteden in 2020. De desbetreffende bestemmingsreserve is daarom in 2020 met datzelfde bedrag afgenomen als gevolg van de besteding van deze eenmalige impuls in het onderwijs.

Stichting PCOU heeft per balansdatum een geconsolideerd eigen vermogen van € 10.841.427. Het eigen vermogen is met ruim € 3,3 mln. afgenomen. Door een verwacht tekort 2021 zal het eigen vermogen nog een jaar verder dalen. Hierbij wordt opgemerkt dat de begrote balans per ultimo 2021 ontleend is aan de begroting 2021 en de vermogensontwikkeling daarmee niet geheel aansluit bij het verwachte resultaat 2021. Dit wordt zichtbaar in de geconsolideerde meerjarenbalans 2019-2024 (gebaseerd op de jaarrekening en de geconsolideerde begroting 2021 en de meerjarenbegroting 2021-2024).

Geconsolideerde meerjarenbalans 2019-2024

PCOU (geconsolideerd) meerjarige balans	realisatie 31-12-2019	realisatie 31-12-2020	begroting 31-12-2021	begroting 31-12-2022	begroting 31-12-2023	begroting 31-12-2024
ACTIVA						
Vaste activa						
- Materiële vaste activa	€ 7.920.588	€ 7.413.218	€ 8.663.688	€ 8.309.788	€ 7.423.688	€ 6.324.988
- Financiële vaste activa	€ 2.674.163	€ 2.690.193	€ 2.674.163	€ 2.674.163	€ 2.674.163	€ 2.674.163
Totaal vaste activa	€ 10.594.752	€ 10.103.411	€ 11.337.852	€ 10.983.952	€ 10.097.852	€ 8.999.152
Vlottende activa						
- Vorderingen	€ 10.204.698	€ 10.641.428	€ 10.409.812	€ 10.513.911	€ 10.619.050	€ 10.725.240
- Kortlopende effecten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- Liquide middelen	€ 6.063.357	€ 9.751.323	€ 2.178.131	€ 2.736.424	€ 4.003.297	€ 5.661.926
Totaal vlottende activa	€ 16.268.055	€ 20.392.750	€ 12.587.943	€ 13.250.335	€ 14.622.347	€ 16.387.166
Totaal Activa	€ 26.862.806	€ 30.496.162	€ 23.925.795	€ 24.234.286	€ 24.720.198	€ 25.386.318
PASSIVA						
Algemene reserves	€ 12.773.524	€ 10.841.427	€ 10.354.672	€ 10.527.453	€ 10.876.296	€ 11.403.977
Bestemmingsreserves	€ 785.564	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Eigen vermogen	€ 13.559.088	€ 10.841.427	€ 10.354.672	€ 10.527.453	€ 10.876.296	€ 11.403.977
Voorzieningen	€ 5.078.621	€ 5.699.683	€ 5.180.701	€ 5.232.508	€ 5.284.833	€ 5.337.681
Langlopende schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Kortlopende schulden	€ 8.225.097	€ 13.955.052	€ 8.390.422	€ 8.474.326	€ 8.559.069	€ 8.644.660
Totaal Passiva	€ 26.862.806	€ 30.496.162	€ 23.925.795	€ 24.234.286	€ 24.720.198	€ 25.386.318

De meerjarenbalans geeft een stabiel beeld. Er worden geen grote investeringen ingerekend. Evenmin worden grote mutaties verwacht in andere posten op de balans. In het jaar 2021 worden hogere investeringen voorzien, maar in de jaren daarna wordt dit beperkt. Op grond van de verwachte exploitatie en investeringen wordt geen aanvullende financieringsbehoefte voorzien. De meerjarenbalans geeft de stand die gebaseerd is op de begroting 2021-2024. Op het moment van opstelling van deze begroting en ook op dit moment zijn er enkele omstandigheden die mogelijk tot een andere ontwikkeling leiden, maar nog onvoldoende duidelijk zijn om mee te nemen in de meerjarenbalans:

- Er zijn veel lopende en geplande verbouwplannen. Weliswaar worden deze bekostigd door de gemeente, maar de ervaring leert dat er ook extra investeringen ontstaan, omdat bijvoorbeeld direct nieuwe inventaris wordt aangeschaft.
- Aan de gemeente zijn toezeggingen gedaan een nieuwe PO-school te starten. Ook hiervoor geldt dat de investeringen en eerste inrichting voor rekening van de gemeente zijn, maar valt niet uit te sluiten dat dit leidt tot extra investeringen en voorfinanciering op grond van het achterlopen van de financiering op de schoolontwikkeling. Het tijdsplan van totstandkoming van deze school is niet duidelijk.
- Het voornemen bestaat de voorziening groot onderhoud te herzien op basis van RJ-richtlijnen. Dit betekent waarschijnlijk een fors hogere omvang van deze voorziening vanaf 2021. Dit is een boekhoudkundige wijzigingen die niet tot een extra financieringsbehoefte leidt.

4. Bericht van de raad van toezicht

Met dit verslag legt de raad van toezicht verantwoording af over het door de raad uitgeoefende toezicht op het college van bestuur in 2020.

Centraal in de uitvoering van de taken van de raad van toezicht staat dat iedere leerling zich optimaal kan ontplooiën binnen onderwijs vanuit een christelijke inspiratie. Hiertoe houdt de raad er toezicht op dat PCOU Willibrord de juiste toekomstbestendige keuzes maakt, binnen de gestelde kaders. Hierbij staat de positie van de leerling centraal en worden alle relevante belangen steeds zorgvuldig afgewogen, tegen de achtergrond van een samenleving en een leerlingenpopulatie die steeds diverser worden; een trend die nu nog niet zo zichtbaar is in het medewerkersbestand.

De toezichtvisie is ingebed in een aantal interne- en externe kaders, waaronder:

- de statuten van Stichting PCOU en de Willibrord Stichting en het reglement voor bestuur en toezicht van de stichtingen. Hierin zijn onder andere bepalingen opgenomen over de samenstelling, de zittingstermijn, de benoembaarheid, de taken en bevoegdheden, de wijze van vergaderen en de wijze besluitvorming van de raad van toezicht;
- de code Goed Bestuur voortgezet onderwijs van de VO-raad, de Code Goed Bestuur primair onderwijs van de PO-Raad en de Code Goed Toezicht (versie 1.0) van de VTOI-NVTK vormen het uitgangspunt voor het handelen van de raad van toezicht;
- inhoudelijke toetsingskaders voor de raad zijn het Strategieplan 2017-2021 'Focus op het beste onderwijs voor alle kinderen', de bestuursovereenkomst 2020 en de vastgestelde visie, missie en identiteit van PCOU Willibrord.

Verantwoordelijkheden van het toezicht

De raad van toezicht onderscheidt in zijn werkzaamheden de volgende verantwoordelijkheden:

1. Toezichthouder: beoordeling van de prestaties van het college van bestuur in het licht van missie en doelstellingen en voor wat betreft de naleving van wet- en regelgeving, waaronder het verlenen van goedkeuring aan jaarstukken, het strategisch plan, het reglement bestuur en toezicht en andere statutair en in de codes vastgelegde onderwerpen.
2. Adviseur/klankbord: advisering op basis van kennis en expertise en informatie van elders.
3. Werkgever: het bepalen van de omvang en samenstelling van het college van bestuur, zorgvuldige selectie van geschikte bestuurders, het vastleggen van het contract en bepalen van het bezoldigingsbeleid, jaarlijkse beoordeling van het functioneren van de bestuurder en van de geschiktheid in het licht van de zich ontwikkelende organisatie, ontslag, het beoordelen van het functioneren van het college van bestuur als collectief.
4. Het zorgdragen voor maatschappelijke verankering: borging van de maatschappelijke taak en positie van de organisatie; toezien op maatschappelijke verantwoording door het college van bestuur.

Basisgegevens van de toezichthouders

De raad heeft in 2020 afscheid genomen van het lid Philippe Raets, die afzag van een tweede termijn. Op de vacante positie benoemde de raad per 1 december Gert-Jan van der Vossen.

Tabel 4.1. Basisgegevens van de toezichthouders

Naam	Functie binnen de RvT	Functies en nevenfuncties	Datum van aantreden/termijn
Dr. J.J. (Joyce) Sylvester	Voorzitter RvT Lid remuneratiecommissie	Substituut Nationale Ombudsman Nevenfuncties: - Lid Landelijke Selectiecommissie Rechters - Voorzitter stichtingen Slot Zuylen (onbezoldigd) - Lid RvT VSB fonds en het bestuur van VSB Vermogensfonds (onbezoldigd) - Ambassadeur stichting duurzame Ontwikkeling Nederland Suriname (d'ONS) (onbezoldigd)	1-8-2015, tweede termijn
Drs. Ph.F.M. (Philippe) Raets	Lid RvT Voorzitter remuneratiecommissie	Voorzitter college van bestuur ROC Zadkine Nevenfuncties: - Lid raad van toezicht Open Universiteit (bezoldigd) - Lid Audit Advisory Committee Algemene Rekenkamer (bezoldigd)	1-10-2017 tot 1-10-2020
Drs. E.J. (Ernst) Vissers Msc	Lid RvT Voorzitter auditcommissie	- Directeur bedrijfsvoering, kennisinkoop en prestatie management Rijkswaterstaat (tot 1-4-2020) - Directeur Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) (vanaf 1-4-2020) Nevenfunctie: - Lid raad van Toezicht GGz Centraal	1-7-2017, eerste termijn
Dr. S. (Sennay) Ghebreab	Lid RvT Lid onderwijscommissie	- Head of Studies Social Sciences, Amsterdam University College (tot 1-3-2020) - Universitair hoofddocent, tevens wetenschappelijk directeur Civic AI Lab, Universiteit van Amsterdam (vanaf 1-3-2020) Nevenfuncties: - Bestuursvoorzitter Stichting Boost, Amsterdam (onbezoldigd) - Bestuurslid Stichting Civic, Amsterdam (onbezoldigd) - Lid commissie Opvang en integratie, Vluchtelingenwerk, Amsterdam (onbezoldigd)	1-1-2019, eerste termijn
Mr. Drs. K.A.M. (Stan) Topouzis	Lid RvT Lid auditcommissie	Toezichthouder De Nederlandse Bank	1-1-2019, eerste termijn
Ir. E. (Erica) Schaper	Lid RvT Voorzitter onderwijscommissie	Voorzitter college van bestuur NHL Stenden Hogeschool	1-1-2019, eerste termijn

		Nevenfuncties, voortkomend uit hoofdfunctie: - Lid bestuur Innovatie Pact Fryslân - Lid Algemene Vergadering en lid bestuurlijke werkgroep arbeidsvoorwaarden Vereniging Hogescholen - Voorzitter Raad van Toezicht Centre of Expertise Water Technology - Lid bestuur VNO NCW Fryslân - Lid Economic Board Noord-Nederland - Lid bestuur Zestor - Lid bestuur Vereniging Circulair Fryslan - Lid bestuur Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW) Nevenfuncties: - Voorzitter bestuur Stichting Groenewoude maakt paardrijden mogelijk	
Mr. G.J.A.M (Gert-Jan) van der Vossen RC	Lid RVT Lid auditcommissie Lid remuneratiecommissie	Managing Partner Holland Consulting Group Nevenfuncties - Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Altrecht - Lid Raad van Toezicht Hogeschool voor de Kunsten Utrecht - Lid Raad van Toezicht Fonds voor Cultuurparticipatie - Vicevoorzitter Raad van Advies Raad voor Rechtsbijstand	1-12-2020, eerste termijn

Werkwijze en doorontwikkeling raad van toezicht

De raad van toezicht heeft ter eigen ondersteuning een aantal commissies ingesteld. De auditcommissie adviseert de raad van toezicht en het college van bestuur op het gebied van financiën, bedrijfsvoering en risicobeheersing en bereidt binnen haar taakgebied de besluitvorming van de raad van toezicht voor. De remuneratiecommissie adviseert de raad van toezicht over het te voeren personeelsbeleid voor de bestuursleden en bereidt de besluitvorming daarover voor. De commissie onderwijs, kwaliteit en innovatie adviseert de raad van toezicht en het college van bestuur op het gebied van onderwijskwaliteit en -innovatie en bereidt binnen haar taakgebied de besluitvorming van de raad van toezicht voor. En de agendacommissie zorgt voor de strategische voorbereiding van het overleg van de raad van toezicht met het college van bestuur.

De doorontwikkeling van de raad van toezicht vindt, naast de inhoudelijke kennisontwikkeling, ook op procesniveau plaats. Zo worden overlegmomenten regelmatig geëvalueerd, wordt er actief gevraagd om reflectie en feedback en is persoonlijke ontwikkeling een terugkerend thema op de agenda. In 2020 heeft de formele zelfevaluatie van de raad van toezicht plaatsgevonden. Ook is er een nieuw toezichtkader opgesteld, dat begin 2021 in besluitvorming wordt genomen.

Terugblik 2020

De maatregelen die getroffen werden in het kader van het coronavirus legden in 2020 veel druk op het onderwijs en op de organisatie als geheel en ontwikkeling waar de organisatie. Met grote betrokkenheid en deskundigheid is door alle betrokkenen succesvol op deze crisis ingespeeld. PCOU Willibrord heeft zich wendbaar getoond in de steeds veranderende opgave, van afstandsonderwijs tot 1,5-meter-onderwijs. Een prestatie van groot formaat waar de raad alle medewerkers van PCOU Willibrord voor wil bedanken.

Eind november deelde de voorzitter van het college van bestuur mee dat hij per 1 maart 2021 PCOU Willibrord wenst te verlaten vanwege zijn benoeming als voorzitter raad van bestuur van CVO Rotterdam.

Naast het coronavirus werden er in 2020 ook andere onderwerpen besproken die ook het komend jaar nog steeds extra aandacht vragen. Hierbij valt te denken aan de uitdagingen om het lerarentekort goed op te kunnen vangen, het verder versterken van de interne bedrijfsvoeringsprocessen, het komen tot een stevige en duurzame financiële basis en het borgen van de identiteit van PCOU Willibrord. Deze onderwerpen krijgen ook in 2021 prioriteit, waarbij de raad van toezicht in zijn handelen altijd de balans zoekt tussen voortvarendheid en zorgvuldigheid (*Festina Lente*).

Eén van de taken als intern toezichthouder is het toezien op de financiële doelmatigheid. In 2020 is hieraan met name invulling gegeven door de auditcommissie, maar ook door kwartaalrapportages en de managementletter van de accountant naar aanleiding van de interim-audit te bespreken op onze vergaderingen. Verder wordt opgemerkt dat in het boekjaar geen meldingen zijn geweest van belangverstremming of van transacties waarbij tegengestelde belangen spelen van bestuurders, toezichthouders en/of de externe accountant.

Vergaderingen en bijeenkomsten van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft acht keer vergaderd met het college van bestuur. Ten gevolge van de coronamaatregelen kon slechts twee keer fysiek worden vergaderd. Besproken onderwerpen zijn:

- Coronacrisis en de invulling van de bestuurlijke opdracht die daaruit voortvloeit.
- De bestuurlijke agenda aan de hand van de strategiebrieven 2021.
- De juridische inrichting van de organisatie, i.c. het onderzoek naar een mogelijke fusie van de twee onderwijsstichtingen.
- Lerarentekort en de actieplannen vanuit de G5 ter bestrijding ervan.
- De bestuursovereenkomst 2020.
- Portefeuilleverdeling college van bestuur.
- Discussienota "Toekomst van het onderwijs".
- Identiteit van PCOU Willibrord en de wijze waarop de identiteit wordt onderhouden en geborgd.
- Nieuwe school- en onderwijsconcepten.
- Stedelijk aanmeldbeleid primair onderwijs.
- Definitief rapport Inspectie van het Onderwijs n.a.v. bestuursgericht onderzoek Willibrord Stichting.
- Het huisvestingsdossier.
- De kosten voor externe inhuur van personeel en voor extern advies.
- Samenwerking met de stichting Gewoon Speciaal Onderwijs.

- Meerjaren financieel beleid.
- Strategische portfolio-ontwikkeling.
- Utrechtse Onderwijs Agenda.

De raad van toezicht heeft goedkeuring gegeven aan de volgende besluiten van het bestuur:

- De vaststelling van het bestuurlijke en financieel jaarverslag 2019.
- De vaststelling van de (geconsolideerde) begroting 2021 en de meerjarenbegroting 2021-2024.

De raad van toezicht heeft goedkeuring verleend aan de vaststelling van de complexiteitspunten 2021 in het kader van de WNT, en aan het treasurystatuut. De raad van toezicht heeft met de accountants van EY de jaarrekening en het accountantsverslag 2019 besproken.

Er is in 2020 één studiebijeenkomst geweest van de raad van toezicht en het college van bestuur gezamenlijk. Onderwerp was de zelfevaluatie van de raad van toezicht en de samenwerking RvT-CvB. De raad van toezicht heeft eenmaal overlegd met beide gemeenschappelijke medezeggenschapsraden afzonderlijk. In het overleg met de GMR Willibrord is gesproken over het onderzoek naar de fusie van de onderwijsstichtingen, de ontwikkeling van het strategisch beleidsplan, goed werkgeverschap en medezeggenschap in coronatijd. In het overleg met de GMR PCOU is gesproken over de voorgenomen fusie van de onderwijsstichtingen, de rol van de GMR in het besluitvormingsproces en het zicht van de raad daarop en over innovatie en goed werkgeverschap.

Auditcommissie

De auditcommissie heeft in 2020 zeven keer vergaderd met het college van bestuur. De volgende onderwerpen zijn besproken:

- Managementletter 2019 en (de voortgang van) het plan van aanpak naar aanleiding van de managementletter 2018 en 2019 (“Basis op orde”).
- Onderzoek strategisch financieel beleid naar aanleiding van de begroting 2020.
- Bestuursrapportage.
- Jaarrekening 2019.
- Coronarisicoanalyse.
- Complexiteitspunten.
- Advieskosten.
- Procuratieregeling.
- Treasurystatuut.
- Huisvestingsprojecten.
- Strategisch financieel beleid.
- Begroting 2021, inclusief strategiebrief 2021.

Commissie onderwijs, kwaliteit en innovatie

De commissie onderwijs, kwaliteit en innovatie heeft vier keer overlegd met het college van bestuur.

De volgende onderwerpen zijn besproken:

- Bestuurlijke kwaliteitsborging en bereikte onderwijsresultaten.
- Bestuursgericht toezicht voortgezet onderwijs.
- Innovatie en ontwikkeling school- en onderwijsconcepten.
- PCOU Willibrord Academie.

- Utrechtse Onderwijsagenda en kansengelijkheid.
- Samenwerking met de stichting Gewoon Speciaal Onderwijs.
- Jaarverslag 2019.
- Strategiebrieven en begroting 2021.

5. Bericht van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, kortweg GMR, overlegt met het college van bestuur van Stichting PCOU over bovenschoolse zaken en bestaat uit ouders en personeel. Tijdens deze overleggen liggen onderwerpen op tafel die voor alle of voor een meerderheid van de scholen binnen Stichting PCOU van belang zijn. Denk hierbij aan de overkoepelende begroting, koersplan, functieboek, maar bijvoorbeeld ook het vakantierooster.

De grondslag voor de activiteiten van de GMR is de Wet medezeggenschap scholen (WMS) en het Reglement gemeenschappelijke medezeggenschapsraad PCOU. Dit reglement bevat alle onderwerpen die de WMS in artikel 24 verplicht stelt en is aangepast aan de Wet Versterking Bestuurskracht (in werking sinds 1 januari 2017).

Samenstelling

In de zomer 2020 hebben we afscheid genomen van een ouder, tevens voorzitter, Hanno Uitenboogaart en leerkracht Cees Joustra. Daarnaast hebben we Esmee Stoel mogen verwelkomen als nieuw lid namens de personeelsgeleding.

Aan het eind van 2020 bestond de GMR uit vijf ouders en twee leden uit de personeelsgeleding:

- Arjen Fortuin (ouder, STIP VSO);
- Matthias Mieth/Maarten de Vries (ouder, Op Avontuur);
- Ronald Lourens (ouder, Torenpleinschool);
- Arjon Kalter (voorzitter GMR, ouder, Rafael);
- Marije Vernooij (secretaris GMR, leerkracht, Jenaplanschool de Brug);
- Esmee Stoel (leerkracht, Van Asch van Wijkschool).

Vergaderingen

De GMR heeft zes reguliere overlegvergaderingen met het college van bestuur. Ter voorbereiding op deze vergaderingen vindt er een agenda-overleg met het bestuur plaats en een vooroverleg van de leden van de GMR. Los van de reguliere vergaderingen is er in december gesproken over de begroting. Ook heeft de GMR in het najaar overleg gehad met de raad van toezicht van de Stichting PCOU. Door COVID-19 en de beperkingen die hiermee samengingen zijn de diverse overleggen vanaf maart online gehouden. Helaas was het door de maatregelen ook niet mogelijk om de jaarlijkse bijeenkomst te organiseren voor de leden van alle medezeggenschapsraden van de scholen binnen de stichting. Deze zal in 2021 naar verwachting weer op de agenda staan.

De overlegvergaderingen van de GMR met het college van bestuur zijn openbaar. Op verschillende momenten in 2020 hebben zowel ouders als leerkrachten hier gebruik van gemaakt. Deze deelname wordt door zowel het bestuur als de GMR als erg prettig en waardevol ervaren.

In december er een begin gemaakt om de verslagen en agenda's los van de directies van de PCOU-scholen ook direct naar de MR'en te sturen om op deze manier nauwer contact te hebben met onze achterban.

Onderwerpen

Qua betrokkenheid heeft de GMR meegedacht, geadviseerd dan wel ingestemd bij onder andere de volgende onderwerpen:

- Functieboek (ter instemming).
- Lerarentekort en convenant Utrecht (ter advisering).

- Innovatie, PCOU Academie en het kwaliteitshandboek (ter bespreking).
- Koersplan 2020-2025 (ter bespreking).
- Gemeentelijk aanmeldbeleid (ter bespreking).
- Medezeggenschap ten tijde van corona (ter bespreking).
- Mogelijke juridische fusie stichtingen PCOU en stichting Willibrord (ter advisering).
- Begroting (ter advisering).

Vooruitblik 2021

Al een aantal jaren constateerden wij dat Stichting PCOU voor grote uitdagingen staat. Huisvesting, de ontwikkeling van de leerlingenaantallen, het lerarentekort, de invulling van de rol van werkgever in een krappe arbeidsmarkt en de identiteit van de stichting zijn daarvan voorbeelden. De samenhang van deze onderwerpen is duidelijk en de GMR blijft actief haar bijdrage leveren aan de besluitvorming op deze onderwerpen, door er nadrukkelijk de discussie met het college van bestuur over aan te gaan.

Ook corona en de impact ervan op het onderwijs moet vermeld worden in dit verslag. De crisis heeft haar sporen achtergelaten bij leerlingen, het personeel en het onderwijssysteem in het algemeen en zal dit voorlopig blijven doen. Als GMR blijven we betrokken om de impact zo klein mogelijk te laten zijn.

‘Last but not least’ is blijft de betrokkenheid van de achterban van de GMR een aandachtspunt. Zeker op het vlak van de personeelsgeleding houden we met de huidige bezetting het risico dat besluitvorming op sommige punten stagneert. Ook voor het komend jaar zullen we hier met z’n allen actief mee bezig moeten zijn.

Jaarrekening

6. Geconsolideerde jaarrekening

6.1. Geconsolideerde balans per 31 december na resultaatbestemming

Materiële vaste activa	<u>6.5.1</u>	7.413.218	7.920.588
Financiële vaste activa	<u>6.5.2</u>	<u>2.690.193</u>	<u>2.674.163</u>
Totaal vaste activa		10.103.411	10.594.752
Vorderingen	<u>6.5.3</u>	10.641.428	10.204.698
Liquide middelen	<u>6.5.4</u>	<u>9.751.323</u>	<u>6.063.357</u>
Totaal vlottende activa		20.392.750	16.268.055
Totaal activa		<u>30.496.162</u>	<u>26.862.806</u>
Passiva			
Eigen vermogen	<u>6.5.5</u>	10.841.427	13.559.088
Voorzieningen	<u>6.5.6</u>	5.699.683	5.078.621
Kortlopende schulden	<u>6.5.7</u>	13.955.052	8.225.097
Totaal passiva		<u>30.496.162</u>	<u>26.862.806</u>

6.2. Geconsolideerde staat van baten en lasten

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Baten				
Rijksbijdragen	<u>6.7.2.</u>	61.429.873	59.735.092	60.261.547
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	<u>6.7.3.</u>	3.685.926	3.240.811	3.413.126
Overige baten	<u>6.7.4.</u>	<u>1.610.845</u>	<u>1.377.472</u>	<u>1.582.316</u>
Totaal baten		66.726.644	64.353.375	65.256.989
Lasten				
Personeelslasten	<u>6.7.5.</u>	54.099.200	49.775.735	49.826.194
Afschrijvingen	<u>6.7.6.</u>	1.548.415	1.749.428	1.580.577
Huisvestingslasten	<u>6.7.7.</u>	4.784.479	4.263.520	3.889.765
Overige lasten	<u>6.7.8.</u>	<u>9.040.573</u>	<u>7.909.458</u>	<u>8.341.143</u>
Totaal lasten		69.472.667	63.698.141	63.637.679
Saldo baten en lasten		-2.746.024	655.235	1.619.310
Financiële baten en lasten				
Financiële baten	<u>6.7.9.</u>	56.008	13.000	178.319
Financiële lasten	<u>6.7.9.</u>	<u>27.645</u>	<u>0</u>	<u>22.540</u>
		28.362	13.000	155.779
Resultaat		-2.717.661	668.235	1.775.089

6.3. Geconsolideerd kasstroomoverzicht

	2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-2.746.024	1.619.310
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- afschrijvingen	1.548.415	1.594.216
- mutaties voorzieningen	<u>621.062</u>	<u>-304.210</u>
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat, totaal	2.169.477	1.290.006
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>		
- vorderingen	-436.730	-3.719.300
- kortlopende schulden	<u>5.729.954</u>	<u>-1.968.804</u>
Veranderingen in werkkapitaal, totaal	5.293.225	-5.688.104
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>4.716.678</u>	<u>-2.778.788</u>
Ontvangen interest	30.813	28.529
Betaalde interest	-13.292	-12.554
Ontvangen dividenden	<u>7.962</u>	<u>9.722</u>
	25.482	25.696
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>4.742.160</u>	<u>-2.753.092</u>
Kasstromen uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-1.310.131	-1.115.112
Desinvesteringen in materiële vaste activa	269.086	142.518
Overige investeringen in financiële vaste activa	<u>-13.150</u>	<u>37.062</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-1.054.194</u>	<u>-935.532</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden (-/-)	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>0</u>	<u>0</u>
Toename (afname) van liquide middelen	<u>3.687.966</u>	<u>-3.688.624</u>
Beginstand 1 januari	6.063.357	9.751.981
Eindstand 31 december	<u>9.751.323</u>	<u>6.063.357</u>
Mutaties	<u>3.687.966</u>	<u>-3.688.624</u>

6.4. Grondslagen geconsolideerde jaarrekening

6.4.1. Algemeen

Activiteiten

Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Utrecht (Stichting PCOU) heeft haar zetel in de gemeente Utrecht, KvK-nummer 41179972. Stichting PCOU is statutair gevestigd aan de Atoomweg 111, 3542 AB te Utrecht. Dit is tevens het bezoekadres.

De kernactiviteit van de stichting is het verzorgen van (speciaal) basis- en speciaal onderwijs waarbij leerlingen zich optimaal kunnen ontplooiën vanuit een christelijke inspiratie.

Algemene grondslagen

Deze jaarrekening is opgesteld op 17 juni 2021 uitgaande van een verslaggevingsperiode gelijk aan het kalenderjaar 2020.

De jaarrekening is opgesteld op basis van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO), waar overeenkomstig basis Titel 9 van Boek 2 BW van toepassing is verklaard met uitzondering van de artikelen zoals opgenomen in artikel 2 en 3 van de RJO.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Dit betekent dat waardering plaatsvindt tegen kostprijs minus afschrijvingen, bijzondere waardeverminderingen of niet ontvangen bedragen.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen terugvloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Het resultaat is op basis van de bestemming van het resultaat in het eigen vermogen verwerkt.

Activa en passiva worden in beginsel afzonderlijk gewaardeerd tenzij saldering aan de orde is.

Saldering is aan de orde indien en voor zover:

- Er sprake is van een deugdelijk juridisch instrument om het actief en het passief gesaldeerd en simultaan af te wikkelen
- Het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig simultaan af te wikkelen.

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar en zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

In 2020 is een aantal posten onder een andere EFJ-code gerubriceerd, de cijfers 2019 en begrotingscijfers 2020 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2020 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt, schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa, verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. In geval van een schattingswijziging zal nadere toelichting plaats vinden op de schattingselementen en veronderstelling in de toelichting bij de betreffende post.

Grondslagen voor de consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de organisatie en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap wordt uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De consolidatie vindt plaats op basis van de integrale consolidatie methode.

Stichting PCOU en de Willibrord Stichting maken onderdeel uit van de PCOU -Willibrord groep. Geen van beide instellingen is aan te wijzen als groepshoofd. Consolidatie vindt plaats op het niveau van Stichting PCOU en Stichting Willibrord.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn, naast de financiële gegevens van Stichting PCOU, tevens de financiële gegevens van Stichting Steunfonds van de Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht opgenomen.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd en is aangesloten bij de grondslagen van de Stichting PCOU als moeder organisatie.

Financiële instrumenten

In de normale bedrijfsuitoefening maakt de stichting gebruik van diverse financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen, effecten, leningen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van middelen worden kredietrisico en renterisico zoveel mogelijk uitgesloten. Het uitzetten van middelen en het gebruik van rente-instrumenten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van extra inkomsten door het aangaan van overmatige risico's. Er zijn geen derivaten.

6.4.2. Grondslagen voor de waardering activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kostprijs (zijnde de verkrijgingsprijs en/of vervaardigingsprijs) en (indien van toepassing) verminderd met ontvangen investeringssubsidies en de afschrijvingen die bepaald zijn op basis van de geschatte gebruiksduur.

De afschrijvingstermijnen voor materiele vaste activa zijn:

- Gebouwen en verbouwingen: 7-40 jaar
- Inventaris en apparatuur: 4-15 jaar
- Overige materiele vaste activa: 4-15 jaar

De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven, rekening houdend met een restwaarde.

Als er in de loop der tijd wijzigingen zijn in de gebruiksduur, dan worden deze als een schattingswijziging verantwoord.

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de staat van baten en lasten verwerkt. Voor de toekomstige lasten van onderhoud en herstel aan de gebouwen is een voorziening gevormd voor groot onderhoud.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen effecten zijn beleggingen op lange termijn en worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde. Per balansdatum worden de effecten, zijnde aandelen en obligaties, gewaardeerd tegen de actuele waarde (genoteerde marktprijzen). Transactiekosten en ongerealiseerde koersresultaten worden direct in het resultaat verwerkt.

Ontvangen dividend wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Het kortlopende deel van de financiële vaste activa wordt opgenomen onder de vlottende activa in de post 'Effecten'. De waardering van deze post is gelijk aan de waardering van de financiële vaste activa.

De aard van de beleggingen is in overeenstemming met het treasury statuut en voldoet ten aanzien van de publieke middelen aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de realiseerbare waarde, zijnde de hoogste van de directe en de indirecte opbrengstwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Indien noodzakelijk wordt op de vorderingen een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en kasequivalenten met een looptijd van minder dan 12 maanden. Tenzij anders aangegeven staan deze geheel ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

De algemene reserve en bestemmingsreserves worden onder het eigen vermogen opgenomen. Als de organisatie een beperktere bestedingsmogelijkheid heeft aangebracht, wordt het deel dat op die manier van het eigen vermogen is afgezonderd, aangeduid als bestemmingsreserve. Verder is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden in de balans opgenomen op het moment dat:

- zij aan de voorwaarden voldoen dat deze verplichtingen per balansdatum in rechte of feitelijk afdwingbaar zijn,
- voor de afwikkeling van deze verplichting een uitstroom van middelen waarschijnlijk is,
- van de omvang van de verplichting een betrouwbare inschatting gemaakt kan worden.

Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de geschatte omvang van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Met ingang van 1 januari 2020 is de mogelijkheid om voorzieningen te waarderen tegen nominale waarde komen te vervallen. Dit betekent dat de voorzieningen met ingang van deze datum tegen contante waarde worden gewaardeerd indien het effect van de tijds waarde materieel is. Het betreft hier een verplichte wijziging. De reden voor deze stelselwijziging is gelegen in de verbetering van het inzicht dat de jaarrekening geeft. De impact van deze stelselwijziging op het resultaat (voor belastingen) over 2020 en op het eigen vermogen per 31 december 2020 is nihil. De ter vergelijking opgenomen cijfers van balans en winst- en verliesrekening van het voorgaande jaar zijn aangepast aan het nieuwe stelsel en is eveneens nihil. Bij de berekening van de voorzieningen is uitgegaan van een disconteringsvoet van 0%, tenzij anders vermeld.

Sociaal beleid

De voorziening sociaal beleid heeft betrekking op de verwachte uitgaven voor ontslaguitkering en de loondoorbetalingen tot ontslag aan personeel waarvan op balansdatum bekend is dat zij naar verwachting (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zullen blijven. De voorziening is gevormd ter grootte van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag. Voor de calculatie van de verwachte transitievergoeding is gebruik gemaakt van de tool Pardon. Voor de opslag werkgeverslasten (ZVW) is gerekend met 7%. De volgende kansen zijn gehanteerd:

- (nog) niet schriftelijk vastgelegd, wel bekend: 99%
- Verwachting: 90%

Verlofsparen en sabbatical leave

Onder verlofsparen en sabbatical leave zijn de voorzieningen 'Duurzame inzetbaarheid' en 'Spaarverlof' opgenomen.

De voorziening Duurzame inzetbaarheid is gevormd op basis van de verwachte uitgaven die samenhangen met individuele keuzes welke medewerkers kunnen maken die passen binnen de

levensfase en die de persoonlijke situatie verbeteren en de duurzame inzetbaarheid vergroten (conform CAO primair onderwijs). In het kader van duurzame inzetbaarheid hebben medewerkers de mogelijkheid om te sparen. Dit wordt vastgelegd in een spaarplan waarin ook de gewenste opname momenten worden opgenomen. De spaarplannen hebben betrekking op schooljaren. In de voorziening Duurzame inzetbaarheid zijn de medewerkers opgenomen met een door de schoolleiding goedgekeurd spaarplan. Voor de bepaling van de positie wordt uitgegaan van 5/12 voor de periode augustus-december en 7/12 voor de periode januari-juli. De uren zijn per 31 december 2020 gewaardeerd tegen een tarief van € 42,- per uur incl. werkgeverslasten. Dit is een verhoging ten opzichte van 2019 van 5%, bestaande uit 4,5% CAO-verhoging en 0,5% verhoging pensioenlasten. Er is uitgegaan van een blijfkans van 100%.

De voorziening Spaarverlof is voor de personeelsleden van Stichting PCOU die gebruikmaken van het recht om verlof te sparen en dit op een tijdstip na de balansdatum op te nemen. De voorziening wordt berekend door het aantal uren te vermenigvuldigen met de GPL (2020: € 42,-, 2019: € 40,-). Er is uitgegaan van een blijfkans van 100%.

Eigen risico WGA

De voorziening Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) is bedoeld voor de op balansdatum bestaande verplichtingen tot doorbetaling van lonen en salarissen (inclusief werkgeverslasten) van personeel dat naar verwachting blijvend gedeeltelijk arbeidsongeschikt is. De voorziening bestaat zowel uit een inschatting voor de loongerelateerde uitkering, de eventuele loonaanvullende uitkering en een eventuele vervolgutkering.

De eerdere voorziening is aangepast naar aanleiding van aanpassing van het minimumloon, bij verdienen van maandloon bij nieuwe werkgever en bij aanpassing van maandloon bij nieuwe werkgever. De aanvulling per medewerker is opgenomen voor maximaal 10 jaar, in overeenstemming met het maximale risico, danwel de eerdere AOW-datum. Er is rekening gehouden met opslag werkgeverslasten van 14,86%, zijnde de premie WAO, heffing ZVW en premie WHK.

Jubileumvoorziening

De Jubileumvoorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband en is berekend op basis van de tijd doorgebracht in het onderwijs, overheids- of semi- overheidsdienst. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met een kans op voortijdig vertrek op basis van de leeftijd van de medewerkers. De inschatting van de blijfkansen is gemaakt op basis van de vertrokken medewerkers in de afgelopen 5 jaar. Er is bij de berekening geen rekening gehouden met verwacht salarisstijgingen. Er is een voorziening getroffen voor ambtsjubilea bij 25, 40 en 50 jaar.

Werkloosheidsbijdragen

In de voorziening Werkloosheidsbijdragen zijn opgenomen de verwachte uitgaven voortvloeiende uit de Werkloosheidswet (WW). Deze voorziening is berekend aan de hand van de verwachte WW-uitkeringen van ex-medewerkers, die ten laste van de stichting komen. Daarbij is rekening gehouden met de baankans gerelateerd aan de leeftijd van de betreffende persoon.

Voor toekomstige lasten die niet betaald worden uit het participatiefonds wordt een voorziening gevormd bestaande uit het deel betrekking hebbend op het WW-deel en het deel betrekking hebbend op de bovenwettelijke WW (WOPO). De uitkeringsinstantie van de WW (het UWV) en de

uitkeringsinstantie van de WOPO (WWplus) declareren de lasten bij DUO. DUO verreken de lasten met Stichting PCOU. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van de oud medewerkers waarvoor per jaareinde een WW dan wel een WOPO beslissing is gevallen en waarvan de uitkering nog actief was in december. Hierbij wordt rekening gehouden met de maximale WW-duur.

Voorziening groot onderhoud

Bij de voorziening Groot onderhoud zijn de lasten van toekomstig preventief onderhoud berekend op basis van de meest recente schouw en daaruit voortvloeiend het meerjarenonderhoudsplan. Hiervoor zijn in 2018 uitgevoerde schouwen de basis voor de informatie over het toekomstig onderhoud van de gebouwen en is een inschatting gemaakt van de uitgaven voor de aankomende 10 jaar en daarmee verband houdende jaarlijkse dotatie. Uitgangspunt is daarnaast dat de voorziening voor de komende 10 jaar nooit negatief wordt. Op basis hiervan is een waardering van de balanspositie van 31 december 2020 bepaald. De dotaties en onttrekkingen zijn ten gunste en ten laste van de voorziening gebracht.

De huidige toegepaste methodiek van waardering en dotatie wijkt af van de gebruikelijke richtlijn (RJ 212.451), maar er is sprake van een tijdelijke overgangsregeling die loopt tot 2023 (RJ 660.601). De stichting maakt van deze regeling gebruik.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende schulden hebben een looptijd van langer dan 12 maanden, kortlopende schulden hebben een looptijd van maximaal 12 maanden. Langlopende en kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Pensioenverplichtingen

Er is sprake van een pensioenregeling. Personeel op pensioengerechtigde leeftijd krijgt een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Deze toegezegde pensioenregeling is verwerkt als er sprake zou zijn van een toegezegde bijdrageregeling. Voor de pensioenregeling worden verplicht premies betaald aan het pensioenfonds. Behalve de pensioenbetaling zijn er geen verdere verplichtingen op grond van deze regeling. Als het pensioenfonds een tekort heeft, is er geen verplichting om een aanvullende bijdrage te doen anders dan toekomstige premies. De premies die verschuldigd zijn, worden verantwoord als personeelslasten.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst een 'leasing' is, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het moment dat het contract wordt aangegaan. Het contract wordt aangemerkt als leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of als de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

Verplichtingen met betrekking tot operationele leasing worden verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract. Voor zover de verplichtingen vanaf 2020 materieel zijn, staan ze in de niet in de balans opgenomen rechten en plichten.

6.4.3. Grondslagen voor de resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Overheidssubsidies

Rijksbijdragen en overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze baten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Exploitatiesubsidies worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten. Uitzondering hierop zijn de subsidies die betrekking hebben op een specifiek doel. Deze worden als baten in de winst- en verliesrekening verwerkt:

- in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten zijn gemaakt,
- het waarschijnlijk is dat deze nog worden ontvangen,
- de stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Voor de medewerkers van de stichting is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als lasten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen leiden mogelijk tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

De beleidsdekkingsgraad van de pensioenuitvoerder waar de regeling is ondergebracht (het ABP) bedraagt 87,6% per 31 december 2020. De werkelijke dekkingsgraad op 31 december 2020 was 93,2%. De actuele dekkingsgraad per 30 april 2020 was 102,9%.

6.4.4. Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente, evenals ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

6.4.5. Overzicht verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2020	Resultaat jaar 2020	Totale baten 2020	Art.2: 403 BW	Deelname	Consolidatie
Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel (rk/pc) Voortgezet Onderwijs voor Utrecht en omstreken	Stichting	Utrecht	4. Overige	15.882.192	1.251.840	123.718.012	N.V.T.	0%	0%

Daarnaast maakt het College van Bestuur van Stichting PCOU deel uit van het bestuur van het samenwerkingsverband in de Gemeente Utrecht. In 2020 hebben geen transacties tussen de verbonden partijen plaatsgevonden zonder een zakelijke grondslag (at 'arms length').

De instellingen hebben verklaard zich niet hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor de uit rechtshandelingen van de stichting voortvloeiende schulden.

6.5. Toelichting op de geconsolideerde balans

6.5.1. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Inventaris en apparatuur				Overige materiële vaste activa	Totaal	
	Gebouwen en verbouwingen	ICT	Leermiddelen	Meubilair			
Stand per 1-1-2020							
Aanschafprijs	5.110.292	5.291.003	3.424.645	6.530.574	15.246.221	334.550	20.691.062
Cumulatieve afschrijving	-2.623.290	-3.416.026	-2.291.227	-3.637.095	-9.344.348	-153.580	-12.121.218
Waarde investeringssubsidies	-163.453	-242.175	-49.161	-334.169	-625.505	-4.105	-793.063
Cumulatieve afschrijving investeringssubsidie	-2.421	82.716	19.331	43.918	145.965	264	143.807
Boekwaarde per 1-1-2020	2.321.128	1.715.517	1.103.588	2.603.227	5.422.333	177.128	7.920.588
<i>Mutaties boekjaar</i>							
Investeringen	186.716	503.996	271.382	335.506	1.110.884	32.950	1.330.550
Desinvesteringen	-507.656	-829.006	-632.257	-354.629	-1.815.892	-15.695	-2.339.243
Afschrijvingen	-270.277	-624.552	-282.324	-427.099	-1.333.975	-29.804	-1.634.056
Afschrijvingen desinvesteringen	322.047	786.003	609.643	345.090	1.740.736	7.374	2.070.157
Investeringssubsidies	0	-9.689	-9.552	-1.179	-20.419	0	-20.419
Afschrijving investeringssubsidies	7.696	46.595	7.661	23.405	77.662	283	85.641
	-261.473	-126.652	-35.447	-78.906	-241.005	-4.893	-507.370
Stand per 31-12-2020							
Aanschafprijs	4.789.352	4.965.993	3.063.769	6.511.451	14.541.213	351.804	19.682.369
Cumulatieve afschrijving	-2.571.519	-3.254.575	-1.963.908	-3.719.104	-8.937.587	-176.010	-11.685.116
Waarde investeringssubsidies	-163.453	-251.864	-58.713	-335.348	-645.924	-4.105	-813.482
Cumulatieve afschrijving investeringssubsidie	5.275	129.311	26.992	67.323	223.626	547	229.448
Boekwaarde per 31-12-2020	2.059.655	1.588.865	1.068.142	2.524.322	5.181.328	172.236	7.413.218

Jaarlijks vindt er een inventarisatie plaats op de nog in gebruik zijnde geregistreerde activa. In 2020 heeft een desinvestering van in totaal € 2.339.243 plaatsgevonden, leidend tot een negatief resultaatteffect (afwaardering) van in totaal € 269.115. Deze afwaardering betreft met name de afwaardering (€ 151.000) van een in 2011 uitgevoerde verbouwing om een vleugel van een school meer geschikt te maken voor het onderwijs. Deze vleugel is bij de huidige renovatie afgebroken.

Ultimo 2020 is € 584.034 (2019: € 649.256) in mindering gebracht op boekwaarde van de activa in het kader van investeringssubsidies.

Het pand aan de Regentesselaan 68 is in volledig eigendom van het steunfonds (2020: 125K, 2019: 125K). De overige posten onder Gebouwen en verbouwingen betreffen gebruikersinvesteringen.

6.5.2. Financiële vaste activa

	Financiële vaste activa 1-1-2020	Investerings/ aankopen	Desinvesteringen /verkopen	Waarde- veranderingen	Financiële vaste activa 31-12-2020
Financiële vaste activa					
Effecten	2.674.163	561.421	539.341	-6.050	2.690.193
Financiële vaste activa	2.674.163	561.421	539.341	-6.050	2.690.193

	Financiële vaste activa 1-1-2020	Investerings/ aankopen	Desinvesteringen /verkopen	Waarde- veranderingen	Financiële vaste activa 31-12-2020
<i>Uitsplitsing</i>					
Aandelen	298.809	99.297	74.974	-8.614	314.517
Obligaties	2.375.355	462.124	464.367	2.564	2.375.676
Effecten	2.674.163	561.421	539.341	-6.050	2.690.193

Bij Stichting PCOU wordt een effectenportefeuille aangehouden met een waarde van € 1.499.788 per 31 december 2020, welke uitsluitend bestaat uit obligaties (36% overheid, 64% bedrijven).

Bij het Steunfonds PCOU bestaat het totale belegde vermogen van € 1.190.406 voor 26% uit aandelen en voor 74% uit obligaties. Alle effecten hebben een marktnotering.

Voor beide stichtingen geldt dat alle fondsen, aandelen én obligaties, op ieder gewenst moment kunnen worden verkocht en liquide kunnen worden gemaakt en er geen effecten in portefeuille zijn die in 2021 aflosbaar zullen worden gesteld.

Alle beleggingen, gehouden bij de onderwijsinstelling, voldoen aan de vereisten zoals bepaald in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

6.5.3. Vorderingen

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Vorderingen		
Debiteuren	1.554.192	246.460
OCW	3.126.437	3.325.806
Gemeenten en GR's	408.450	1.373.943
Personeel	21.136	10.088
Saldo bouwprojecten onder bouwheerschap	4.455.264	3.689.050
Overige vorderingen	612.505	962.244
Overlopende activa	471.402	599.597
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen	-7.960	-2.489
Vorderingen	10.641.428	10.204.698
<u>Uitsplitsing overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde kosten	471.250	598.774
Te ontvangen interest	152	823
Overlopende activa	471.402	599.597

De debiteuren zijn € 1.307.732 hoger dan vorig jaar, dit komt doordat een tweetal grotere facturen is verzonden. Dit betreft een afrekening 2017, 2018 en 2019 voor de Bonte Berg en de afhandeling meerkosten Emmaschool. De vordering OCW bestaat uit het betalingsritme verschil inzake de personele bekostiging.

De vorderingen op de gemeenten waren vorig jaar hoger door vooruit gefactureerde termijnen huisvesting (2019: € 983.070). In 2020 zijn deze facturen in mindering gebracht op het saldo bouwprojecten onder bouwheerschap. Dit is gedaan om een volledig beeld te geven van wat er nog te ontvangen is van de gemeente ten behoeve van bouwprojecten.

Het saldo bouwprojecten onder bouwheerschap betreft voornamelijk het 'rekening courant' saldo van bouwprojecten die met de gemeente verrekend wordt. Het saldo van nog af te ronden bouwprojecten onder bouwheerschap bestaat uit € 4.952.255 aan kosten waarvan € 1.769.002 al gefactureerd zijn aan gemeente en kindpartner en € 3.183.253 dat nog gefactureerd moet worden. Van hetgeen gefactureerd is moet nog € 752.663 worden ontvangen van de Gemeente Utrecht. Het saldo bouwprojecten onder bouwheerschap bestaat daarnaast uit € 342.565 voor tijdelijke huisvestingsprojecten. Daarnaast moet nog € 176.782 gerelateerd aan de afwikkeling van de Emmaschool worden ontvangen van Meerkring.

De overige vorderingen zijn afgenomen met € 349.739, dit komt grotendeels door minder openstaande afrekeningen van WIA transitievergoeding.

Onder de vorderingen worden tevens de waarborgsommen verantwoord die zijn betaald aan Stichting Snappet voor bruikleen van tablets binnen het onderwijs.

Alle vorderingen hebben een overwegend kortlopend karakter.

6.5.4. Liquide middelen

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Liquide middelen		
Kasmiddelen	2.453	4.099
Tegoeden op bank- en girorekeningen	9.748.704	6.059.258
Kruisposten liquide middelen	<u>166</u>	<u>0</u>
Liquide middelen	9.751.323	6.063.357

Liquide middelen staan ter vrije beschikking. Ten opzichte van 2019 is sprake van een toename in de liquide middelen met name vooruit ontvangen subsidies en andere overige overlopende passiva.

6.5.5. Eigen vermogen

Balanspositie voorgaand boekjaar

	<u>1-1-2019</u>	<u>Resultaat</u>	<u>31-12-2019</u>
Eigen vermogen			
Algemene reserve (publiek)	9.982.263	887.341	10.869.603
Algemene reserve (privaat)	1.801.737	102.184	1.903.921
Bestemmingsreserve	<u>0</u>	<u>785.564</u>	<u>785.564</u>
Eigen vermogen	11.783.999	1.775.089	13.559.088

Balanspositie huidig boekjaar

	<u>1-1-2020</u>	<u>Resultaat</u>	<u>31-12-2020</u>
Eigen vermogen			
Algemene reserve (publiek)	10.869.603	-1.795.283	9.074.320
Algemene reserve (privaat)	1.903.921	-136.814	1.767.107
Bestemmingsreserve	<u>785.564</u>	<u>-785.564</u>	<u>0</u>
Eigen vermogen	13.559.088	-2.717.661	10.841.427

Het eigen vermogen ultimo 2020 bedraagt in totaal € 10.841.427. Het eigen vermogen is afgenomen met € 2.717.661 door een negatief resultaat. Na aftrek van de pensioenpremie over de uitkeringen 2019 (€ 333.132) en aanwending van de bestemmingsreserve (€ 785.564) bedraagt het negatief resultaat van Stichting PCOU 2020 genormaliseerd € 1.598.965.

Het negatief resultaat in Stichting Steunfonds PCOU bedraagt € 136.814.

In december 2019 was een eenmalige bekostiging ontvangen (€ 785.564) ter dekking van de na te betalen CAO effecten (onderwijsconvenant). Deze zijn als baten verantwoord in 2019, doch uitgekeerd in 2020; hiervoor was een bestemmingsreserve gevormd met de ontvangen aanvullende bekostiging PO, deze gelden zijn in 2020 besteed en onttrokken aan de bestemmingsreserve. De private algemene reserve is tot stand gekomen op basis van de beleggingsresultaten van Stichting Steunfonds PCOU. Het historische vermogen is in het verleden tot stand gekomen uit hoofde van verkoopopbrengsten van panden die voorheen in eigendom waren van het Steunfonds.

Het resultaat van Stichting PCOU wordt toegevoegd aan de algemene reserve (publiek) en het resultaat van het Stichting Steunfonds PCOU wordt toegevoegd van de algemene reserve (privaat).

6.5.6. Voorzieningen

	Stand per 1-1-2020	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand 31-12-2020	Kortlopend deel < 1 jaar	Kortlopend deel 1-5 jaar	Langlopend deel > 5 jaar
Voorzieningen								
Personeelsvoorzieningen	1.645.815	996.983	295.702	242.775	2.104.322	409.378	1.065.028	629.916
Voorziening voor groot onderhoud	3.432.805	634.857	472.301	0	3.595.361	921.470	2.673.891	0
Voorzieningen	5.078.621	1.631.840	768.003	242.775	5.699.683	1.330.848	3.738.919	629.916
<i>Personeelsvoorzieningen, specificatie</i>								
Sociaal beleid	66.336	131.274	27.885	38.452	131.274	131.274	0	0
Verlofsparen en sabbatical leave	31.720	36.017	16.212	480	51.045	9.878	41.167	0
Eigen risico WGA	1.137.199	722.513	202.237	165.674	1.491.800	189.850	831.194	470.756
Jubileumvoorziening	368.896	76.970	45.873	0	399.993	48.167	192.667	159.159
Werkloosheidsbijdragen	41.664	30.209	3.495	38.169	30.209	30.209	0	0
Overige personele voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0
	1.645.815	996.983	295.702	242.775	2.104.322	409.378	1.065.028	629.916

Eigen risico WGA: Er zijn 3 medewerkers ingestroomd in de WGA in 2020. Per jaareinde 2019 was de verwachting dat er geen medewerkers zouden instromen. Tussentijdse uitstroom heeft geresulteerd in een vrijval van de voorziening van € 165.674. Voor 2021 wordt een instroom van 4 medewerkers verwacht die per balansdatum is voorzien.

De voorziening groot onderhoud is opgesteld op basis van het egalisatieprincipe. In 2018 heeft een schouw van de gebouwen plaats gevonden op basis waarvan een meerjarenonderhoudsplan is opgesteld. Op basis van een doorkijk van 10 jaar is berekend wat in totaal de onttrekking zou zijn voor 10 jaar, dit dient als basis voor de dotatie op jaarbasis. Het bestuur neemt zich voor in het boekjaar 2021 een schouw uit te voeren en daarop een nieuw meerjarenonderhoudsplan te baseren. De huidige toegepaste methodiek van waardering en dotatie wijkt af van de gebruikelijke richtlijn (RJ 212.451), maar er is sprake van een tijdelijke overgangsregeling die loopt tot 2023 (RJ 660.601). De stichting maakt van deze regeling gebruik. Er is dus uitstel tot 2023 maar in 2021 zal een definitief besluit genomen worden over de verwerkingswijze waarvan beoogd wordt deze in 2021 in te voeren. De onderhoudsvoorziening is in 2020 met € 162.556 toegenomen. De onttrekkingen aan de voorziening waren met € 472.301 relatief laag ten opzichte van voorgaand jaar en de begroting. Dit komt voornamelijk omdat een 5-tal scholen de komende jaren een groot huisvestigingsproject krijgen. Het onderhoud is uitgesteld om simultaan met de renovatie uit te voeren die voor komende jaren op de planning staat. In 2020 is alleen het noodzakelijk onderhoud voor deze scholen gedaan. Daarnaast zijn a.g.v. Corona een aantal zaken vertraagd.

6.5.7. Kortlopende schulden

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Kortlopende schulden		
Crediteuren	1.029.459	751.818
Schulden aan groepsmaatschappijen	494.993	311.976
Schulden aan gemeenten en GR's	804.541	420.408
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.206.538	1.958.487
Schulden terzake van pensioenen	980.389	620.551
Overige schulden (kortlopend)	281.741	264.634
Overlopende passiva	<u>8.157.391</u>	<u>3.897.224</u>
Kortlopende schulden	13.955.052	8.225.097
<u>Uitsplitsing overlopende passiva</u>		
Vooruitontvangen subsidies OCW zonder verrekening (G1)	2.617.067	584.252
Vooruitontvangen investeringsubsidies	163.424	105.436
Vakantiegeld en -dagen	1.450.860	1.526.330
Overige overlopende passiva	<u>3.926.040</u>	<u>1.681.206</u>
Overlopende passiva	8.157.391	3.897.224

De onderlinge schuldpositie tussen Stichting PCOU en Willibrord Stichting wordt bepaald op basis van doorbelasting van de kosten van het bestuursbureau en andere zaken die ten behoeve van de andere stichting worden uitgevoerd. Per ultimo 2020 was bij Stichting PCOU sprake van een schuld aan de Willibrord Stichting van € 494.993.

Ultimo 2020 bedraagt de schuld aan de gemeente € 804.541, waarvan € 109.811 nog te besteden subsidie betreft en € 694.730 aan de gemeente betaald moet worden, dit betreft met name de afrekening MFA over 2017 tot en met 2019. De schulden terzake van pensioenen zijn hoger door pensioenpremie over incidentiele uitkeringen voor € 333.132.

De vooruitontvangen subsidies OCW zonder verrekening (G1) zijn hoger door de ontvangst van € 2 miljoen voor de Subsidieregeling uitvoering convenanten lerarentekort PO G5. Dit betreft een subsidie waar PCOU penvoerder is en waar niets op is besteed in 2020.

De toename van de overige overlopende passiva met € 2.244.834 wordt met name verklaard door ontvangen voorschotten voor subsidiebeschikkingen 2021 van de Gemeente Utrecht (€ 2.188.366) die deze eind 2020 al heeft overgemaakt. Ultimo 2019 zijn er geen voorschotten voor 2020 ontvangen.

Alle schulden hebben een overwegend kortlopend karakter.

6.5.8. Verantwoording subsidies

Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing		prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Beschikingsdatum	geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
Teambeurs primair onderwijs	Team18051	10-7-2019	☒	☐
Doorstroomprogramma po-vo, 2019-2020 160/833/834	DPOVO19051	22-8-2019	☒	☐
Doorstroomprogramma po-vo, 2019-2020 130/750/760/850/880/950	DPOVO19111	28-8-2019	☒	☐
Doorstroomprogramma po-vo 2019-2020 200/670/810	DPOVO19127	28-8-2019	☐	☒
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 - tijdvak 1	IOP-62662-PO	2-7-2020	☒	☐
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 - tijdvak 2	IOP2-62662-PO	16-10-2020	☐	☒
Uitvoering convenanten lerarentekort PO G5 - Utrecht	G5ConUtrecht	21-10-2020	☐	☒
Internationalisering funderend onderwijs	IFO20084	14-8-2020	☐	☒
Lerarenbeurs 690 / 27CR	853946-1	20-9-2017	☒	☐
Studieverlof / Lerarenbeurs 690 / 09QA	1006381-1	20-9-2019	☒	☐
Studieverlof / Lerarenbeurs 720 / 17PA	1006957-1	20-9-2019	☒	☐
Studieverlof / Lerarenbeurs 800 / 17YX	1006983-1	20-9-2019	☒	☐
Studieverlof / Lerarenbeurs 830 / 17ZR	1006976-1	20-9-2019	☒	☐
Studieverlof / Lerarenbeurs 900 / 28AF	1007354-1	20-9-2019	☒	☐
Studieverlof / Lerarenbeurs 920 / 30GY	1007247-1	20-9-2019	☒	☐
Studieverlof / Lerarenbeurs 930 / 14RZ	1007201-1	20-9-2019	☒	☐
Studieverlof / Lerarenbeurs 940 / 04BF	1007180-1	20-9-2019	☒	☐
Studieverlof / Lerarenbeurs 950 / 30VB	1007252-1	20-9-2019	☒	☐
Studieverlof / Lerarenbeurs 690 / 09QA	2020-2-1633263	28-8-2020	☐	☒
Studieverlof / Lerarenbeurs 860 / 27CN	2020-2-1633263	28-8-2020	☐	☒
Studieverlof / Lerarenbeurs 900 / 28AF	2020-2-1633263	28-8-2020	☐	☒
Studieverlof / Lerarenbeurs 940 / 04BF	2020-2-1633263	28-8-2020	☐	☒
Studieverlof / Lerarenbeurs 950 / 30VB	2020-2-1633263	28-8-2020	☐	☒
Subsidie Onderwijsass naar Opleiding Leraar (SOOL)	1025987-SOOL20373	13-11-2020	☐	☒

Gemeentelijke onderwijssubsidies

Omschrijving	Dossierrn.	Beschikingsdatum	Beschikings-datum		Nog te besteden	Nog te verrekenen	Ontvangen	Nog te ontvangen	Besteed in 2020	Verrekend in 2020	Nog te verrekenen	Nog te besteden	
			aanvulling	Beschikte subsidie	per 1-1-2020	per 1-1-2020	in 2020	per 31-12-2020			per 31-12-2020	per 31-12-2020	
					€	€	€	€	€	€	€	€	
Leertijduitbreiding (onderdeel van Versterken Taal 2018)	4826190	28-11-2017	19-7-2018	173.831		17.028			-	17.028	-	-	
Cultuureducatie 2019	5658953	10-12-2018		271.932		722			-	722	-	0	
Leerlingbegeleiding PO 2019	5600499	7-12-2018		265.447		8.077			-	8.077	-	0	
Aanpak lerarentekort PO (Utrecht leert) 2019-2020	6701716	22-7-2019		150.000	126.672		87.000		126.672		-	0	
Brede School Academie vanuit Versterken van Taal 2019	5658271	5-12-2018	2-6-2019	1.744.780	207.098				187.466			19.632	
<i>Brede School Academie 2020</i>	6605242	21-2-2020		393.750	393.750		393.750		371.670		-	22.079	
<i>Schoolconciërges 2020</i>	6605242	21-2-2020		96.865	96.865		96.865		96.865		-	-	
<i>Cultuureducatie 2020</i>	6605242	21-2-2020		269.110	269.110		270.436	-1.326	251.728		18.707	-	
<i>Basisvoorziening Taalschool Utrecht (onderwijs Nieuwkomers) 2020</i>	6605242	21-2-2020		614.000	614.000		614.000		614.000		-	-	
<i>Talentontwikkeling (Brede Scholen en Combinatiefunctie) 2020</i>	6605242	21-2-2020		354.966	354.966		353.640	1.326	349.613		4.026	-	
Combinatiebeschikking 2020	6605242	21-2-2020		1.728.691	1.728.691	-	1.728.691	-	1.683.876	-	22.733	22.079	
Combinatiefunctie en activiteiten Talentontwikkeling PO 2019-2020	7094213	18-12-2019		33.586	33.586		-		33.586		-	-	
Versterken van Taal 2020	6697018	23-12-2019		1.165.161	1.165.161		1.165.161		1.165.161		-	-	
*Innovatielab 2020-2021 (Onderwijsimpuls)	6909833	2-12-2019		110.000	110.000		77.000	33.000	64.635		-	45.365	
					5.643.428	3.371.208	25.827	3.057.852	33.000	3.261.396	25.827	22.733	87.077

6.6. Niet in de balans opgenomen rechten en plichten

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van de stichtingen, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de stichting of vloeien direct uit deze activiteiten voort.

Het treasurybeleid van de stichtingen is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten zijn het rente- en kasstroomrisico, het overig prijsrisico, het kredietrisico en het liquiditeitsrisico.

Rente- en kasstroomrisico

Renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in marktrentetarieven. Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van middelen wordt het renterisico zoveel mogelijk beperkt. De stichting heeft geen langlopende schulden en loopt in dat verband dus ook geen renterisico.

Overig prijsrisico

De stichtingen lopen risico's ten aanzien van de waardering van effecten, opgenomen onder financiële vaste activa. De stichtingen beheersen het prijsrisico door stratificatie aan te brengen in de portefeuille en limieten te stellen.

Kredietrisico

De stichtingen handelen enkel met kredietwaardige partijen en hebben procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Bovendien is dit risico beperkt aangezien de grootste vorderingen debiteuren met een hoge betrouwbaarheid betreffen, zoals de rijksoverheid en de gemeente Utrecht. Tevens zijn er richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien worden de vorderingen voortdurend bewaakt en wordt er een aanmaningsprocedure gehanteerd. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de organisatie minimaal. Het maximale kredietrisico aangaande vorderingen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende toelichtingen.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. Liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

Kopieer- en printerhuur

Voor de kopieerapparaten en printers van de PCOU- en Willibrord-scholen is een mantelcontract afgesloten met Ricoh. Deze overeenkomst is overeengekomen in 2019 en loopt tot en met 31 december 2023. Voor PCOU bedraagt de contractwaarde circa € 53.000 per jaar.

Schoonmaakcontracten

Schoonmaak is in 2019 opnieuw aanbesteed. Voor de schoolgebouwen en het gebouw van het bestuursbureau zijn per perceel nieuwe schoonmaak- en onderhoudscontracten afgesloten. De nieuwe contracten met 7 leveranciers voor 12 percelen zijn ingegaan per 1 januari 2020 en hebben een looptijd van 3 jaar. Verlenging is mogelijk tot 6 maal een jaar. Het contractbedrag is € 1.300.000 per jaar. Dit bedrag is voortdurend aan verandering onderhevig gezien de mutaties van zowel het schoonmaakonderhoud werkprogramma als de hoeveelheid vierkante meters en scholen.

Energiecontracten

Via het inkoopcollectief Energie voor Scholen i.s.m. Verus zijn de energiecontracten met DVEP voor een bedrag van € 248.000, Eneco Business BV voor een bedrag van € 269.000 en Eneco Energie Services voor een bedrag van € 195.000 voor de scholen aanbesteed. Deze contracten zijn verlengd tot eind 2025. De hier genoemde bedragen zijn gebaseerd op de werkelijke lasten in 2020 en daarmee te verwachten verplichtingen in 2021.

Onderhoud gebouwen

Ten behoeve van het reguliere- en het klachtenonderhoud op de installaties van de scholen is een contract afgesloten met Strukton Worksphere voor een bedrag van € 102.000 en Croonwolters&Dros voor een bedrag van € 20.000. Deze contracten zijn per 01-01-2020 verlengd met 2 jaar.

Leermiddelen

Voor de aanschaf van leermiddelen is een contract afgesloten met Heutink Primair Onderwijs BV. Het huidige contract is afgesloten op 1 februari 2015 en heeft een looptijd van 54 maanden. Het contract is verlengd in 2019, het mag maximaal met drie maal 12 maanden verlengd worden. Het contract verloopt rechtsweg op 31 juli 2022. In 2020 is er voor een bedrag van € 770.000 aangeschaft aan leermiddelen en meubilair, dit bedrag is indicatief voor 2021.

Meubilair

Voor de aanschaf van meubilair is PCOU zijn raamcontracten aangegaan met Presikhaaf, Heutink en Eromes. Deze contracten liepen initieel tot 2019 en zijn conform afspraak stilzwijgend verlengd. In 2020 is bij Presikhaaf en Eromes voor € 221.000 aangeschaft, dit bedrag is indicatief voor 2021. De kosten voor Heutink zijn in de vorige alinea opgenomen.

Software Personeels en Salarisadministratie

De personeels- en salarisadministratie is in 2019 aanbesteed, met Driessen Holding BV is een raamovereenkomst overeengekomen voor de periode van 10 jaar. Verwachte jaarlijkse kosten bedragen € 62.400.

6.7. Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

6.7.1. Analyse van het resultaat

Stichting PCOU sluit het verslagjaar af met een negatief (geconsolideerd) resultaat van € 2.717.661. Begroot was een positief resultaat van € 668.235.

In december 2019 was een eenmalige bekostiging ontvangen (€ 785.564) ter dekking van de na te betalen CAO effecten (onderwijsconvenant). Deze zijn als baten verantwoord in 2019, doch

uitgekeerd in 2020; hiervoor was een bestemmingsreserve gevormd. In 2020 is tevens rekening gehouden met de nog af te dragen pensioenpremies over deze incidentiele uitkeringen inzake 2019 ad € 333.123.

Genormaliseerd is in 2020 sprake van een negatief resultaat van € 1.598.965 (2019: € 1.716.154 positief). De verslechtering van het resultaat wordt grotendeels verklaard doordat de structurele effecten van de nieuwe CAO slechts ten dele zijn gecompenseerd in een verhoging van de rijksbijdragen, de huisvestingslasten fors zijn gestegen, beoogde besparingen niet (volledig) zijn gerealiseerd en de bijdrage PCOU in de bovenschoolse administratie- en beheerlasten omhoog is gegaan.

Voor een uitgebreidere analyse van het resultaat wordt verwezen naar hoofdstuk 3.

6.7.2. Rijksbijdragen

	<u>2020</u>	<u>Begroot 2020</u>	<u>2019</u>
Rijksbijdragen, toelichting			
Rijksbijdragen OCW	59.085.508	57.527.803	58.078.273
Overige subsidies OCW zonder verrekening (G1)	585.837	266.370	439.562
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	<u>1.758.528</u>	<u>1.940.920</u>	<u>1.743.713</u>
Rijksbijdragen	61.429.873	59.735.092	60.261.547

De ontvangen rijksbijdragen OCW zijn hoger dan begroot door een verhoging van de bekostiging. Onder rijksbijdragen OCW was een bedrag aan subsidie voor de taalschool opgenomen van € 525.000, hier is uiteindelijk € 132.123 van gerealiseerd.

Bij de overige subsidies OCW zonder verrekening (G1) is in 2020 € 217.872 besteed met betrekking tot de subsidie voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's in verband met de coronacrisis, hier was in de begroting geen rekening mee gehouden. Voor een nadere specificatie van de ontvangen overige subsidies OCW wordt verwezen naar onderdeel 6.5.8. Verantwoording subsidies. De ontvangen doorbetalingen aan het samenwerkingsverband zijn in lijn met vorig jaar, deze waren door de scholen te optimistisch begroot.

6.7.3. Overige overheidsbijdragen- en subsidies

	<u>2020</u>	<u>Begroot 2020</u>	<u>2019</u>
Overige overheidsbijdragen en -subsidies, toelichting			
Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	3.462.746	3.240.811	3.377.978
Overige overheden	<u>223.180</u>	<u>0</u>	<u>35.148</u>
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	3.685.926	3.240.811	3.413.126
<i>Uitsplitsing</i>			
NWO	103.230	0	0
Overige overheden	<u>119.950</u>	<u>0</u>	<u>35.148</u>
Totaal	223.180	0	35.148

In 2020 zijn de subsidiebatens in totaal € 445.115 hoger dan begroot; de overige gemeentelijke en GR-bijdragen en – subsidies zijn € 221.935 hoger en op de post subsidies overige overheden (€ 223.180) was niets begroot.

De gemeentelijke onderwijssubsidies bedragen € 3.261.396, zie 6.5.8. Verantwoording subsidies. Op deze subsidies is de algemene subsidieverordening van de Gemeente Utrecht van toepassing. Er is geen sprake van aanvullende voorwaarden.

Van de subsidie BSA (brede school academie) is het bedrag ad € 187.466 vastgesteld door de Gemeente Utrecht). Dit bedrag was niet begroot en verklaart grotendeels het verschil met de begroting. Naast de gemeentelijke onderwijssubsidies bestaat de post overige gemeentelijke en GR-bijdragen en – subsidies uit vergoedingen van de Gemeente Utrecht voor gebruikslasten lokalen.

De baten van de overige overheden waren niet begroot, dit betreft baten NRO inzake WOU-GO (€ 103.230), baten Fonds voor Cultuurparticipatie (€ 70.277) en subsidies overige overheden (€ 49.673). WOU-GO betreft de oude subsidie van 2016-2019 (2020: € 103.230), hiervan is de verantwoording al gedaan. Verantwoording van de nieuwe subsidie WOU-GO 2019-2022 (2020: € 0) middels een activiteitenverslag en financiële verantwoording dient plaats te vinden aan NRO uiterlijk 30 april 2023. Het controleprotocol OCW is van toepassing op deze subsidie.

6.7.4. Overige baten

	<u>2020</u>	<u>Begroot 2020</u>	<u>2019</u>
Overige baten, toelichting			
Verhuur	736.001	682.450	668.195
Detachering personeel	56.553	91.608	141.206
Sponsoring	4.670	0	10.885
Ouderbijdragen	171.892	222.400	260.758
Overige baten	<u>641.728</u>	<u>381.014</u>	<u>501.272</u>
Overige baten	1.610.845	1.377.472	1.582.316

De verhuuropbrengsten zijn hoger omdat meer servicekosten zijn doorbelast. De ouderbijdragen zijn door corona gedeeltelijk niet geïnd of teruggestort. In 2020 heeft een doorbelasting van € 184.963 aan de Willibrord Stichting plaatsgevonden voor activiteiten die door medewerkers van PCOU zijn verricht maar voor rekening zijn van de Willibrord Stichting. Dit betreft met name bijdrages innovatiebudgetten. In de begroting was hier bij de overige baten geen rekening mee gehouden. In voorgaande jaren hebben er geen activiteiten plaatsgevonden waarvoor doorbelasting nodig was.

6.7.5. Personeelslasten

	2020	Begroot 2020	2019
Lonen, salarissen sociale lasten en pensioenlasten, uitsplitsing			
Lonen en salarissen	39.098.318	35.447.351	35.388.826
Sociale lasten	5.253.487	4.773.595	4.851.616
Premies Participatiefonds	1.456.457	1.361.730	1.298.276
Premies Vervangingsfonds	47.601	67.186	68.002
Pensioenlasten	<u>5.981.716</u>	<u>5.214.991</u>	<u>5.585.390</u>
Lonen, salarissen sociale lasten en pensioenlasten	51.837.580	46.864.854	47.192.110
Overige personele lasten, uitsplitsing			
Dotaties en vrijval personele voorzieningen	754.209	339.024	-303.510
Lasten personeel niet in loondienst	1.674.832	1.661.390	2.830.601
Overige lasten	<u>650.031</u>	<u>910.468</u>	<u>895.961</u>
Overige personele lasten	3.079.071	2.910.882	3.423.052
Ontvangen vergoedingen, uitsplitsing			
Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	<u>817.451</u>	<u>0</u>	<u>788.968</u>
	817.451	0	788.968
Personeelslasten	<u>54.099.200</u>	<u>49.775.735</u>	<u>49.826.194</u>

De loonkosten zijn ongeveer € 4,5 miljoen gestegen als gevolg van loonstijgingen (CAO 2019 en 2020 en premies). Het aantal FTE in 2020 is ongeveer gelijk aan 2019. In 2020 is er 34 FTE meer ingezet dan begroot, het effect hiervan is ongeveer € 2,3 miljoen. Ook het CAO effect was hoger dan waar in de begroting rekening mee was gehouden.

De hoger dotatie aan de voorziening betreft met name de dotatie voorziening WGA. De inhuurkosten voor zowel onderwijs ondersteund personeel als onderwijzend personeel zijn ten opzichte van 2019 fors gedaald, hier was in de begroting al rekening mee gehouden.

Personeelsbezetting

Onderstaande tabel laat het aantal fte/aantal medewerkers dat in dienst was bij Stichting PCOU zien. Het gemiddelde fte betrof het gemiddelde aan fte wat gedurende heel 2020 werkzaam is bij Stichting PCOU. Daarnaast zijn de aantallen in fte en in medewerker per 31 december 2020 opgenomen. Alle personeelsleden waren werkzaam binnen Nederland. Er zijn geen medewerkers in dienst bij het Steunfonds.

Tabel 6.1. *Overzicht aantal fte en aantal medewerkers in dienst*

	Aantallen per 31-12-2020					
	<i>gemiddelde fte</i>		<i>in fte</i>		<i>In medewerker</i>	
	<i>2020</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
Directie	41,4	41,6	41,9	40,6	46	48
OP	498,8	511,4	502,9	497,9	684	687
OOP	196,7	191,9	200,8	187,4	294	273
Student	12,8	5,4	20,1	7,2	33	9
	<u>749,7</u>	<u>750,3</u>	<u>765,7</u>	<u>733,1</u>	<u>1.057</u>	<u>1.017</u>

WNT verantwoording

De WNT is van toepassing op Stichting PCOU. Het totale aantal complexiteitspunten waarop de klasse-indeling is gebaseerd, bedraagt 13 bestaande uit:

- totale baten 6 punten,
- aantal leerlingen 3 punten,
- aantal onderwijssoorten 4 punten.

Gebaseerd op de bovenstaande complexiteitspunten is het voor de stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2020 vastgesteld op € 170.000, indeling in klasse E voor het onderwijs.

Doorbelaste kosten van bestuur

De leden van het college van bestuur zijn 100% in dienst bij Willibrord Stichting. Door een personele unie zijn zij uit hoofde van hun functie tevens werkzaam voor Stichting PCOU. Hiervoor worden kosten doorbelast door Willibrord Stichting aan Stichting PCOU. De bezoldiging verantwoord in de WNT bij Stichting PCOU bedraagt de doorbelaste kosten aan Stichting PCOU voor de functievervulling van de leidinggevende topfunctionaris bij Stichting PCOU. De doorbelaste kosten betreffen loonkosten inclusief werkgeversdeel sociale lasten en eventuele kosten leaseauto of vervoer en is gebaseerd op een tijdsverdeling van 50%.

Anticumulatietoets

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instellingen als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2019)

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

bedragen x € 1	M.A. Mittelmeijer	F.M. Nasrullah
Functiegegevens	CvB - Voorzitter	CvB - Lid
Aanvang functievervulling in 2020	1-1-2020	1-1-2020
Einde functievervulling in 2020	31-12-2020	31-12-2020
Omvang dienstverband	0,50	0,50
Dienstbetrekking?	Nee	Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 85.000,00	€ 85.000,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -
<i>Subtotaal</i>	€ 85.000,00	€ 85.000,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 85.000,00	€ 85.000,00
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering w egens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019		
Functiegegevens	CvB - Voorzitter	CvB - Lid
Aanvang functievervulling in 2019	1-1-2019	1-10-2019
Einde functievervulling in 2019	31-12-2019	31-12-2019
Omvang dienstverband	0,50	0,50
Dienstbetrekking?	Nee	Nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 82.000,00	€ 19.140,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -
Bezoldiging	€ 82.000,00	€ 19.140,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 82.000,00	€ 19.140,00
Totale bezoldiging	€ 82.000,00	€ 19.140,00

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	J.J. Sylvester	E.J. Vissers	P.F.M. Raets	S. Ghebreab	E. Schaper	K.A.M. Topouzis	G. Van der Vossen
Funcțiegegevens	RvT- Voorzitter	RvT- Lid	RvT- Lid	RvT- Lid	RvT- Lid	RvT- Lid	RvT- Lid
	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang functievervulling in 2020	1-1-2020	1-1-2020	1-1-2020	1-1-2020	1-1-2020	1-1-2020	1-12-2020
Einde functievervulling in 2020	31-12-2020	31-12-2020	30-9-2020	31-12-2020	31-12-2020	31-12-2020	31-12-2020
Bezoldiging							
Bezoldiging	€ 14.631,98	€ 9.673,51	€ 7.315,69	€ 9.434,83	€ 9.754,65	€ 9.754,65	€ 812,89
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 25.500,00	€ 17.000,00	€ 12.726,78	€ 17.000,00	€ 17.000,00	€ 17.000,00	€ 1.439,89
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag							
Peden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019							
Funcțiegegevens	RvT- Voorzitter	RvT- Lid	RvT- Lid	RvT- Lid	RvT- Lid	RvT- Lid	n.v.t.
	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	n.v.t.
Aanvang functievervulling in 2019	1-1-2019	1-1-2019	1-1-2019	1-1-2019	1-1-2019	1-1-2019	n.v.t.
Einde functievervulling in 2019	31-12-2019	31-12-2019	31-12-2019	31-12-2019	31-12-2019	31-12-2019	n.v.t.
Bezoldiging							
Totale bezoldiging	€ 11.948,00	€ 7.965,00	€ 7.965,00	€ 7.965,00	€ 7.965,00	€ 7.965,00	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 24.600,00	€ 16.400,00	€ 16.400,00	€ 16.400,00	€ 16.400,00	€ 16.400,00	n.v.t.

De vergoeding van de Raad van Toezicht leden worden verdeeld tussen stichting PCOU en de Willibrord Stichting.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6.7.6. Afschrijvingen

Afschrijvingen op materiële vaste activa, toelichting	2020	Begroot 2020	2019
Materiële vaste activa	1.634.056	1.833.631	1.656.911
Gebouwen	270.277	247.294	284.331
Inventaris en apparatuur (ICT)	624.552	746.726	583.379
Inventaris en apparatuur (leermiddelen)	282.324	340.073	285.811
Inventaris en apparatuur (meubilair)	427.099	474.809	481.520
Overige materiële vaste activa	29.804	24.730	21.870
Vrijval investeringssubsidies (-/-)	85.641	84.203	76.334
Gebouwen	7.696	27.880	6.251
Inventaris en apparatuur (ICT)	46.595	30.039	31.926
Inventaris en apparatuur (leermiddelen)	7.661	5.996	16.171
Inventaris en apparatuur (meubilair)	23.405	20.171	21.791
Overige materiële vaste activa	283	117	195
Afschrijvingen	1.548.415	1.749.428	1.580.577

De afschrijvingen voor inventaris en apparatuur zijn lager dan begroot doordat minder is geïnvesteerd. De overige afschrijvingen zijn redelijk in lijn met begroting en voorgaand boekjaar.

6.7.7. Huisvestingslasten

Huisvestingslasten, toelichting	2020	Begroot 2020	2019
Huurlasten	805.505	750.000	711.166
Verzekeringslasten	339	5.300	286
Onderhoudslasten	458.511	346.450	373.205
Lasten voor energie en water	769.822	771.530	781.072
Schoonmaakkosten	1.706.315	1.619.942	1.227.078
Belastingen en heffingen	53.518	62.250	73.879
Dotatie onderhoudsvoorziening	634.857	634.857	576.441
Overige huisvestingslasten	355.613	73.191	146.638
Huisvestingslasten	4.784.479	4.263.520	3.889.765

De huurlasten zijn hoger door de huur van een nieuwe locatie voor eigen rekening in Leidsche Rijn voor de Taalschool (€ 78.191) en in 2019 waren de huurlasten lager door de ontvangst van een creditnota over 2018. De hogere lasten voor het onderhoud betreft met name de lasten voor het klachtenonderhoud. De schoonmaakkosten zijn in 2020 fors hoger dan in 2019. De schoonmaakcontracten zijn per 1 januari 2020 opnieuw aanbesteed. Er is sprake van fors hogere prijzen t.o.v. voorgaand boekjaar, naar aanleiding van de aanbesteding. Daarnaast zijn extra schoonmaakkosten gemaakt als gevolg van corona.

De overige huisvestingslasten zijn gestegen in 2020. Dit komt met name door een correctie bijdrage THV Rafaelschool van € 190.620 bij het steunfonds.

6.7.8. Overige lasten

	<u>2020</u>	<u>Begroot 2020</u>	<u>2019</u>
Overige lasten, toelichting			
Administratie en beheerslasten	5.671.559	5.148.954	4.802.348
Inventaris en apparatuur	745.986	631.008	865.718
Leer- en hulpmiddelen	1.071.082	1.070.084	1.059.476
Dotatie overige voorzieningen	5.471	0	-5.503
Overige lasten	<u>1.546.475</u>	<u>1.059.412</u>	<u>1.619.103</u>
Overige lasten	9.040.573	7.909.458	8.341.143

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten van de externe accountant en de accountantsorganisatie en het gehele netwerk waartoe deze accountantsorganisatie behoort, zijn als volgt:

Separate specificatie kosten EY accountants LLP

Honorarium onderzoek jaarrekening	149.945	100.000	124.654
Honorarium andere controleopdrachten	0	0	0
Honorarium fiscale adviezen	0	0	0
Honorarium andere niet-controledienst	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Accountantshonoraria	149.945	100.000	124.654

Onder administratie en beheerslasten is de bijdrage aan het bureau (bij de Willibrord Stichting) opgenomen voor € 4.487.760 (in 2019: € 3.661.061). De verhoging van deze bijdrage komt mede doordat een wijziging in de systematiek van de doorbelasting. Onder inventaris en apparatuur zijn met name de ICT-kosten hoger dan begroot. De hogere overige lasten ten opzichte van de begroting betreft met name de overige lasten ten laste van de subsidie.

Onder de overige lasten is de afwaardering activa opgenomen ad € 269.115.

Bovenstaande honoraria voor onderzoek van de jaarrekening zijn gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek naar de jaarrekening 2020 ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende 2020 zijn verricht. Daarnaast is er een deel van het onderzoek naar de jaarrekening 2019 opgenomen in de kosten 2020 (€ 35.045). In 2019 was een te laag bedrag opgenomen in de jaarrekening.

6.7.9. Financiële baten en lasten

	<u>2020</u>	<u>Begroot 2020</u>	<u>2019</u>
Financiële baten, toelichting			
Rentebaten	30.813	13.000	28.529
Ontvangen dividenden	7.962	0	9.722
Waardeveranderingen financiële vaste activa en beleggingen	17.233	0	140.069
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Financiële baten	56.008	13.000	178.319
Financiële lasten, toelichting			
Rentelasten	13.292	0	12.554
Waardeveranderingen financiële vaste activa en beleggingen	<u>14.353</u>	<u>0</u>	<u>9.986</u>
Financiële lasten	27.645	0	22.540
Financiële baten en lasten	28.362	13.000	155.779

6.8. Toelichting op het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Uit het kasstroomoverzicht blijkt dat de liquide middelen zijn toegenomen. Een belangrijke verklaring hiervoor is de toename van de kortlopende schulden, door het vooruit ontvangen van subsidies en nog te betalen kosten.

6.9. Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de stichting.

7. Enkelvoudige jaarrekening

7.1 Enkelvoudige balans Stichting PCOU per 31 december na resultaatbestemming

Activa		2020	2019
Materiële vaste activa	<u>7.4.1.</u>	7.288.204	7.795.574
Financiële vaste activa	<u>7.4.2.</u>	<u>1.499.788</u>	<u>1.491.303</u>
Totaal vaste activa		8.787.991	9.286.877
Vorderingen	<u>7.4.3.</u>	10.777.891	10.203.545
Liquide middelen	<u>7.4.4.</u>	<u>9.163.132</u>	<u>5.458.094</u>
Totaal vlottende activa		19.941.024	15.661.639
Totaal activa		<u>28.729.015</u>	<u>24.948.516</u>
Passiva			
Eigen vermogen	<u>7.4.5.</u>	9.074.320	11.655.167
Voorzieningen		5.699.683	5.078.621
Langlopende schulden		-	-
Kortlopende schulden	<u>7.4.6.</u>	13.955.012	8.214.728
Totaal passiva		<u>28.729.015</u>	<u>24.948.516</u>

7.2. Enkelvoudige staat van baten en lasten Stichting PCOU

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Baten			
Rijksbijdragen	61.429.873	59.735.092	60.261.547
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	3.685.926	3.240.811	3.413.126
Overige baten	<u>7.5.1.</u> 1.557.756	<u>1.373.472</u>	<u>1.578.476</u>
Totaal baten	66.673.554	64.349.375	65.253.149
Lasten			
Personeelslasten	54.099.200	49.775.735	49.826.194
Afschrijvingen	1.548.415	1.749.428	1.580.577
Huisvestingslasten	<u>7.5.2.</u> 4.593.859	<u>4.263.520</u>	<u>3.888.325</u>
Overige lasten	<u>7.5.3.</u> 9.030.173	<u>7.898.958</u>	<u>8.330.639</u>
Totaal lasten	69.271.647	63.687.641	63.625.734
Saldo baten en lasten	-2.598.093	661.735	1.627.415
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	<u>7.5.4.</u> 24.492	6.500	54.549
Financiële lasten	<u>7.5.4.</u> 7.246	<u>0</u>	<u>9.060</u>
Totaal Financiële baten en lasten	17.246	6.500	45.490
Resultaat	-2.580.847	668.235	1.672.905

7.3. Grondslagen enkelvoudige jaarrekening

7.3.1. Algemeen

Voor de activiteiten en de grondslagen wordt verwezen naar de grondslagen geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld. Ditzelfde geldt voor de toelichtingen op de balans en de staat van baten en lasten (zie hoofdstuk 6).

7.3.2. Overzicht verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2020	Resultaat jaar 2020	Totale baten 2020	Art.2: 403 BW	Deelname	Consolidatie
Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel (rk/pc)	Stichting	Utrecht	4. Overige	15.882.192	1.251.840	123.718.012	N.V.T.	0%	0%
Voortgezet Onderwijs voor Utrecht en omstreken									
Stichting Steunfonds van de Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	Stichting	Utrecht	4. Overige	1.767.107	-136.814	53.089	N.V.T.	0%	100%

In 2020 hebben geen transacties tussen verbonden partijen plaatsgevonden zonder een zakelijke grondslag ('at arms length').

7.4. Toelichting op de enkelvoudige balans

Voor de toelichting op de balans wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans (zie 6.5), voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

7.4.1. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Inventaris en apparatuur					Overige materiële vaste activa	Totaal
	Gebouwen en verbouwingen	ICT	Leermiddelen	Meubilair	Totaal		
Stand per 1-1-2020							
Aanschafprijs	4.776.684	5.291.003	3.424.645	6.530.574	15.246.221	334.550	20.357.454
Cumulatieve afschrijving	-2.414.696	-3.416.026	-2.291.227	-3.637.095	-9.344.348	-153.580	-11.912.624
Waarde investeringssubsidies	-163.453	-242.175	-49.161	-334.169	-625.505	-4.105	-793.063
Cumulatieve afschrijving investeringssubsidie	-2.421	82.716	19.331	43.918	145.965	264	143.807
Boekwaarde per 1-1-2020	2.196.113	1.715.517	1.103.588	2.603.227	5.422.333	177.128	7.795.574
Mutaties boekjaar							
Investerings	186.716	503.996	271.382	335.506	1.110.884	32.950	1.330.550
Desinvesterings	-507.656	-829.006	-632.257	-354.629	-1.815.892	-15.695	-2.339.243
Afschrijvingen	-270.277	-624.552	-282.324	-427.099	-1.333.975	-29.804	-1.634.056
Afschrijvingen desinvesterings	322.047	786.003	609.643	345.090	1.740.736	7.374	2.070.157
Investeringsubsidies	0	-9.689	-9.552	-1.179	-20.419	0	-20.419
Afschrijving investeringssubsidies	7.696	46.595	7.661	23.405	77.662	283	85.641
	-261.473	-126.652	-35.447	-78.906	-241.005	-4.893	-507.370
Stand per 31-12-2020							
Aanschafprijs	4.455.744	4.965.993	3.063.769	6.511.451	14.541.213	351.804	19.348.761
Cumulatieve afschrijving	-2.362.925	-3.254.575	-1.963.908	-3.719.104	-8.937.587	-176.010	-11.476.523
Waarde investeringssubsidies	-163.453	-251.864	-58.713	-335.348	-645.924	-4.105	-813.482
Cumulatieve afschrijving investeringssubsidie	5.275	129.311	26.992	67.323	223.626	547	229.448
Boekwaarde per 31-12-2020	1.934.640	1.588.865	1.068.142	2.524.322	5.181.328	172.236	7.288.204

7.4.2. Financiële vaste activa

	Financiële vaste activa 1-1-2020	Investerings/ aankopen	Desinvesteringen /verkopen	Waarde- veranderingen	Financiële vaste activa 31-12-2020
Financiële vaste activa					
Effecten	1.491.303	0	0	8.485	1.499.788
Financiële vaste activa	1.491.303	0	0	8.485	1.499.788

	Financiële vaste activa 1-1-2020	Investerings/ aankopen	Desinvesteringen /verkopen	Waarde- veranderingen	Financiële vaste activa 31-12-2020
<i>Uitsplitsing</i>					
Obligaties	1.491.303	0	0	8.485	1.499.788
Effecten	1.491.303	0	0	8.485	1.499.788

Bij Stichting PCOU wordt een effectenportefeuille aangehouden met een waarde van € 1.499.788 per 31 december 2020, welke uitsluitend bestaat uit obligaties (36% overheid, 64% bedrijven).

7.4.3. Vorderingen

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Vorderingen		
Debiteuren	1.554.192	246.460
OCW	3.126.437	3.325.806
Gemeenten en GR's	408.450	1.373.943
Personeel	21.136	10.088
Saldo bouwprojecten onder bouwheerschap	4.455.264	3.689.050
Overige vorderingen	749.068	961.276
Overlopende activa	471.303	599.412
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen	-7.960	-2.489
Vorderingen	10.777.891	10.203.545
<u>Uitsplitsing overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde kosten	471.250	598.774
Te ontvangen interest	53	639
Overlopende activa	471.303	599.412

7.4.4. Liquide middelen

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Liquide middelen		
Kasmiddelen	2.453	4.099
Tegoeden op bank- en girorekeningen	9.160.513	5.453.995
Kruisposten liquide middelen	166	0
Liquide middelen	9.163.132	5.458.094

7.4.5. Eigen vermogen

Balanspositie voorgaand boekjaar

	<u>1-1-2019</u>	<u>Resultaat</u>	<u>31-12-2019</u>
Eigen vermogen			
Algemene reserve (publiek)	9.982.263	887.341	10.869.603
Bestemmingsreserve	<u>0</u>	<u>785.564</u>	<u>785.564</u>
Eigen vermogen	9.982.263	1.672.905	11.655.167

Balanspositie huidig boekjaar

	<u>1-1-2020</u>	<u>Resultaat</u>	<u>31-12-2020</u>
Eigen vermogen			
Algemene reserve (publiek)	10.869.603	-1.795.283	9.074.320
Bestemmingsreserve	<u>785.564</u>	<u>-785.564</u>	<u>0</u>
Eigen vermogen	11.655.167	-2.580.847	9.074.320

Aansluiting enkelvoudig met geconsolideerd vermogen	2020	2019
Enkelvoudig vermogen Stichting PCOU	9.074.320	11.655.167
Enkelvoudig vermogen Stichting Steunfonds PCOU	<u>1.767.107</u>	<u>1.903.921</u>
Geconsolideerd vermogen Stichting PCOU	10.841.427	13.559.088

Aansluiting enkelvoudig met geconsolideerd resultaat	2020	2019
Enkelvoudig resultaat Stichting PCOU	-2.580.847	1.672.905
Enkelvoudig resultaat Stichting Steunfonds PCOU	<u>-136.814</u>	<u>102.184</u>
Geconsolideerd resultaat Stichting PCOU	-2.717.661	1.775.089

7.4.6. Kortlopende schulden

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Kortlopende schulden		
Crediteuren	1.029.459	741.538
Schulden aan groepsmaatschappijen	494.993	311.976
Schulden aan gemeenten en GR's	804.541	420.408
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.206.538	1.958.487
Schulden terzake van pensioenen	980.389	620.551
Overige schulden (kortlopend)	281.741	264.634
Overlopende passiva	<u>8.157.351</u>	<u>3.897.135</u>
Kortlopende schulden	13.955.012	8.214.728
<u>Uitsplitsing overlopende passiva</u>		
Vooruitontvangen subsidies OCW zonder verrekening (G1)	2.617.067	584.252
Vooruitontvangen investeringsubsidies	163.424	105.436
Vakantiegeld en -dagen	1.450.860	1.526.330
Overige overlopende passiva	<u>3.926.000</u>	<u>1.681.117</u>
Overlopende passiva	8.157.351	3.897.135

7.5. Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

Voor de toelichting op de staat van baten en lasten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten (zie 6.7), voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

7.5.1. Overige baten

	<u>2020</u>	<u>Begroot 2020</u>	<u>2019</u>
Overige baten, toelichting			
Verhuur	736.001	682.450	668.195
Detachering personeel	56.553	91.608	141.206
Sponsoring	4.670	0	10.885
Ouderbijdragen	171.892	222.400	260.758
Overige baten	588.639	377.014	497.432
Overige baten	1.557.756	1.373.472	1.578.476

7.5.2. Huisvestingslasten

	<u>2020</u>	<u>Begroot 2020</u>	<u>2019</u>
Huisvestingslasten, toelichting			
Huurlasten	805.505	750.000	711.166
Verzekeringslasten	339	5.300	0
Onderhoudslasten	458.511	346.450	373.205
Lasten voor energie en water	769.822	771.530	781.072
Schoonmaakkosten	1.706.315	1.619.942	1.227.078
Belastingen en heffingen	53.518	62.250	73.606
Dotatie onderhoudsvoorziening	634.857	634.857	576.441
Overige huisvestingslasten	164.993	73.191	145.757
Huisvestingslasten	4.593.859	4.263.520	3.888.325

7.5.3. Overige lasten

	<u>2020</u>	<u>Begroot 2020</u>	<u>2019</u>
Overige lasten, toelichting			
Administratie en beheerslasten	5.661.159	5.148.954	4.791.892
Inventaris en apparatuur	745.986	631.008	865.718
Leer- en hulpmiddelen	1.071.082	1.070.084	1.059.476
Dotatie overige voorzieningen	5.471	0	-5.503
Overige lasten	1.546.475	1.048.912	1.619.055
Overige lasten	9.030.173	7.898.958	8.330.639

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten van de externe accountant en de accountantsorganisatie en het gehele netwerk waartoe deze accountantsorganisatie behoort, zijn als volgt:

Separate specificatie kosten EY accountants LLP

Honorarium onderzoek jaarrekening en bekostiging	144.545	100.000	119.374
Accountantshonoraria	144.545	100.000	119.374

Bovenstaande honoraria voor onderzoek van de jaarrekening zijn gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek naar de jaarrekening 2020 ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende 2020 zijn verricht. Daarnaast is er een deel van het onderzoek naar de jaarrekening 2019 opgenomen in de kosten 2020 (€ 35.045). In 2019 was een te laag bedrag opgenomen in de jaarrekening.

7.5.4. Financiële baten en lasten

	<u>2020</u>	<u>Begroot 2020</u>	<u>2019</u>
Financiële baten, toelichting			
Rentebaten	16.025	6.500	18.220
Waardeveranderingen financiële vaste activa en beleggingen	<u>8.467</u>	<u>0</u>	<u>36.329</u>
Financiële baten	24.492	6.500	54.549
Financiële lasten, toelichting			
Rentelasten	7.246	0	5.390
Waardeveranderingen financiële vaste activa en beleggingen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>3.670</u>
Financiële lasten	7.246	0	9.060
Financiële baten en lasten	17.246	6.500	45.490

8. Goedkeuring en vaststelling

Vastgesteld op 24 juni 2021 door het College van Bestuur

namens het college van bestuur:

Mevrouw drs. F.M. Nasrullah
Voorzitter college van bestuur

Goedgekeurd op 24 juni 2021 door de Raad van Toezicht

namens de leden van de raad van toezicht:

Mevrouw Dr. J.J. Sylvester
Voorzitter raad van toezicht

Overige gegevens

9. Statutaire regeling resultaatbestemming

Er zijn geen statutaire regelingen inzake de bestemming van het resultaat. Vooruitlopend op de vaststelling en goedkeuring van het jaarverslag is het resultaat toegevoegd aan het eigen vermogen. Voor verdere detaillering verwijzen wij naar de toelichting op het eigen vermogen.

10. Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2020;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het voorwoord;
- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol 2020. In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's:
 - ▶ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▶ van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten, alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn.
- ▶ Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- ▶ Het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 25 juni 2021

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R.H.H.M. Hendriks MSc RA